

KARDELEN

İSTANBUL ÖZEL SAINT-JOSEPH FRANSIZ LİSESİ
YAYIN KULÜBÜ KÜLTÜR EDEBİYAT SANAT DERGİSİ

Frère Pierre Caporal
1930-2021

KARDELEN

Müdür
Paul GEORGES

Türk Müdür Başyardımcısı
Ender ÜSTÜNGEL '83

Genel Yayın Yönetmenleri
Yıldırım BEYAZIT
Metin YETKİN '11

Editör
Asrın Utku ARSLAN

Seçici Kurul
Asrın Utku ARSLAN
İde GÜNGÖR
Deniz UZTÜRK
Güliz Ece ACUN
Beren AHU
Mehmet Hasan BÖREKÇİ
Mert DEMİR
Halil Arda EVLİYAOĞLU
Ece ÖCALMAZ
Emir Şahin TUNA
Pelin YILMAZ
Tara ZİLMAN
Elif İnci DÖNMEZ
Selin OBUZ
Cansu ÖNAL
Elif Naz ÖNTÜRK
Nisan Bal ATALAY
Baran BOZDEMİR
Ege Can ELMAS
Arhan KAHYA
Arın Sarp TEPE
Efe YAPICI
Melis YILMAZ

Grafik Tasarım & İllüstrasyon
İnci Aslı ÖZEL '03

İletişim Adres
Caferağa Mah. Dr. Esat Işık Cd. 62, 34710 Kadıköy/İstanbul

Baskı
Şentürk Matbaacılık
senturkmatbaa@gmail.com

Sayı: 44

Yayın Sahibi
İstanbul Özel Saint-Joseph Fransız Lisesi

Saint-Joseph Lisesi'nin Bir Efsanesini Ebediyete Uğurluyoruz Une Légende du Lycée Saint-Joseph vient de s'éteindre

Paul GEORGES
İstanbul Saint-Joseph Lisesi Müdürü

Eski müdürümüz çok değerli Frère Pierre Caporal'ın (Frère Bernard Raymond), 24 Ocak 2021 Pazar günü Beyrut'taki Mont Lasalle Huzurevi'nde vefat ettiğini büyük bir üzüntüyle öğrendik.

Frère Pierre Caporal'ın vefatıyla Saint-Joseph Lisesi'nin bir efsanesini kaybettik. Merhumu tanıyan herkes, özellikle de eski öğrencileri, acılarını ve başsağlığı dileklerini bize iletiyorlar.

Frère Pierre Caporal, 5 Mart 1930 günü İzmir'de doğdu. Levanten bir aileden gelen büyüğümüz, önce İzmir Saint-Joseph Lisesi'nde, ardından da 1947 yılında mezun olduğu İstanbul Saint-Joseph Lisesi'nde eğitim gördü. Fransa'nın Lille şehrinde Matematik ve Fizik bölümlerinden lisans derecesi aldı. 1958 yılında Türkiye'ye döndüğünde, öğrenciyken hocaları olan frerlerin görev anlayışı, hizmetkarlığı ve dürüstlüğünden çok etkilendiği için İstanbul Saint-Joseph Lisesi'nde Fizik ve Matematik öğretmeni oldu. 1960 yılında müdür yardımcılığı sorumluluğunu üstlenip, 1968-1995 yılları arasında lisemizin müdürlüğünü yaptıktan sonra 1996 yılında İzmir Saint-Joseph eğitim camiasına katıldı.

Nous avons appris avec une grande tristesse la disparition de notre ancien directeur, le très cher frère Pierre Caporal, décédé le dimanche 24 janvier 2021 à la maison de retraite du Mont Lasalle à Beyrouth.

C'est une légende du lycée Saint-Joseph d'Istanbul qui vient de s'éteindre et tous ceux qui l'ont connu, notamment ses anciens élèves, manifestent leur tristesse et leurs témoignages de sympathie.

Le frère Pierre Caporal est né à Izmir le 5 mars 1930. Issu d'une vieille famille levantine, il a suivi sa scolarité d'abord au lycée Saint-Joseph d'Izmir avant de terminer ses études au lycée Saint-Joseph d'Istanbul en 1947. Il poursuit ses études universitaires à Lille en France où il obtient une licence de mathématiques et de physique. À son retour en Turquie en 1958, il devient professeur de physique et de mathématiques au lycée Saint-Joseph car il avait été impressionné, comme élève, par le sens du devoir, le sens du service et l'intégrité des frères enseignants qui avaient été ses maîtres. Il enseignera les mathématiques et la physique et prendra en 1960 la responsabilité de

Frère Pierre Caporal, ayrıca SAJEV'in kurucu başkanı, onursal başkanı ve Saint-Joseph'liler Derneği'nin kurucularındandı.

Frère Pierre Caporal'in eğitimliğe sunduğu katkılar, 1974 yılında, Türkiye'de Fransız kültürüne hizmet ettiği ve kendi sözleriyle "bu iki ülke arasında sağlam dostluk bağları dokuduğu" için Fransız Konsolosu tarafından Ordre National du Mérite şövalyeliği nişanı ile ödüllendirildi.

Nesiller boyunca yetiştirdiği öğrencileri, onun öğretimiyle beslendi ve okulun mezunlarıyla ömür boyu ilişki kuran çok değerli Frère Caporal'in cömertliğinden etkilendi. Lisemiz, nice öğrencisinde öğretmenlik tutkusunu uyandıran çok kıymetli Frère Caporal'e ebediyen minnettar kalacaktır.

Çok kıymetli büyüğümüz Frère Caporal, Türkiye gençliğine ve bir parçası olduğu camiaya gösterdiği bunca vefa dolu yılın ardından huzur içinde uysun.

responsable de niveau, puis celle de la direction du lycée de 1968 à 1995 avant de rejoindre la communauté du lycée Saint-Joseph d'Izmir en 1996.

Le frère Pierre Caporal fut en outre ancien président fondateur et président d'honneur de la fondation SAJEV. Il fut par ailleurs fondateur de l'amicale des anciens de SJ.

Le service éducatif du frère Pierre a été récompensé en 1974 par le consul de France qui lui a remis les insignes de Chevalier de l'Ordre National du Mérite pour services rendus à la culture française en Turquie mais - plus important à ses yeux et je le cite: "pour tisser entre ces deux pays de solides liens d'amitié".

Des générations d'élèves ont suivi son enseignement et ont été marquées à vie par la générosité du très cher frère Caporal, qui a su garder des liens d'amitié à vie avec les anciens de l'école. Le très cher frère a su aussi éveiller maintes vocations d'enseignant chez ses anciens élèves et le lycée Saint-Joseph lui est éternellement reconnaissant.

Que le très cher frère Pierre repose en paix après tant d'années de service auprès de sa communauté et de la jeunesse de Turquie.

Gurur Kaynaklarım...

Ender ÜSTÜNGEL '83

İstanbul Saint-Joseph Lisesi Türk Müdür Başyardımcısı

Esin Aydıngöz '2012

Saint-Joseph Fransız Lisesi'ndeki eğitimiyle eş zamanlı olarak Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nin yarı zamanlı piyano bölümünü bitirdi ve Hisar Okulları'nın düzenlediği liseler arası beste yarışmalarında "Tomorrow" ve "Dear Snowflake" isimli eserleriyle ikincilik ve birincilik ödülleri aldı. 2012 yılında Dünyanın en prestijli müzik okullarından biri olan Berklee College of Music'e kabul edilip Boston'a taşındı.

Film müziği, çağdaş kompozisyon, prodüksiyon ve müzikal besteleme alanlarında çift anadal ve yandal yaptı. Arif Mardin ve Berklee Başarı Burslarına layık görüldü. Eğitimi ağırlıklı olarak bestecilik üzerine olsa da T.C. Dışişleri Bakanlığı Boston Başkonsolosluğu'nun özel davetlerinde ve birçok Berklee konserinde piyanist olarak yer aldı. 2016 yazında Boston Children's Theatre'da müzik direktörlüğü yaptı. 2016-2017 eğitim yılında besteci ve şef olarak Berklee Silent Film Orkestrasına seçildi, Harold Lloyd'un "The Freshman" isimli sessiz filmine müzik yazdı. Bu orkestranın Kuzey Amerika turnesi sırasında San Francisco Silent Film Festivali'nin açılış gecesi de dahil olmak üzere bütün konserlerde müziğini filmle eş zamanlı olarak yönetti. Agganis Arena'da yapılan Berklee mezuniyet konserlerine iki yıl üst üste aranör olarak seçildi ve Lionel Richie ve Isley Brothers'in "Say You Say Me", "Hello" ve "Fight the Power" isimli şarkılarına yaptığı düzenlemelerini yönetti.

Mezuniyet sonrasında Los Angeles'a taşındı. Hans Zimmer'ın stüdyosu olan Remote Control Productions'da, Music and Motion Productions'da ve müzik editörü Nick South'un yanında stajlar yaptı. BBC'nin "Planet Earth" ve "Blue Planet" belgesellerinin müziğini yapan Jacob Shea'ya asistanlık yaptı. Hollywood Bowl ve Disney işbirliğiyle yapılan "Beauty and the Beast" ve "Nightmare Before Christmas" konserlerinde çalıştı. Hollywood Fringe Festivali'nde sergilenen "Public Comment" ve Morgan-Wixson Tiyatrosu'nda oynanan "Little Shop of Horrors" müzikallerine müzik direktörlüğü yaptı.

Soma'da babasını kaybeden çocuklar için beş yıl önce söz ve müziğini yazdığı "Bir Gökyüzü Düşün" isimli şarkısı, birkaç sene önce Petit Pain'de Alize ile buluştu. Mayısın ilk haftasında GNL etiketiyle çeşitli platformlarda yer alacak.

Esin Aydıngöz çalışmalarına bir yandan 2018 yılında müzik asistanı olarak başladığı Disney'in yeni a cappella grubu DCappella'nın yardımcı müzik direktörü olarak; bir yandan da besteci, aranör, müzik direktörü ve piyanist olarak çeşitli projelerde yer alarak devam ediyor.

Ne dersiniz? Gurur duymakta haksız mıyım?

Editörden

 Asrın Utku ARSLAN

Bu okulda dördüncü yılım ve artık on sekiz yaşındayım. Saint-Joseph Lisesinin bir öğrencisi olarak burada sadece yeni bir dil değil, bir yaşayış tarzı öğrendim. Eleştirel düşünmeyi, dünyayı takip etmeyi, yeni kültürleri öğrendim. Gerektiği yerde değişimin bir parçası, belki de değişim oldum. Tüm bunlar, burada geçirdiğim 4 senede oldu. Hazırlık zamanlarında “nasıl bitecek bu okul” diye dertlenirken şimdi ise bitime çok yaklaştığımı ve bu durumun beni içten içe kemirdiği hissedebiliyorum.

Şu sıralar, on sekiz yıldır var olduğum gerçeğini kabullenmekte güçlük çekiyorum. Zamanın nasıl da akıp gittiğine şahitlik ediyor olmaktan bir yandan memnunum diğer yandan ise amansız bir acı duyuyorum. En güzel zamanlarımızı, bu imkânsızlıklar içinde yaşıyor olmak çok üzücü ama bu durumun geçeceğine ve okulumuza dönebileceğimizi umut etmek istiyorum. Artık sabahları ders giriş kodunu aramak yerine, kapıdan Ayşegül Hoca'ya görünmeden nasıl geçebileceğimi düşünmek istiyorum. Teneffüslerde yatağa devrilmektense, büyük avluda yağmur yağarken bir saçak altında titreye titreye dostlarımla konuşmak istiyorum. Derste kamera açarak, derste olduğumu kanıtlamak yerine öğretmenlerimin dersi takip edip etmediğimi anlamak üzere beni birkaç basit soruyla yoklamalarını istiyorum. Kısacası okulumun içindeki müstakbel anılarımı kaybetmeye devam ediyorum. Bu dönemin herkes adına çok geç olmadan geçmesini ve en kısa sürede okulumuza dönmeği diliyorum.

Dürüst olmak gerekirse editör yazısı yazmadan önce diğer editörlerin yazdıklarını okumak istedim. Gece on ikide oturduğum bilgisayarın başından sabaha doğru ancak kalkabildim.

O kadar çok ayrıntıyla, o kadar çok tanıdık ifadeyle karşılaştım ki kapatamadım. İlk dergiden başlayarak ilerledim. Okulun koridorlarında, sınıflarında dolaşıyor gibi hissettim. Rastgele bulduğum bir yazıyı açıp okuduktan sonra yazan öğrenciler hakkında fikir yürütmeye başladım.

İçinde buldukları zamanı anlamaya çalıştım. Zira olaylar kendilerini tekrarlama eğilimindedir ve gelecek hakkında az buçuk bir bilgiye, anlayışa sahip olmak isterseniz geçmişle bir o kadar ilgili olmanız beklenir. Gördüklerimi bugünle karşılaştırınca yanılmadığımı anladım. Mesela 1995 yılında çıkartılan ikinci sayıda anket bölümünde öğrencilere sorulan kavramlardan bazıları şunlardır: KİT(Kamu İktisadi Teşebbüsü), devalüasyon, enflasyon... Öğrencilerin cevaplarına bakıldığında dönemin şartlarının ağırlığını hissedebiliyoruz. Peki ya bugün ne durumdayız?

Tarihimizin bir arşivi olan Kardelen, Ocak 1995'te yayımlanan ilk sayısından bugüne temel değerleri koruyarak geldi.

Yıllar önce derginin adının ne olacağını belirlemek amacıyla anket yapılır. Bunun üzerine dergiye 'Kardelen' ismi verilir. Dönemin zorluklarına, olanaksızlıklarına rağmen mücadele etmeyi o gün amaç edinen dergimiz, bugün de tüm imkânsızlıklara rağmen ilerlemesini sürdürüyor, sürdürmeye de devam edecektir. Bizden sonra gelecekler, bu geleneği ve değerlerimizi koruyacaklardır. Bu aşta hepimizin tuzu var artık.

Yabancı

“Yabancılaşma” kelimesi psikiyatride normalden sapma durumu, çağdaş psikolojide de içinde yaşadığı topluma, doğaya veya başka insanlara karşı duyduğu yabancılık hissidir.

 Elani DONİKER

Orhan Kemal, “Önce Ekmek” öyküsünde bir genç kızın doktor olmak isteyip içinde bulunduğu durumdan dolayı babasına “Okulu bırakıyorum babacığım!” demesi ve trikolarda çalışmaya karar vermesi bir güçsüzlük örneğidir. Bu güçsüzlükten dolayı birey kendine yabancılaşır.

Kuralsızlık da bir yabancılaşmadır. Toplum tarafından geleneklerle desteklenen kural halini almış davranışlara karşı bağlılık duygusunun olmadığı ve bu yokluktan hareketle bireyin davranışlarında sapmalar olması bir yabancılaşmadır. “Önce Ekmek” öyküsünde, “Bıktım usandım sizden hanım. İşler akıntıya gitti, kazanamıyorum diyorum, anlamıyor musunuz? Maksudunuz beni öldürmek mi? Ben ölünce çalışmaya razı olmayacak mısınız? Sen de çalış, kızın da çalışsın, varsayın ki öldüm, geberdim yahu...” diyerek baba, ailesiyle ilişkilerini zayıflatır. Zayıflayan aile bağları, sömürülen insanın aile geçindirme fonksiyonunu kaybetmesiyle tamamen kopma noktasına gelir. Dolayısıyla kural halini almış davranışlara karşı isteksizlik yaşanır. Bu da baba ile aile arasında yabancılaşmaya sebep olur.

Sınıfsal farklılıklar da yabancılaşmayı ortaya çıkarır. İlişkilerde insanlar sınıfsal farklılıklarla değerlendirildikleri için başka insanlardan uzaklaşmaya başlarlar. “İncir Çekirdeği” öyküsünde Zerrin yanında çalışan kadına şöyle emretmişti: “Hadi kadın, elini çabuk tut. Misafirlerim geldi, görmüyor musun?” sözleriyle kişinin kendi içinde yabancılaşmasına sebep olmuştur.

İnsanların bazıları da içinde yaşadığı topluma karşı yabancılık hisseder. “Coni” öyküsünde de “Ufak tefek, kara kuru bir adam. İçine kapanmış, iyice kapanmış içine. Dünyaya, insanlara, insanların çeşitli taşıtlar akan caddelerine, caddelerin kıyılarındaki irili ufaklı evlere, dükkanlara, mağazalara, apartmanlara küsmüş.” cümlelerinden de anlaşılıyor. Coni topluma ve doğaya karşı yabancılık hissediyor.

Özetle, yabancılaşma olgusuna Orhan Kemal’in “Önce Ekmek” kitabında tıpkı Kafka’nın “Dönüşüm” kitabında olduğu gibi çokça rastlarız.

Hasretten Hasrete

Yakup Kadri Karaosmanoğlu

Bu olay hikâyesinde yazar İstanbullu bir beyin, Namık Bey'in, esaret zamanlarında İstanbul'a, dost muhabbetlerine ve sıcaklığına duyduğu hasreti, geri dönme hevesini anlatıyor.

 Tuana MOR

Fakat Namık Bey İstanbul'a döndüğünde ne İstanbul'un eski halini ne dostlarının eski samimiyetini ne de sıcak muhabbetini bulabiliyor. İstanbul'un eski İstanbul olmadığından esareti boyunca hayaliyle yaşadığı, hasretiyle yandığı şehri bıraktığı gibi bulamadığından evinden çıkamaz oluyor. Her şeye yabancı hissediyor. Eski dostlarıyla, "en yakınım" dediği kişilerin, onlarla görüşme hevesiyle döndüğü kişilerin kendini dört gözle beklemesini umarken kendisini esaretten değil de berberden dönmüş gibi karşılamaları, hatta ve hatta bazılarının kendisini hatırlayamaması Namık Bey'i derinden sarsıyor. Anılarını, dostlarını, hayatını, evini, hayallerini ve umutlarını bıraktığı bu şehir, İstanbul, onu yüzüstü bırakıyor. Ve Namık Bey asıl hayatının, umutlarının, dostlarının, sıcak muhabbetlerinin ve beklentilerinin orada, esaretlikte kaldığını tesadüfen karşılaştığı bir harp dostu sayesinde fark ediyor. Ve oraya baktığında sevgiliden ayrılan sevdalılara seveda hasreti ve ayrılık acısını görüyor. Hasretten hasrete, kavuşma umuduyla geçiyor tüm yılları. Dolayısıyla, yazar hikâyede, bir durumu anlatmadığından, betimlemeler kullanmadığından bu bir durum hikayesi değildir. Yazar bu hikâyede Namık Bey'in başından geçenleri, yaşadıklarını anlattığından bu bir olay hikayesidir.

Bu hikâyede Namık Bey İstanbul'a yenik düşüyor, esaret hayatında İstanbul'daki akıp giden hayata duyduğu hasretle oradaki hayatı kaçırıyor ve döndüğündeyse her şey olup bittiği ve Namık Bey'in kaçırdığı, yabancılaştığı, alışamadığı gibi devam ediyor. Yani aslında Namık Bey'e umut veren şey hayalindeki İstanbul'a esaretteyken duyduğu özlem ve onun zamanındaki İstanbul.

Fakat bulduğu İstanbul'un hayalindekiyle alakası yok çünkü İstanbul artık onun bildiği İstanbul değil, artık o da havası gibi kasvetlenmiş, soğumuş, insanların da soğutmuştu. İnsanlarının bile eski samimiyeti yoktu burada, bu yüzden Namık Bey'in asıl hasret duyduğu şey İstanbul'u, insanların eskisi gibi bilmek, esaretteyken onun umuduyla, sıcak sohbet hasretiyle bir ömür geçirmek. Artık eski İstanbul'u yaşatabilen tek yer hatırımızda kalanlar, unutmadıklarımız, yaşatmaya çalıştıklarımız.

Günümüz teknolojiyle, insanlarıyla oluşan bambaşka, yepyeni bir hayat var artık. O eski mahalle arkadaşlıklarının, komşulukların, sohbetlerin yerini almaya çabalayan cihazlar var. İnsanları soğutan, muhabbetten alıkoyan ve hapseden. Eski İstanbul'u özleyebilenler var artık, şanslı olanlar, bir de o İstanbul'u hiç göremeyenler. Sokakta büyüyen, hayatı tecrübe edebilen, gerçek dostlarıyla sokakta sohbet edebilen, oynayabilen çocuklar yok artık. Artık cihazlar var, telefonlar, bilgisayarlar. İlk televizyondaki tek diziyi izleyebilmek için tüm mahallenin bir evde toplanıp izlediği günler, o sıcak insanlar yok artık.

Animasyonun Kısa Tarihi

Genel tanımıyla animasyon, birkaç resmin arka arkaya hızlı bir şekilde gösterilmesi ile elde edilen hareketli görüntüdür. Ancak asıl önemli özelliği art arda getirilen resimlerin oluşturduğu bütünün bir hikâyeye anlatmasıdır çünkü modern animasyonun temelinde hikâyeye anlatıcılığı yatmaktadır.

 Lal CEYHUN

Animasyon, yapım aşaması için kullanılan tekniklere göre kategorilere ayrılır. Örneğin geleneksel animasyon, iki boyutlu (2D) olandır ve bir saniyelik bir sahne elde edebilmek için elle 12 veya 24 adet art arda, hareketin her aşamasını gösteren çizimler yapmak gerekir. Günümüzde bu teknik, üç boyutlu (3D) animasyon gibi bilgisayar üzerine yapılmaktadır. Ancak üç boyutlu olan için kullanılan bilgisayar teknolojisi hem vektör hem de piksel tabanlı animasyonlar yapılmasına olanak sağladığından iki boyutlu olandan farklıdır.

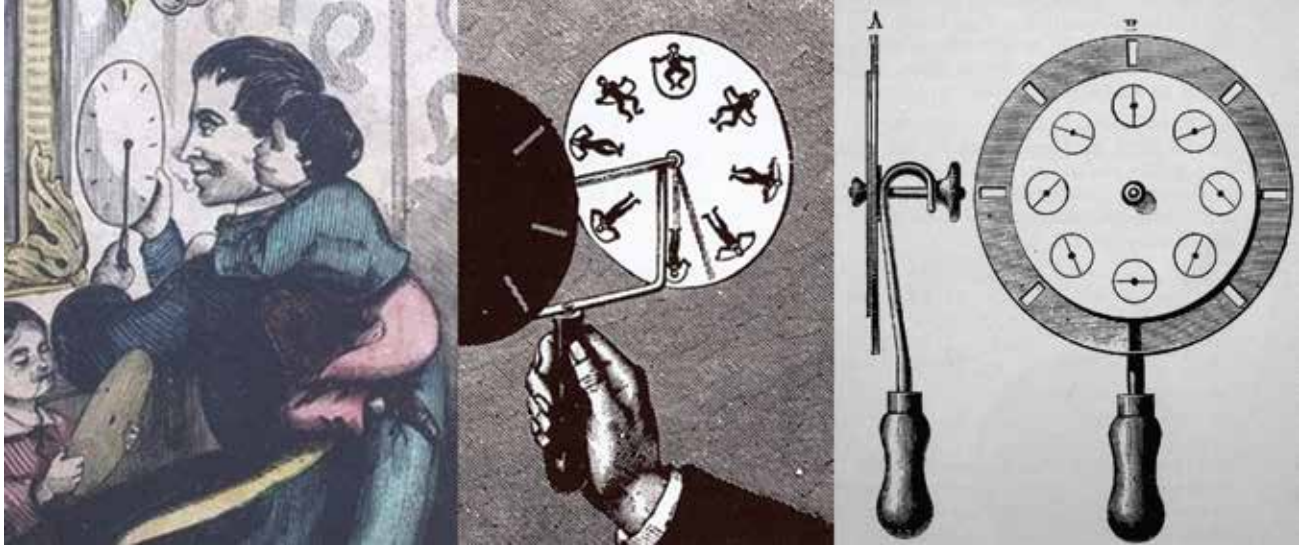
Bunların haricinde modeller yerleştirerek oluşturulmuş karelerin fotoğraflarını bir araya getirerek hareketlendirme tekniği "stop-motion" ve kâğıt, kumaş vb. malzemelerden yapılan kuklalarla düzlem üzerinde oluşturulan sahnelerin fotoğraflarının çekilerek hareketlendirilmesi tekniği "cut-out" da sıkça kullanılır. Cut-out kullanılarak üretilmiş en eski uzun metraj animasyon filmi kukla ve animasyon alanındaki öncülerden Lotte Reiniger (ve kendisi de dahil beş kişiden oluşan ekibi) tarafından yapılmış "Prens Ahmed'in Maceraları"dır. (1926)

Animasyon ayrıca kendi içinde birçok planlama aşamasına sahiptir ve bir animasyon filminin hazırlık sürecinde, klasik film yapım süreçlerine ek olarak karakter tasarımları, "storyboard", pilot ses kayıtlarıyla en son "layout" yapılır, profesyonel nitelikte olan bir animasyon filmine bu aşamalar tamamlanmadan başlanamaz. Bu alanda verilen işlerin kalitesi ve tamamlanma süreci yapımında kullanılan teknoloji ile bağlantılıdır dolayısıyla teknolojinin gelişmesine birebir bağımlıdır. Aslında animasyonun temelleri düşünüldüğü kadar yeni değildir, bir başka deyişle düşünüldüğü kadar eski bir sanat formu değildir.

Birçok farklı teknik, medyanın kullanımından oluştuğundan bunların gelişimiyle paralel olarak gelişmiştir. Animasyon aletlerinin temelinde ise illüzyon vardır. Günümüzden 3500 yıl öncesinde yapılmış mağara resimlerinde bazen hareket görüntüsünü yaratmak amacıyla üst üste farklı eylemler yapan figürler çizildi. Aynı durum MÖ 1600'lü yıllardaysa Mısır firavunlarından II. Ramses'in yaptırdığı tapınakta bulunan kolonların üzerindeki tanrıça İsis'in figürleri için de geçerliydi. Benzer bir örnek de Antik Yunan dönemine ait çanak ve çömlekler üzerindeki genellikle mitlerden kesitlerin anlatıldığı figürlerde görülmektedir.

1640 yılında, günümüz slayt projektörünün atası olan Büyülü Fener'i (Lat. Lanterne magica) icat eden Athanasius Kircher'in icadının üzerine figürler çizdiği cam parçalarını üstten bir iple bağlayıp çizimlerin hareket etmesini sağlaması da modern animasyona giden adımlardandır.

1825 yılında İngiliz fizikçi John Ayrton Paris tarafından icat edilen "thaumatrope"un (ipe bağlı olarak ortasında duran bir kartın iki tarafındaki resimlerin kartın hızla döndürülmesiyle birleşmesi) ardından animasyon dünyasındaki teknoloji büyük bir hızla gelişmeye başladı. 1841 yılında Belçikalı fizikçi Joseph Plateau'nun icadı "phenakistoscope" (Yunanca kökeni göz aldatması demektir.) orta noktadan bir silindire bağlanmıştır, öndekinin ucunda kesikler, arkadakineyse çizimler vardı. Diskler döndürüldüğünde kesiklerden baktığınızda arkadaki çizimlerin hareket ettikleri gözlemleniyordu. 1834 yılında ise "zoetrop" (Yunanca yaşam: zoe, tropos: dönen şey. "Yaşam çarkı" anlamına gelir.) adında içi boş silindir şeklinde, yüzeylerinde aralıklar, iç kısmında hareketli hale gelecek resim serisi olan bir oyuncak olarak İngiliz matematikçi William George Horner tarafından icat edildi.

Silindir döndürüldüğü zaman yukarıdan bakıldığında çizimler hareket ediyordu. 1877 yılındaysa Fransız öğretmen Charles-Emile Reynaud, "zoetrope"u geliştirerek (üzerinde aynalar olan ayrı bir silindiri "zoetrope" un içine yerleştirerek) "praxinoscope"u yaptı.

1868'de yapılmaya başlanan çevirmeli defterler bir diğer adıyla "kineograph" (İng. flipbook) modern animasyonun başlarında klasik animasyoncuların kameraya çekmeden önce çizimlerinin sürekliliğini test etmek için kullandıkları bir yöntemdir. 1906 yılında bir New York gazetesi karikatüristi olan James Stuart Blackton'un yaptığı çizimlerin fotoğraflarını çekerek bir araya getiren Thomas Edison'un bu çalışması ilk çizgi film olarak kabul edildi. Bu gelişmeden bir yıl sonra, Emile Cohl adında bir Fransız karikatürist yaptığı "Fantasmagorie" adlı çizgi filmi gösterdi. Cohl'un "Kameranın yapabileceğini değil, yapamayacağını yapmaya çalış." sözü gelecek nesillerdeki animatörlere ilham vermiştir. 1911'de Amerikalı karikatürist Winsor McCay'in "Küçük Nemo" adlı eseri New York'taki Hammerstein's tiyatrosunda gösterilmiştir. 1914'te "Dinozor Gertie" adlı ilk karakter animasyonunu oluşturan eserindeyse sahneye çıkarak filmiyle eş zamanlı bir şekilde bir gösteri sergiledi.

1919 yılında Amerikalı animatörler Otto Messmer ile Pat Sullivan'ın yarattığı "Felix The Cat" ("Kedi Felix") adlı karakterlerinin maceralarının anlatıldığı seri her yaş grubuna hitap etmesiyle de gayet ünlendi ve büyük bir izleyici kitesine sahip oldu. Bu ünlü serinin ardından 1928 yılında dünya Walt Disney'in ilk animasyon filmi ile tanıştı: "Steamboat Willie" ("Buharlı Gemi Willie"). İlk kez senkronize bir şekilde görüntü ile ses bu eserde bulundu. 1932 yılında Disney, "Flowers and Trees" ("Çiçekler ve Ağaçlar") adlı ilk renkli çizgi filmlerini yayınladı.

Animasyon endüstrisini şekillendiren en büyük olaylardan biri de televizyonun icadı oldu. Bu durumun asıl sebebi de animasyon işlerinin daha kısa bir sürede tamamlanması gerektiğindendi.

Bilinen ilk üç boyutlu animasyon Utah Üniversitesi bilgisayar bilimi profesörü Ed Catmull tarafından 1976 yılında "Futureworld" adlı bilimi kurgu filminde kullanılmış olsa da ilk tamamen CGI (Computer Generated Image: Bilgisayar üretilmiş imgeleme) kullanılarak yapılmış animasyon filmi düşündüğümüz kadar da eski değil, yeni neslin izleyerek büyüdüğü bu 1995 Pixar yapımı baş yapımının adı: "Toy Story" ("Oyuncak Hikayesi").

Önce Ekmek mi Umut mu?

 Ebrar YILMAZEL

Orhan Kemal, toplumcu gerçekçi edebiyatın en önemli kalemlerindedir. Yazdığı öykülerde ve romanlarda halk odak noktasıdır. Yazar, insanların geçim sıkıntılarında, hayata tutunma çabalarından ve fırsat eşitsizliklerinden bahseder eserlerinde. İnsana inanan Orhan Kemal'in öykülerinde, bu sıkıntılardan kurtulma ümidi ve çabaları da gözlemlenir. "Önce Ekmek" kitabındaki öykülerinde de bu temayı görebiliriz.

"Önce Ekmek" kitabındaki Coni hikayesinden alınan paragraf da bu temaya örnektir:

"Ufak tefek, kara kuru bir adam. İçine kapanmış, iyicene kapanmış içine. Dünyaya, insanlara, insanların çeşitli taşıtlar akan caddelerine, caddelerin kıyılarındaki irili ufaklı evlere, dükkânlara, mağazalara, apartmanlara küsmüş. Kavruk mu kavruk. Ama bu küskünlük, kavruklu, saçlarını ıslatıp ayna karşısında sıkı sıkıya taramasına engel olamaz."

Coni, herkese küskün biridir, en çok da kendine. Kendini sürekli başkalarıyla kıyaslar ve görüntüsünü sürekli eleştirir. Düşündüğü her türlü olumsuzluğa rağmen aslında içinde hep bir umut olduğunu, her yeni güne başlangıç hazırlığından, özeninden çıkarabiliriz. Hiçbir şeyi hak etmediğini kendine sürekli söylese de, herkese küs olsa da, her sabah aynasının karşısına geçip saçlarını tarıyorsa hayata karşı tamamen umutsuz ve karamsar değildir belki de....

" 'Canım, niye geçelim biz bizden? Benim oğlum başka doktorlar gibi değil, doktorların süzmesi olacak. Onun doktorluğu başka doktorların doktorluğuna benzemeyecek. Bir reçete yazacak, bel ağrılarımız, kulunç ağrılarımız, romatizmalarımız geçecek!' Ana umutlanıyordu:

'Oğlumuz doktor olunca benim şu yarı körlüğümü de iyi eder mi dersin?'"

"İncir Çekirdeği" öyküsünden alınan bu alıntıda bir ailenin çocuklarının geleceğine dair umutlarını gözlemliyoruz. Oğulları doktor olduğunda hem kendilerine bakacağı için hem de yoksulluktan kurtulacakları için oğullarının doktor olacağı günleri düşünüp umutlanıyorlar. Çocuklarının muhtemel başarısı onlar için gurur vesilesi olmakla beraber onlara daha güzel bir hayat hayalini kurmalarını sağlıyor.

"Okumak istiyorum ağabey. İlk'i, sonra ortayı, daha sonra da liseyi bitireceğim. Liseyi belki de yatılı sınavını kazanıp parasız okurum. Ama mutlaka okuyacağım. Kardeşim de. Babama benzemeyeceğiz hiç. (...)"

"Elli Kuruş" öyküsünden alınan bu alıntıda bu sözleri söyleyen çocuk ailesini geçindirebilmek, okul masraflarını çıkarabilmek için okulu beşten bırakıp gazete satıcılığına başlamış. Ailesini tanıştığı bir kadın için terk eden babaları gibi olmamak için okumak istiyor. Bütün bu yoksulluğun içinde de olsa umudunu kaybetmiyor, kendisinin ve kardeşinin geleceği için her sabah buz gibi havada ,hasta bile olsa gazete satmaya çıkıyor, kendini feda ediyordu. Her gün bu hayal uğruna azimle ve umutla çabalıyor.

"Aytenim benim, yavrum sen doktor oluncaya kadar bekleyeceğim, ölmeyeceğim. Karar verdim. Senin doktor olmanı bekleyeceğim."

"Önce Ekmek" öyküsünden alınan bu alıntıda ise Hediye Nine, Ayten'in doktor olup onu iyileştirmesinin hayalini kurup, umudunu besliyor. Bu umudu hayatın tüm gerçeklerine rağmen diri tuttuğunu anlıyoruz.

Orhan Kemal, "Önce Ekmek" kitabında insanın en umutsuz, en karanlık zamanlarında dahi umutlarını yeşertip bu umudu hayat yolunda ışık olarak benimsemesine sıklıkla yer vermiştir. Öykülerde hayatın gerçekleri işlenirken (fırsat eşitsizlikleri, yoksulluk vb.) insani özellikleri de (endişe, korku, umut vb.) aynı gerçekçilikle işlemiştir.

Önce Ekmek: Işığ ı Sönen Kitaplar

 Selin Obuz

On yedi öyküden oluşan ve ilk basımı 1968 yılında gerçekleşmiş Orhan Kemal'in "Önce Ekmek" kitabı "Türk Dil Kurumu Hikâye Ödülü" ve "Sait Faik Hikâye Armağanı" gibi ödüllere layık görülen ve lisede edebiyat derslerinin olmazsa olmazı diyebileceğimiz kitaplardan biridir.

Yayınlanması üzerinden elli seneden fazla zaman geçen bu kitap, sayfalarına ilk kez dokunan, kokusunu ilk defa duyan okurları etkilemeye, düşündürmeye veya ruhlarına dokunmaya devam etmekte midir? İyi bir öykü kendisine karşı esen bir rüzgâra dayanmalı ve o rüzgâra karşı yürüyebilmelidir ancak Orhan Kemal'in bu eseri fırtınaya kapılıp unutulmuş diyarına sürüklenmiştir.

Öykülerde zamansızlık ve çeşitlilik arayan okur, üç farklı tema etrafında gelişen on yedi farklı öyküye karşılaşır: Küçük yaşta eğitimin önemi, yoksulluk ve toplumdaki farklı sınıflar arasında geçen diyaloglar.

Öykülerdeki monotonluk gerek anlatım şekilleriyle gerek karakterlerle okurun heyecanını tamamen yok eder, karakterlerin her konuya bakış açısının çok kısıtlı olması ve her karakterin olaylara aynı lensten bakması okuyucunun merakını tamamen söndürerek kendini aynı hikâyeyi farklı karakter adlarıyla okuduğunu hissetmesine neden olur.

Zamanın getirdiği karanlıkta ışığı sönen "Önce Ekmek" bir öykü kitabından ziyade ders kitabı, değişimden ziyade bir gelenek haline gelmiş ve yeni bir nesil tarafından bir sonrakine aktarabilecek kadar bir etki bırakamamıştır. Peki bu bize ne gösterir? Klasikleştirilen kitapların hepsi birer klasik midir? "Klasikler" okuya herkesin kalbinde farklı dillerde, farklı duygular uyandırabilir mi? Okullarda öğrencilerin eline sıkıştırılan kitaplar edebiyatın değerini içinde barındırır mı yoksa barındırdığı mı varsayılır?

Kitaplarımızda yepyeni bir ev ararız, çok yabancı olmayan bir koku duyarız belki, kalp atışımız hızlanır, göz yaşlarımız sayfaları ıslatır, öyle bir cümle görürüz ki kalbimize yazarız... Bize bu duygulan hissettirmeyen kitapların ışıkları sönmeye mahkumdur. Her kitabın ışığı zamansızlığı kadar yanar.

İki Çocuğun Gözünden Naziler

 Pelin YILMAZ

1971, İrlanda doğumlu yazar John Boyne, Dublin Trinity Üniversitesi'nden mezun olup yaratıcı yazarlık dersleri almıştır. Buradaki çalışmalarıyla Curtis Brown ödülüne layık görülen yazarın 70 kısa öyküsü bulunmaktadır. 2006 yılında yayımlanan sevilen eseri "Çizgili Pijamalı Çocuk" sinemaya da uyarlanarak pek çok ödül almıştır. Roman, çeşitli ödüllere layık görülmüş, 5 milyondan fazla satmış, iki yıl üst üste İspanya'da en çok satan kitap olmuştur.

Alman bir çocuğun gözünden Almanların Yahudiler'e yaptığı kötülükleri konu alan kitap, dram ve arkadaşlık üzerine kurulmuş. Çoğu zaman hüznendiren kitap, okurken bende birçok farklı duygu uyandırdı. Başkahramanımız Bruno'nun arkadaşlığı uğruna fedakarlığını görüyoruz. Shmuel'in duygularını, yaşadıklarını kitabı okurken çok derinden hissedebiliyoruz. Çok yakın bir alanda, aynı yıllarda iki çocuk dünyaya geliyor. Ama tamamen farklı dünyalara, tamamen farklı bir hayata, farklı bir kadere gözlerini açıyorlar. Bruno o ailenin çocuğu olmayabilirdi ve belki babasının eziyet ettiği Shmuel'in yerinde olabilirdi.

Yaşamları arasındaki bu uçurumun ne kadar ince bir çizgi olduğu gerçeği insanı düşündürüyor. Bu adaletsizlik tel bir duvarla ayrılıyor. Bruno ona çok yakın bu adaletsizliklerden bihaber. Belki Shmuel'le hiç tanışmasaydı, hayatının sonuna kadar da bihaber olacaktı. Farklı hayatlar yaşayıp farklı sorunlarla yüzleşen iki çocuk...

Kitabın etkileyen sonu, aynı zamanda hüznendiren ama anlatılan konuyu çok güzel sonuçlandırıyor. Umursamadığı insanların hayatlarına kıymak kolaydı onun için ama kendi çocuğu olunca başkaydı. Kendi elleriyle kendi çocuğunun ölümüne sebep olmak sürdürdüğü bu eziyeti babaya biraz olsun düşündürmüş müdür acaba? Nazilere yaşattıklarını, eziyetlerini kendi çocuğunda yaşayan babayla şu sözleri hatırlıyoruz: Eden ettiğini bulur.

Türkçe Off-Feyza Hepçilingirler

 Nisan Bal ATALAY

Feyza Hepçilingirler'in "Türkçe Off" adlı kitabı Türkçe'nin doğru kullanımına dikkat çeken bir sürü denemeden oluşuyor. Yazar bir yandan eğlendirirken diğer yandan öğretiyor. İçerisinde neredeyse her konu hakkında deneme mevcut: siyaset, reklamcılık, şarkıcılar, seslendirmeler... Bu konuların hepsi 10 anabashlıkta toplanmış. Son başlığın altında ise tepkiler, eleştiriler ve yanıtlar var. Baştan sona sürükleyici bir dili ve de eğlendiren eleştirel bir bakış açısı var. İnsan bu kitabı okurken bir sürü tanıdık isimle karşılaşılıyor ve onların aslında konuşurken ne kadar çok hata yaptığını görünce şaşırıyor. Bir yerden sonra ise merakınızdan ve yazarın anlatımından dolayı kitabı elinizden bırakamıyorsunuz.

Feyza Hepçilingirler; çeşitli yazarların, siyasilerin ve adı tanınan kişilerin dili kullanırken yaptığı yanlışları açık yüreklilikle belirtmiş. Bazıları çok bariz olan bazıları ise dikkatlice inceledikten sonra ancak fark ettiğimiz alıntılar beni yer yer şaşırttı ve güldürdü. Kitabı okurken bir yerden sonra kullanılan alayı üslup maalesef sizi sıkabiliyor. Yapılan düzeltmeler son derece doğru ancak yazar söz sanatlarını fazla önemsememiş ve bence fazla düz mantıkla eleştirilerde bulunmuş. Örneğin mecazi anlatımı olan cümleleri fazla ciddiye almış. Bunun dışında dil bilgisinde değindiği noktalar çok doğruydular.

Toplumumuzda sosyal medya kullanımı arttıkça kitap okuyan kişi sayısı azalıyor. Bir dil sadece kitap okuyarak korunmaz ancak bunu bırakın, bizim toplumumuz sosyal medyayla da dilimizi yok ediyor. Kullanılan kısaltmalar, farklı dillerden gelen değişik kelimeler ve anlatım bozuklukları bunun başlıca göstergesi. Yazar bu konuyu bize tanıdığımız kişilerin sözlerini kullanarak anlatmış ki bence bu sayede daha çok dikkat çekmiş. Dil bilgisini baştan sona anlatan ya da cümlenin öğelerini, yer tamlayıcısını, özne-yüklem uyumsuzluğunu öğretme amaçlı yazılan bir kitabı kimse almazdı. İnsanlar bu dönemde yenilik, farklılık arıyor ve bu kitap da tam olarak onların aradığı gibi. İnsanlar konuşmadan önce bırakın Türkçeyi doğru kullanmayı, düşünmüyorlar bile. Her şeyi hazırda bekliyorlar, yorulmak istemiyorlar. Salonun ışığını açmak için elini iki kere birbirine vurman yetiyorsa kim kalkıp ışığı açsın ki?! Bu mantık sosyal medyada ya da mesaj yazarken de işliyor. "Tamam" yazmak yerine "Tmm" yazıyor ve bu sayede kendini iki harf

yazmaktan kurtarıyor ama maalesef ki bu iki harfle kendi anadilini kaybettiğinin farkında değil. Gittikçe kolayla alışmamız artık öyle bir raddeye geldi ki kitabı bile bizim için o değerli telefonlarımız okuyor. Başkasının okuduğu kitabı sen görmediysen iki yıl sonra karşına bir kelime çıktığında "-da,-de"nin ayrı yazılıp yazılmadığını ya da nerede noktalı virgül kullanılması gerektiğini elbette bilemezsin. Feyza Hepçilingirler'in yazdığı eleştirilere gülüyoruz ama aslında hiç de gülünecek bir durumda değiliz. Tam tersi toplumumuz o kadar cahil ki insanın oturup ağlayası geliyor. Ayrıca acı gerçek şu ki Türkçemiz elimizden kayıp gidiyor.

Günlük hayatımızda artık sokakta birini çekip İngilizce konuşsanız belki de Türkçeyi konuşabildiğinden daha da iyi konuşur. Peki ben size birkaç soru sormak istiyorum: "pantolon" mu "pantolon" mu? "birkaç" mı "bir kaç" mı? "maydonoz" mu "maydanoz" mu? "dinozor" mu "dinazor" mu? İçinizden bu soruları düşünün ve cevaplarını bulmaya çalışın lütfen. Türkiye'de kaç kişi bu soruların hepsini doğru bilebilir sizce? Bırakın bir çöpçüyü, kasiyeri bir Türkçe hocası, edebiyat hocası bu soruları bilemeyebiliyor. Neden bu kadar cahiliz? Yoksa bu cahilliğimiz bize bu bilgilerin hiçbirini doğru düzgün öğretilmediğinden kaynaklanıyor olabilir mi?

Dilimizi korumak için herkesin çaba göstermesi lazım. Farkındalık yaratmak için de öncelikle bizim doğru bilgiyi bildiğimizden emin olmalıyız. İşte tam da burada bilgiye ulaşırken yararlandığımız kaynaklar önem kazanıyor. İnternetteki her site doğruyu bilemez, onlara hemen güvenmemeliyiz. En az üç kaynaktan araştırıp doğru bilgiye ulaşmaya çalışabiliriz ya da çok kullanılan ve güvenilebileceğimiz kaynaklardan yardım alabiliriz. Bu kitapla yaptığımız yanlışları daha çok fark etmiş ve de bilgilensim oldum. Gerçek hayatımda artık bu yanlışlara dikkat etmeye başladım ve fark ettiğim zaman eğer elimden geliyorsa düzeltmeye başladım. Bu yönden gerçekten mutluyum ve herkese -çocuk, genç, yaşlı fark etmez- bu kitabı öneriyorum. Bir insanın anadili onun canı gibi koruması gereken başlıca kavramlar arasında gelir. O olmadan kendini anlatamaz, karşısındakini anlayamaz ya da iletişim kuramaz. Oturup bir başka ülkenin Türkçemizi kurtarmasını bekleyemeyiz. Yazarın da önsözünde bahsettiği gibi başta gençler olmak üzere bize emanet edilen Türkçemizi hepimiz kurtarmalıyız. Bu dil öyle kolay oluşmadı ve öyle kolay da yok olmayacak.

Psikanaliz ve Freud

 Asrın ARSLAN

İnsanın olduğundan daha karışık ve anlaması güç bir varlık olduğunu ortaya koyan psikanaliz, 1800'lerin sonuna doğru Sigmund Freud adında bir nörolog tarafından ortaya atıldı. Aslında psikanaliz bir psikoterapi tekniğidir. Bu tekniğe göre analist, hastanın bilinçdışına ulaşmaya çalışır. Bilinçdışında sebebi anlayamamış veya bastırılmış olayların ortaya çıkışıyla başlar bu süreç. Hastanın günlük yaşamını etkileyen, ilişkilerine zarar veren, zihinsel çöküşlere sebebiyet vermesiyle fark edilir.

Freud'a göre kişinin tüm hayatını etkileyecek gelişmeler 6 yaşa kadar yaşanıyor ve bu gelişim bazı evrelerden oluşuyordu. Çocuk 0-1 yaş aralığında oral dönemde temel ihtiyaç olarak anne sütüyle beslenir. Erken yaşta süttten kesilen çocuklarda ilerde sigaraya başlama, aşırı yemek yeme gibi oral bağımlılık eğiliminin arttığını iddia eder. 1-3 yaş arası anal dönemde ise çocuğa verilecek yanlış bir tuvalet eğitimi (çok sert davranmak veya serbest bırakmak) gelecekte düzen hastası bir birey yaratabilir. Fallik döneminde (3-6 yaş) çocuk, çevreden ve başka insanlardan farklı bir birey olduğunu fark eder ve bu süreci cinsel organın keşfi başlatır. Çocuk bu dönemde çok meraklı olup cinselliğini de keşfeder. Bu dönemde çocukta Oedipus Kompleksi veya Elektra Kompleksi gelişebilir.

Latent dönemde (6-12 yaş) çocuğun algısı, yargılama mekanizması, uzay ve zaman kavramları ayrıca ego hızla gelişir. Genital dönem (12+ yaş) çocuğun artık ergen olduğu evredir. Cinsel olgunlaşmaya ulaşan ergen, kimlik arayışı ve birey olma çabasına girer. Bu dönemde edinilebilecek cinsel travmalar, yetişkinliği etkileyecektir.

TARİHİ VE GELİŞİMİ

Psikanaliz kuramın kurucusu Sigmund Freud'un bu kuramı oluşturmasında Anna O. vakası etkili olmuştur. Freud'un arkadaşı Josef Breuer'in hastası

olan Anna'da gözlemlenen felcin, kasılmaların ve halüsinasyonların somut bir nedeni olmaksızın tekrarlaması bu durumun histeri olması yönündeki şüpheleri arttırdı. Josef Breuer'in tedavi yöntemi sayesinde Anna'nın yaşadığı travmalar ortaya çıktı. Hasta babasına bakmaktan duyduğu ağırlıktan rahatsız olduğunu çünkü babasının ona cinsel istismarda bulunduğunu itiraf ettiği bu süreçte felcinin de tedavi olduğu gözlemlendi.

Josef Breuer bu vakayı arkadaşı Freud ile uzun müzakerelerde tartıştı ve bu konuşmalar Freud ve Breuer'in 1895 yılında "Histeri Hakkında Çalışmalar" adlı kitabı yazmalarını sağladı. Kitapta Freud ve Breuer, histerinin her zaman somut semptomlardan kaynaklanmadığını bu semptomlara kişinin bastırılmış olduğu travmaların ve bu travmalar hakkında hissettiği duyguların sebep olabileceğini açıkladı. Bu açıklamalar ileride Freud'un psikanaliz kuramı oluşturmasında temel olacaktır.

"Psikanaliz" kelimesi ilk defa Freud'un "Histerinin Etiyolojisi" adlı kitabında geçti. Döneminde, özellikle bilim insanları tarafından çalışmaları ciddiye alınmayan biri olarak görülüyordu. Ruh çözümlemeleri, soyut anlatımlar, bilimsel dayanak yoksunluğu Freud'a olan inancı zedeliyordu. Etnik kimliği üniversitede dışlanmasına yol açmıştı. Zor bir kariyer sürecine sahip olan Freud ortaya attığı psikanaliz kuramı ile günümüzde konuşulmaya, tartışılmaya, eleştirilmeye devam ediyor. Bu kuramın oluşmasına en büyük katkıyı sağlayan olaylardan biri Freud'un babasının ölümüdür. (1896) Bu kayıptan epey etkilenen Freud on yıllık öz çözümleme sürecine girer. Kendisini anlamaya ve bilincinden gelen kriptolu mesajları çözmeye yoğunlaşır. İlk olarak rüyalarını yorumlamak, kalkar kalkmaz onları not almak bu işin temeli olur. 1899 yılında yazılan "Düşlerin Yorumu" adlı eser bu sürecin meyvesidir. Eserde, rüyaların gerçekleşmemiş dilekler olduğu söylenir. Günlük hayatta gerçekleştirilemeyen istekler, rüyalarda herhangi bir ahlaki yapı olmadığından kendilerini gerçekleştirirler.

Bu rüyaların uyanıldığında hatırlanmamasını nedeni beyin tarafından uygulanan sansürdür. Aynı zamanda kitapta, Freud ilk defa "Oedipus Kompleksi"nden bahseder. Oedipus Kompleksi genel olarak çocuğun, karşı cinsine duyduğu aşkı ve hemcinsine karşı duyduğu öfkeyi vurgular. Erkek çocuk eğer babanın yerine geçemeyeceğini anlayıp, kabullenirse bu aşk sağlıklı bir şekilde bastırılıp normal bir çocukluk dönemi geçirilir Aynı durum kız çocukları için de geçerlidir. Annesinden çekinen kız çocuğu babasına hayranlıkla yaklaşır. Anneyi kabullenerek bu durum atlatılır. Aksi takdirde bu durum gelişim evresindeki çocuğun gelecekteki problemlerine işaret eder.

Tıp dünyasında yalnız kalmaya başlayan Freud, yanına taraftar çekmek ve fikirlerini tartışmak için 1902'de "Çarşamba Psikoloji Topluluğu"nu kurar. Yanına taraftarlarını toplayan genç Freud'un popülerliği de artmaya başlar. Bu topluluk aynı zamanda 1902 yılında kurulacak "Viyana Psikanaliz Cemiyeti"nin de temelini atacaktır.

İlk toplantıya Freud haricinde 4 tıp doktoru katılır. 1902 ile 1906 yılları arasında birçok çevreden gelen takipçilerle beraber katılımcı sayısı 17 bini geçer. Freud 1907'de Eugen Bleuler'in asistanı Carl Gustav Jung tarafından ziyaret edilir. Aynı yıl Jung, Zürih'te Freud Derneği'ni kurar. Psikanaliz ilk defa uluslararası bir noktaya gelir.

Takip eden yıllarda Freud ve Jung, ABD'ye psikanaliz üzerine konferanslar vermeye giderler. 1910 ile 1920 yılları arasında Freud birçok eser yazar. Bunlardan bazıları: Totem ve Tabu, Psikanaliz Üzerine, Narsizmin İncelemesine Giriş, Yas ve Melankoli'dir. 1923'te kendisine üstçene ve damak kanseri tanısı konar. Ekseriyetle içtiği puro Freud'un hayatını zorlaştırır. Protez takmaya mecbur kalır, konuşmakta, yemek yemekte güçlük çeker. Tam 33 kere ameliyat masasına yatar. 1938'de Naziler'in Viyana'ya girmesiyle en küçük çocuğu Anna ile Londra'ya kaçar. 1939'da Londra'da ölür.

TÜRKİYE'DE PSİKANALİZ

Türkiye'de hiçbir zaman psikanalize karşı gelinmedi. Psikanaliz kitapları yasaklanmadı. Ek olarak Türk yazarlar ve şairler, eserlerinde psikanalizi barındırdılar. Psikanalizi kullanmaktan çekinmediler. Ancak kurumsallaşmanın geç gerçekleştiğini söyleyebiliriz. İstanbul Psikanaliz Grubu 1944'de, İstanbul Psikanaliz Derneği ise 2001'de kuruldu. Ocak 2007'de Uluslararası Psikanaliz Birliği (IPA) tarafından "Türk Psikanaliz Çalışma Grubu" tanındı.

DİPNOT

İnsanın kendisini çok az tanıdığını ve en yakınına yabancı olduğu gerçeğini gözler önüne sermiştir psikanaliz. İçinde "eros" ve "thanatos" olan bir varlık olarak insan; bencilliğini, vahşetini, cinselliğini, duygularını, aklını kuma arayışında dolanıp durur. Her zaman yanlış yerde yanlış zamanda gerçekleşir bu boşalma. İnsan; gün çekilince, gece çökünce kendi karanlık, sessiz koridoruna adım atabildiği zaman insandır. En çok o zaman saldırgandır, en çok o zaman bencildir, en çok o zaman hayvandır insan.

KAYNAKÇA

<https://tr.pdfdrive.com/psikanaliz-ve-uygulama-sigmund-freud-e117504360.html>

Totem ve Tabu- Sigmund Freud- 1913 SAY Yayınları

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/12722885?dopt=Abstract>

Saul McLeod, 2016 "Id, Ego, Supergo"

https://tr.wikipedia.org/wiki/Psikanaliz#cite_ref-1

<https://en.wikipedia.org/wiki/Psychoanalysis>

<http://www.istanbulpsikanalizdernegi.com/tr/hakkimizda/tarihce>

<https://psikanalizyilligi.com/tag/freud/>

https://tr.wikipedia.org/wiki/Sigmund_Freud

<http://personal.kent.edu/~marmey/perssum03/Chapter2-6.pdf>

https://tpdyayin.psikiyatri.org.tr/BookShopData/45_Psikoanaliz_ve_Psikoterapi.pdf

Psikanaliz ve Psikanalitik Terapi: Temel Kavramlar –Emre Ayar

Yastıkname: Bir Nedimenin Gözünden Heian Dönemi

 Beren AHU

Geç Dönem Eski Japonca'nın kullanıldığı, 10. yüzyıl Japonya'sı, yani Heian döneminde yazılan eşsiz bir eser Yastıkname. Dilimize Osmanlı edebiyatıyla analogi kurularak geçirilen bu eserin orijinal adı "Makura no Soshi", eğer ki günümüz Türkçe'sine çevirecek olursak "Başucu Kitabı". Edebi değerinin yanı sıra, Türkçe'ye Kitap Çevirmenleri Girişimi'nden 83 çevirmenin ortak çalışmasıyla çevrilmesiyle de eşsiz bir eser. Japonya'nın en parlak, edebiyat, kültür, sanat açısından en gelişmiş dönemlerinden birinde (Çin'in Tang Hanedanlığı, Osmanlı'nın Lale Devri gibi bir dönem) yazılan bu eser, Batı kültüründe "deneme" olarak geçen türe yakın olmasının yanında, asıl olarak yeni ve özgün bir tür olan "zuihitsu"nun ilk ve en önemli eseridir.

Zuihitsu; bir denemenin içeriği yanında günce, şiirler, aforizmalar, listeleri de kapsar. Yazan kişi günlük hayattan gözlemlerini, hislerini, kendisine ilginç gelen olayları, sevdiklerini ve sevmediklerini, çevresini kağıda aktarır. Böylelikle ortaya çıkan eser otobiyografik değer taşıırken aynı zamanda tarih bilimine kaynaklık ederek dönemin özellikleri, gelenekleri, saray yaşantısı hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlar.

Yastıkname'nin yazarı olan Sei Shonagon'un 965 ya da 966 yılında doğduğu bilinse de ölüm tarihi net değildir. "Sei" soyadının ilk karakterinin Çince okunuşuyken, "Shonagon" sarayda görevli nedimeler için kullanılan genel bir unvandır. Yani elimizde oldukça eğitilmiş ve kültürlü, standartların üstündeki Çince ve Çin kültürü bilgisiyle saraylı erkekleri dahi şaşırttığı kitapta geçen bu sıradışı kadının ön adı hakkında bir bilgi yoktur. Aynı dönemde yaşayan, yine başka bir İmparatoriçenin nedimesi ve tarihte ilk "psikolojik" roman olan "Genji Monogatari" yani Genji'nin Hikayesi'nin yazarı Murasaki Shikubu tarafından kısaca "kibirli ve farklı olmaya çalışan biri" olarak anlatılmıştır Sei Shonagon.

Nedimenin saray hayatının bitiminin ardından ölmeden önceki zamanını nasıl geçirdiği ise bilinmemektedir. Hayatının son yıllarında bolca seyahat ettiğini söyleyen rivayetler de vardır, bir manastırda sefalet içinde öldüğünü söyleyen de.

Eseri okurken bin yıl önce bir kadının zevklerinin, sevmediği davranışların, içini kıpır kıpır eden anların ne kadar günümüzde de geçerli olduğunu hissediyor, empati kuruyor, bazen yazarla bütünleşiyoruz. Olayların kurgu değil de gerçek anılar ve gözlemler oluşu da etkileyiciliğini artırıyor elbet. Bir anda, günümüz yaşantısından, teknolojilerinden, modern olan her şeyden uzak bir insanın düşünceleriyle bu kadar bütünleşmiş olduğunuzu fark edince tarihe bakışınız bile değişiyor. Elbet bunlar şahsi düşüncelerim, adeta bin yıl önce yaşamış bu özel kadınla sohbet ettiğimi hissettirdiği için beni oldukça etkileyen bir eser Yastıkname.

Tabii Sei Shonagon düşüncelerini belirtirken aşırıya kaçan sosyal sınıf ayrımını ve aşağılamayı da görüyoruz. 183. bölüm, Göze Hoş Gelmeyen Şeyler'den bir alıntı, sayfa 291: "Aşırı esmer, suratsız ve peruklu bir kadını, saç sakalı birbirine karışmış, avurtları çökmüş ve zayıf bir erkekle birlikte, yazın öğle uykusunda görmek çekilmez bir şey. Uyurken nasıl görünürüz acaba diye düşünmez mi bu insanlar? Çirkin insanlar yalnızca geceleri uyumalı, karanlıkta görünmezler böylece, hem zaten herkes uyuyor olur. Ama yatarken kimseye görünmemek için gün ağarır ağarmaz kalkmaları gerek." Burası, ne kadar Sei Shonagon'un düşüncelerine çoğumuz katılmayacak olsak da sevdiğim bölümlerden biri. Sei Shonagon'un keskin ve ezici dilinin, kibrinin ve sınıf ayrımının göze net çarptığı cümleler. Üslubu iğneleyiciyken bir o kadar da espritel.

Benim için okuması en keyifli bölümler saraydan ve halktan insanları bu şekilde, bazen olumlu bazen olumsuz eleştirdikleri. Bu kibirli, ilginç, akıllı ve kültürlü kadın ölümünden bin yıl sonrasında dahi okuyucuyu gülümsetirken, kimi zaman iğnelemeleriyle sinir edebiliyor.

Yastıkname; günümüzde Japonya dediğimizde akla gelen samuraylar, suşi ve diğer birçok şeyin var olmadığı, kadınların ön planda bulunmasının yanı sıra Japonya'nın altın çağı olan bir dönemde, tarihe bir nedimenin gözünden bakmak ve Japon edebiyatına giriş yapmak için ideal, birçok kez dediğim gibi, gerçekten eşsiz bir eser.

Az Bilinen Mitolojik Öyküler

 Elif Naz ÖNTÜRK

Mevsimlerin Oluşumu

Yunan mitolojisine göre tarımın, bereketin, mevsimlerin ve anne sevgisinin tanrıçası olan Demeter'in Kore adında bir kızı vardı. Bir gün, Kore kırlarda çiçek toplarken Ölüler Diyarı'nın tanrısı Hades tarafından kaçırılıp yeraltına götürüldü. Hades, yeraltı dünyasında Kore'ye Persephone adını verdi. Ona nar ikram etti ve nardan biraz yiyen Persephone, "Ölüler ülkesinde bir şey yiyenlerin yeryüzüne çıkma hakları yoktur." kuralından dolayı yer altına mahkûm kaldı. Demeter, kızını her yerde aradı fakat bulamadı. Dünyada yaşanan her şey tanık olan Güneş tanrısı Helios'u buldu ve ona kızının başına ne geldiğini sordu. Helios, kızını Hades'in kaçırdığını ve kızının babası olan Zeus'un da buna göz yumduğunu söyledi. Demeter çok üzüldü ve öfkelenildi. Olimpos'u terk etti. Tanrı ve insanlara küstü, görevini yerine getirmemeye başladı ve bereketini yeryüzünden çekti. Topraklar ekin vermez, ağaçlar çiçek açmaz oldu. Dünyada kıtlık başladı. Her geçen gün ölümlülerin feryatları artarak devam etti. Bu duruma daha fazla dayanamayan Zeus kardeşi Hades'i ikna etti ve Hades ile Demeter bir anlaşma yaptılar. Bu anlaşmaya göre Persephone yılın üç ayını Ölüler Diyarı'nın Kraliçesi olarak Hades'le birlikte, kalan dokuz ayını da annesiyle birlikte yeryüzünde geçirecektir. Persephone yeryüzüne her çıktığında etraf yeşerir, ağaçlar çiçek açar. İlkbahar, yaz ve sonbahar mevsimleri meydana gelir. O Hades'in yanına dönünce de kar yağar ve ölü kış mevsimi başlar. Bunun sebebi Demeter'in kızı yanındayken bereket saçması fakat o gidince görevini yerine getirme isteğinin yok olmasıdır.

Kassandra'nın Laneti

Hayattaki en büyük isteği geleceği görebilen bir rahibe olmak olan Kassandra, Truva kralı Priamos ve kraliçe Hekabe'nin kızı, Hektor ve Paris'in kız kardeşiydi. Tanrı Apollon, Kassandra'yı görür görmez ondan çok etkilendi. Ona onunla birlikte olma şartıyla geleceği görme yeteneğini verme teklifinde bulundu. Kassandra rahibe olmak istediği için bunun mümkün olmadığını bildiği halde Apollon'un teklifini, bu yeteneğe sahip olabilmek için kabul etti. Apollon ona geleceği görebilme yeteneğini verdikten sonra, ona verdiği sözü tutamayacağını söyledi. Bu duruma çok kızan Apollon onu lanetledi. Kassandra'nın laneti geleceği görse de buna kimseyi inandıramaması ve bir kadın olarak aşağılanarak rahibe olamamasıydı. Troya savaşı öncesinde Kassandra bu savaşı ve sonuçlarını gördü fakat laneti yüzünden kimseyi inandıramadı. Gelecekte olacak bütün kötülükleri bilerek, savaşın gidişatı ve sonunu izlemek durumunda kaldı. Günümüzde psikolojide, geleceğe dair başkalarını uyarmasına ve doğruları söylemesine rağmen kimseyi kendine inandıramama durumuna Kassandra Kompleksi ismi verilmektedir

Bergama'da Birbirine Kenetli İhlamur ve Çınar Ağacının Hikâyesi

Olimpos'ta canı sıkılan Zeus, oğlu Hermes ile birlikte Dünya'daki insanları ziyaret etmeye karar verdiler. Yırtık pırtık kıyafetler giyip Ege kıyılarındaki bir sahile indiler. Yürüyerek Bergama Ovası'na vardılar. İnsanlarla biraz sohbet edip sofralarında bir şeyler yemek isteyen tanrılar, evlerinin kapılarını çalmaya başladılar. Hermes, büyük kapılı ve zenginlere ait olduğu belli olan evlerin kapılarını çalıyordu fakat kapılar ya hiç açılmıyor ya da açılır açılmaz yüzlerine kapınıyordu.

Bu duruma kızmaya başlayan Zeus, önüne çıkan her kapıyı çalmaya başladı. Kapıyı açanlar, onların yoksul kişiler olduğunu görünce hemen kapıyı yüzlerine kapatıyorlardı. Hermes, küçücük ve kiremitleri dökülen bir ev gördü, kapısını çaldı. Kapıyı, Baukis adlı yaşlı bir kadın açtı. Baukis ve kocası Filemon, tanrıları büyük bir mutlulukla ağırladılar. Onlara yemek hazırladılar ve rahmetli oğullarının üzümlerini topladığı özel şarabı ikram ettiler. Uzun bir süre lafladıktan sonra tanrılar ayrılmak için izin istediler. Yaşlı kadın ve kocası yatıya kalmaları için çok rica ettiler fakat konukları istemeyince hep birlikte evin dar kapısından sokağa çıktılar.

Birkaç dakika içerisinde, kapılarını tanrıların yüzüne kapatan insanların evlerinin bulunduğu ova sular altında kaldı. Filemon ve Baukis'in yoksul kulübelerinin yerinde ise bembeyaz mermerlerle kaplı görkemli bir tapınak yükseliyordu. Yaşlı karı-koca o anda konuklarının tanrı olduklarını anladılar. Zeus, yaşlılara konukseverlikleri için teşekkür etti ve onlardan bir şey dilemelerini istedi. Yaşlı çift, başta gerek olmadığını söylediler de tanrı Zeus'un ısrarı üzerine birbirlerini mezarlıkta görmeye gidecek güçlerinin olmadığını anlattılar ve aynı anda ölmeyi dilediler. Filemon ve Baukis'in ölüm vakitleri geldiğinde ise birbirlerine kenetlenip iyice sarıldılar. Birisi çınar diğeri ıhlamur ağacına dönüştü. Binyıllar boyunca, Bergama'daki tapınağın yanından geçen bütün yalnızlar ve sevgililer; birbirine kenetli o iki ağacın hep sevgi dolu sözlerle karşılıklı bir şeyler fısıldaştıklarını duydular.

Anime Nedir?

Animeler, Çinlilerin yapmış olduğu çocuk programlarıdır.

Hayır, bu kesinlikle yanlış bir tanım. Maalesef konu hakkında çok bilgili olmayan kişilerin görüş şekli genel olarak böyle.

 Ceren Lokmanoğlu

Animenin internet üzerindeki en sade ve net açıklaması olarak Japon menşei ve Japonlara özgü kendine has bir üslubu olan çizgi dizi-filmleridir diyebiliriz. Animeler genellikle mangalardan uyarılansa da manga dışı pek çok kaynağı da vardır. Peki manga nedir? Basitçe Japon çizgi romanlarıdır. Ancak çoğu çizgi romanlardan farklı olarak tersten yani sağdan sola doğru okunur. Manga yazarlarına ise "mangaka" denir. Ek bilgi olarak da Çin yapımı çizgi romanlara "manhua", Kore yapımlılara "manhwa" dendiğini belirteyim. Basımı olmayan sadece dijital ortamlarda okunabilen Kore menşei renkli çizgi romanlara ise "webtoon" denir. Animelere animasyon, mangalara da kitap denilebilir. Anime hakkındaki büyük bir tartışma meselesi ise "Anime çizgi film midir?" sorusudur. Anime kelimesi aslında Japoncaya Fransızcadaki animasyon veya çizgi film kelimesinin zamanla değişmesiyle geçmiştir. Fakat "Çizgi film değildir, çizgi filmler daha çok çocuklara hitap ederken anime daha çok yetişkinlere yöneliktir." görüşü de oldukça desteklenir.

Her ikisinin de desteklediğim ve desteklemediğim yanları var açıkçası. En ünlülerden ve çoğu kişinin büyük ihtimalle duyduğu bir anime olan "Death Note"u düşünürsek bir çocuğa pek uygun olduğunu söyleyemeyeceğim. On yedi yaşındaki lise öğrencisi Light Yagami'nin, bir şinigaminin düşürdüğü doğaüstü bir defteri ("Ölüm Defteri") bulup kendini nasıl "Yeni Dünyanın Tanrısı" yaptığını anlatır. Ancak çizgi filmlerin de sadece çocuklar için yapılıyor zannedilmesi de pek doğru değil. Bu konuda en iyi verebileceğim örnek "Pokémon" herhalde. Eminim çoğunuz en azından bir bölüm izlemiş ya da ismini duymuşsunuzdur. Pokémon her ne kadar bir çocuk çizgi filmi olsa da bu animenin büyük hayranı olan, animenin kartlarını biriktiren ve hatta odasını bu anime temasına uygun yapan yetişkinler de var. Bu anime çılgınları için bir terim de var elbet. "Otaku", fanatik ve bağımlı anlamına gelir. Aslında sadece animeye özgü bir kelime olmasa bile bu şekilde alışagelmış bir kelimedir. "Hayatını animeye adanmış" şeklinde de kullanıldığı için argo bir kelime olarak da bilinir.

Başka bir anime ve çizgi film ayrımı ise aradaki büyük çizim farkı. Her ne kadar bu durum daha çok eskilerden kalma animelerde geçerli olsa da anime çizimleri genelde “uzun bacaklı ve büyük gözlü” olarak görülür. Bu, Japonların çekik gözlü ve kısa boylu olmalarıyla ilişkilendiriliyor. Şu anki çizimlerde çok da görülme de kesinlikle bir anime ile çizgi filmi, çizim farklarından ayırt edebiliriz. Kulağa garip gelse bile bence çok mantıklı olan bir diğer fark ise animelerin “abartılı” olması. Yüz ifadeleri, jestler, mimikler, konuşmalar, aksanlar... Animeye ilk başlayanların bazen sessizce sadece altyazı ile izlediği görülebilir ki doğaldır. Bağırmalara ve vurgulamalara ısınmak biraz zor olabilir. Ama animeyi popüler yapan büyük bir sebep de büyük ihtimalle yaptıkları komik, tatlı surat ifadeleri ve sesler.

Çizgi filmler genelde basit konulara sahip olurlar ancak anime için aynısı söylenemez. İlkokuldaki bir çocuğun izleyebileceği konulardan gençlerin, oradan da yetişkinlerin konularına kadar uzanır. “Shoujo, shounen, Slice of Life” gibi çeşitleri vardır.

Uzun lafın kısıması, senelerdir hiç bitmeyen bu tartışmayı çok kurcalamamak ve “anime” deyim geçmek belki de en iyisi.

Anime kültüründen konuşmak gerekirse... Birçok kişinin aklına “Studio Ghibli” ve meşhur filmleri “Totoro” gelir sanırım ya da belki “Yürüyen Şato”, “Ruhların Kaçışı”... Fakat bunlardan da öncesi vardır. “Astro Boy” ve “Akira” genelde anime kültürünün başlangıç noktası olarak görülebilir ancak bu da sadece “Batı” dünyasının anime ile tanışma zamanında, 1988’li yıllardadır. Halbuki 1917 yılında Oten Shimokawa, “Imokawa Muzoku” adında bir film çekmiştir. Bundan yaklaşık 10 yıl önce çekilen bir animenin var olduğu fakat ticari amaçlarla yayınlanmadığı da duyulmuştur. Manganın ise altıncı-yedinci yüzyıllardan beri var olduğunu söyleyenler var, onlara manga denilebilir mi, bilinmiyor.

Ancak genel olarak on sekizinci-on dokuzuncu yüzyıllarda ya da 12. yüzyılda ortaya çıktığı konuşuluyor. Eski mangalara bakarsak kesinlikle büyük bir gelişim görebiliriz.

Tabii ki çizere, yani mangakaya göre değişse bile vücut yapısındaki, özellikle de surattaki değişimler gözle görülebilir halde. Ancak şu anki otakulara anime kültürünü sorsak akıllarında daha çok “fan fiction” (seri hakkında hayranların kendi yazdığı öyküler), “cosplay” (beğenilen karakterlerin kostümlerini giyerek gerçek hayatta onlara benzemeye çalışmak), “fan art” (hayranların karakterleri ve çizimleri çizdiği çalışmalar) ve benzerleri olur. Anime dünyasının içinde bu şekilde terimlere çok yer vardır. Hatta birçok animeden dolayı kalıplaşmış sözler, bazı kısımlardan unutamayacağımız replikler, uzun yıllardan sonra hâlâ komik gelen klipler bulunur: Animeyi en eğlenceli yapan kısım da bu olsa gerek. Son senelerde anime hayranlarının aşırı derecede arttığı bir gerçek. Büyük bir sebebi de bu tür şeylerin medyada paylaşılması ve hem internette hem de sosyal hayatta anime hayranlarının bir birlik oluşturması, topluluk haline gelmesi. Anime, sadece sezonu bitirip yeni bir animeye başlamak değil, animenin komik videolarına bakmak, öncesinde de bahsettiğimiz “fanart ve fanfic”lerini gözden geçirmek olur. Sebebi pek anlaşılabilir ancak toplumda anime hayranlarına bakış bazen biraz farklı olabilir. “Otaku”nun argo olarak kullanılabilmesi de buna bir örnek. Animeye olan nefret hayranlara, hayranlara olan da animeye bakışı etkileyebilir. Ancak son yıllarda öyle bir izleyici artışı oldu ki hayranları eleştirenler, hayranlara dönüştü. Yıllardır anime izletmeye çabaladığım arkadaşlarım bu sene karantinada sıkıldığını söyleyip benden anime önerisi istedi. Maalesef can sıkıcı bir sahte hayran konusu da mevcut ama onu görmezden gelirse anime topluluğu animenin eğlencesini ikiye katlıyor.

Coğrafya Kader Midir?

"Coğrafya kaderdir." sözü insanlar arasında oldukça tartışılan bir sözdür. Benim bu söz hakkındaki fikrim ise bu sözün doğru olduğudur.

 Halil Arda Evliyaoğlu

İbn-i Haldun tarafından söylenmiş bu söz her ne kadar coğrafi koşulların günlük hayatımıza etkisinden bahsetmiş gibi görünse de bir devlet adamının söylediği bu söz aslında ülkelerin ekonomik gelişmişlik düzeyinden bahseder. Günümüzdeki gelişmiş sayılan ve ekonomik açıdan güçlü ülkelere baktığımız zaman çoğunun coğrafi koşulları birbirine benzerlik gösterir. Ekonomik açıdan güçlü ülkelerin denize erişimleri her zaman vardır çünkü denizler üzerinden ulaşım kolay olduğundan, dolayısıyla ucuz olduğundan ticareti kolaylaştırır ve ticaret güçlü bir ekonomi için olmazsa olmazdır. Denize sınırı olmayan ülkeler her zaman bu kategoride değildir çünkü bir ülkenin denize erişimi olması için her zaman denize sınırı olması gerekmez.

İsviçre buna iyi bir örnektir çünkü doğrudan denize sınırı bulunmaz fakat Ren Nehri sayesinde denize erişebilir ve günümüzde iyi bir ticaret geliri sahiptir. İkinci olarak bu ülkeler genellikle dağlık olmayan alanlarda bulunur. Yükselti bulunan alanların dezavantajları oldukça fazladır. Endüstriyel ve zirai faaliyetler yükselti alanlarda daha yavaş ve daha az etkili olur çünkü ulaşım yükselti alanlarda daha zor ve dolayısıyla daha pahalıdır. Aynı zamanda ulus devletler yükselti devletlerde daha zor kurulur çünkü kültürel asimilasyon için kolay ulaşım da gereklidir ve ulus devlet olmak günümüzde istikrarlı bir devlet olabilmek için oldukça önemlidir. Bunlar gibi birçok coğrafi faktör vardır.

Sonuç olarak bence coğrafyanın ülkeler üzerindeki etkisi oldukça belirleyicidir.

Yarını Kurma Mücadelesi

Biz insanlar endişe ve kaygılarımız olmadan da varız. Bebekken, o gün yemek yiyip yiyemeyeceğimizi ya da kışın sobanın yanıp yanamayacağını düşünmeyiz. Çünkü henüz idrak edemediğimiz kavramlar hakkında kaygılanamayız.

 Mina İnci Tarakçı

Kaygı ve endişeler; biz büyüdükçe, hayatın gerçek yüzünü görmeye başladıkça görünür hale gelir ve biz büyürken onlar da bizimle büyümeye devam eder. İçimizde yavaş yavaş büyüyen “yarınlar kaygısı” zamanla hayatın dizginlerini elimizden alır.

İyi bir okul, iyi bir iş, iyi bir hayat fikriyle çalışırız. Güzel bir eğitim alabilmek, iyi bir işte çalışabilmek ve güzel bir hayat için “yeterli ” parayı kazanabilmek... Yarınların kaygısı, yarını kurma mücadelesine dönüşür adeta. Kendimize ve sevdiklerimize yetebilmek için yaşamla savaşıyoruz. Bugün içinde bulunduğumuz durumdan kurtulup hayalini kurduğumuz duruma ulaşabilmek için de imkânlarımızla. Orhan Kemal’in “Önce Ekmek” adlı kitabındaki “İncir Çekirdeği” öyküsündeki gibi. Öyküdeki aile oğullarını doktor olabilmesi için ta İstanbul’a gönderir ve çocuk çok çalışarak son seneye kadar gelir. Çalışmasının karşılığını saygınlık ve kazandığı imkânlarla alacaktır. Annesinin gözünü, babasının ağrılarını iyi ederken öbek öbek bilezikleri ve yüzükleri olacaktır. “ Oğlumuz doktor olduktan sonra, ... çatal, bıçakları bütün gümüşten olur ! ... Oğlumuzun karısının altın bilezikleri, küpeleri, yüzükleri de olur...” İmkânlarımızla savaşırken bazen kaybeden biz de olabiliriz. Aynı, kitabın “Önce Ekmek” öyküsündeki Ayten gibi. O, her gün azimli okula gidiyor ve büyüyünce doktor olmak istiyordu. Öylece iyi bir hayatı ve ona minnettar olan hastaları olacaktı ama ailesinin maddi durumu kötü olduğundan babasına destek olmak adına umudu olan okulundan vazgeçti. Hediye Ninesi’ne olan sözünü yerine getiremeyeceğini bile bile. “ veda ettiği okulunu, daha çok da bayıldığı kimya derslerini düşünüyordu...

Yıllardan beri ilk kez kimyacı, belki de aritmetikçi, Ayten’i soracak, arkadaşları, “Gelmedi efendim.” diyecekler, öğretmenini şaşkırtacaklardı. Yıllar yılı okula kırk derece ateşle gelip bütün zorlamalara karşı eve dönmeyen Ayten neden gelmezdi? Niçin? Oysa onunla övünüyorlardı.” Bunun başka bir örneğini ise yine aynı kitabın “Sağış” öyküsünde bulabiliriz. Bu öyküde milli takımında futbol oynamak isteyen oğlanın adı Süreyya’ydı. Ailesi şiddetle karşı çıkmasına rağmen gizlice futbol oynar, uzak memleketlerde maçlar yapıp geri dönmek istemedi. “İkimiz de milli takımında oynayacak, uzak memleketlerde maçlar yapmaya gidecektik. Süreyya, “Gitsek ben bir daha dönmem,” derdi ” . Ama mahalleden çıkamadı. Hatta sevmediği, nefret ettiği babasına dönüştü. Ama umut ışığımızı kaybetmemeliyiz aynı, kitabın “Çocuklar” adlı bölümdeki çocuk gibi. O, küçük yaşla geleceğini şekillendirmeye çalışıyor, ilkokulu pekiyi ile bitirip beybabasının onu yönlendirdiği hariciye yolunda ilerliyor. Hayali işini yaparken bir sürü ülke gezmek. “Bu yıl ilk’i bitirdim, sonra orta’yı, daha sonra da liseyle Siyasal Bilgileri... Beybabam diyor ki, boyuna Avrupa’da gezersin diyor. İnsan hariciyecisi oldu mu bütün dünyayı gezmiş.”

Nerede olursak olalım bugün çalışırsak yarınımız, çalışmadığımız alternatif bir bugünün yarınından daha güzel olacaktır. Kısacası iyi bir yarın için bugünden çalışmalıyız çünkü istediğimiz yarın ancak onu kurmak için mücadele edersek bizim olacaktır.

Heyder Baba'nın Selamını Almak

 Ali Rıza SASANI

“Heyder Baba’ya Selam” şiiri, Güney Azerbaycan’ın Tebriz şehri doğumlu Muhammed Hüseyin Behçet Tebrizî, bilinen adıyla Şehriyar’ın en önemli ve damga vuran eserlerindedir. Şehriyar, hayatının çoğunu İran’ın siyasi olarak çalkalandığı vakitlerde geçirmiştir. Elbette ki zor koşullar, edebiyat için özellikle şairlik için vazgeçilmezlerdendir.

“Heyder Baba’ya” Selam şiirinin yanında, Şehriyar’ın şaheserlerinden biri de Han Nene’dir. Heyder Baba’nın Azeri edebiyatında ne kadar önemli bir yer tuttuğunu söylemeye zaten gerek yoktur. Heyder Baba şiiri genel olarak incelendiğinde Şehriyar’ın hayatının bir toparlanması olarak anlaşılabilir. Şiirde özellikle çocukluk vakitlerinin duygularını, eskilere olan özlemini, zor durumların getirdiği yıkımları ve peşi sıra gelen hüsrancıları etkili bir biçimde anlatır. Bundan mütevellit dönemin rejimi ile zor zamanlar da yaşadığı söylenebilir.

(...)
Bayram yeli çardakları yıktığında,
Nevruz gülü, kar çiçeği çıktığında,
Beyaz bulutlar gömleklerini sıktığında,
Bizden de bir yâd eyleyen sağ olsun,
Dertlerimizi bırakın dikkelsin dağ olsun.

(...)
Heyder Baba, yaru yoldaş döndüler,
Bir-bir beni çölde koyup,döndüler,
Çeşmelerim,ışıklarım, söndüler,
Yaman yerde gün döndü, akşam oldu,
Dünya bana harâbe-i şâm oldu.

“Heyder Baba’ya Selam” şiirinin farklı yerlerinden alınan iki kıtada da sola hasreti, eski anılara özlem gibi konuların işlendiği açıkça anlaşılabilir. Şehriyar’ın yaşamından izleri gördüğümüz tek şiir “Heyder Baba’ya Selam” değildir. Şehriyar’ın üniversitede tıp okurken aşık olduğu, daha sonra bir subayla evlenmek amacıyla şehir dışına kaçıp, son olarak da Farça “sizdehbeder” olarak adlandırılan nevruzdan

sonraki 13. günde yazın başlangıcı olarak kutlanılan bayramda tesadüfen çocuklarıyla beraber karşılaştığı eski sevdiğine yazdığı bir şiir de eksik değildir. Şehriyar, bu şiirinde “Heyder Baba’ya Selam”ı yazdığı Azerbaycan Türkçesiyle değil, çoğu şiirini yazmakta tercih ettiği Farsçayı kullanmıştır.

Yâr ve eş almadım ki birine bağlı olayım
Sen anne oldun, ben ise hâlâ dünya evine girmemiş
yaşlı bir oğlanım.

Sen gözbebeğini daha yeni süttten kestir
Ben ise hâlâ ciğeri yanmış bir aşığım.

Yüreğim kan ağlıyor, gözlerim cam gibidir
Benim suçum merhametli ve düşünceli olmamdır.

Ben gençliğimde hevesim üzerinden aşk yapmadım
Gençlik aşkı hâlâ yaşlı kafamdan uzaklaşmadı.

Senin baban, kendi öz mücevherini, altın uğruna sattı
Aşkın canı yansın, gerçekten canımı yaktın.

Aşk, özgürlük, meziyet, gençlik ve hüner
Acaba bunların değersiz olmasının nedeni paramın
olmayışı mıydı?

Şehriyar, anlaşılacağı üzere hayatını şiirlerde bulmuştur, bu sayede hayatının farkına varmıştır. Şiirler olmadan duygularını açıklamak onun için olanaksızdır.

“Heyder Baba’ya Selam” şiirinin yanında, Şehriyar’ın şaheserlerinden biri de Han Nene’dir. Şehriyar’ın bu şiiri kaleme almasının sebebi ise yine hasrettir, fakat bu hasret öldüğünü sonradan öğrendiği babaannesindedir. Şehriyar, “Han Nene”yi yazarken “Sizdehbeder”deki gibi Farsça değil, büyüdüğü çevrede konuşulan dili, Güney Azerbaycan Türkçesini tercih etmiştir:

Han Nene nerede kaldın?
Seni çok severim ben.
Ben seni nasıl kaybettim?
Senin gibisi tekrar bulunmaz.

Sen öldüğünde Halam geldi.
Beni götürdü başka bir köye.
Ben çocuktum ne anlayabilirdim?
Arkadaşlarımla meşgul oldum.
Kaç gün orada kaldım.

(...)
"Han Nene"şiiirinin ilk iki dördlütüğünde Şehriyar babaannesinin ölümünden öğrendiği ana kadar yani bu şiiiri ele aldığı ana kadar anlatır, özellikle çocukluğunu ve onun yokluğundaki duygularını.

Şehriyar, halasının götürdüğü köyden döndükten sonra hararetle babaannesini aramaya başlar. Bir gün "Han nemem nerede?" diye sorar büyüklerine. Şehriyar'a cevaben, büyükleri ona Han Nene'nin Kerbela'ya, Şiiiler için kutsal bir mekâna, gittiğini ve uzun bir süre dönmeyeceğini açıklarlar. Ne var ki bu bir çocuğun üzülmemesi için uydurulan bir yalandır.

(...)
Nasıl ağlarım acıklı!
Kaç günü öylesine bağıştım!
Ki boğazım, göğsüm tutuldu.

O ben olmazsam yanında,
Kendisi hiçbir yere gidemez.
Bu sefer ne oldu da beni,
Tek bıraktı da gitti?

(...)
Şehriyar bunun üzerine çocuk aklıyla nenesinin yanına, Kerbela'ya gitmek ister. Tabii doğal olarak büyükler buna karşı çıkar. Onun zamanının erken olduğunu hatırlatırlar. Onun Kur'an'ı okumasını, okuduktan sonra onun belki nenesinin geri döneceğini söylerler.

(...)
Tam hasretinden deli olacaktım,
Kur'an'ı okuyup çıktım.
Ki yazabileyim sana: Gel şimdi, daha ezberleyemedim Kur'an'ı.
Bana hediyelik al gelirken.
Ama her mektup yazarken,

Annemin gözü dolardı.
Sen de ki, gelip çıkmadın.
Kaç yıl bekleyişle, gün hafta sayardım.
Ta ki yavaş yavaş farkına vardım ki, sen ölmüşsün.

(...)
Bu andan itibaren, Şehriyar farkına varır babaannesinin öldüğüne. Artık Şehriyarın aklını onunla geçirdiği hatıralar rahat bırakmaz. Her an Han Nene bulunur onun aklında.

(...)
Geceleri uyurken, sen de,
Beni koynuna alırdın,
Nasıl bağırına basardın,
Kolunu üstüme atardın.

(...)
Onun türlü hatıraları gelir Şehriyarın aklına: O zaman ne kadar neşeli ise aklına geldiğinde de o kadar hüzünlendir. Onun çocukluğunda her şeyi idi Şehriyar'ın. Bir an olamazdı ki nenesi olmasın. Şiiirde özellikle onunla vakit geçirirken öğrendiği şeyleri yazar.

Şiiirin en son kıtasında, Şehriyar babaannesini son bir kez görememesi sebebiyle içinin yandığını döker kâğıda. Çocukluğuna dönmek istediği, uzun bir vakit geçtiği ve bunun sonucu olarak geçen zamanın Şehriyar'ın hüznünde ne kadar etkili olduğu açıkça anlaşılabilir en son kıtada.

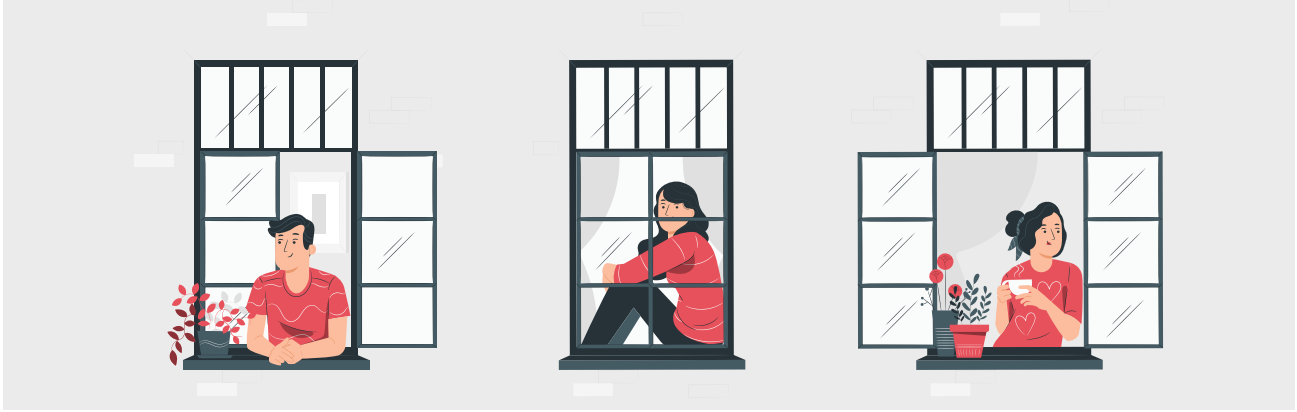
(...)
Seninle kucaklaşıyordum.
Seninle ağlaşıyordum.
Yeniden çocuk olurken,
Kucağında uzanıyordum.
Öyle bir cennet olur ise,
Daha ben kendi Allah'ımdan,
Başka bir şey istemezdim.

Sonuç olarak, Şehriyar'ın şiiirlerinde tercih ettiği konular "sevgi" teması etrafında döner. Şüphesiz aşk, onun vazgeçilmezidir. Amma velakin, aşk Şehriyar için belli bir kalıba indirgenmemiştir. "Heyder Baba'ya Selam"da görüleceği üzere memleket aşkı, "Han Nene"de babaanneye duyulan aşk göze çarpar. Her türlü konu olursa olsun, Üstat Şehriyar gelmiş geçmiş en iyi şiiirler arasında anılacaktır kuşkusuz.

Deneme

Karantınada Duygularımın Sekansına Bir Bakış

 Elif İnci DÖNMEZ

Karantina dolayısıyla uzun zamandır evde olduğumuz bu dönemde, her insan gibi ben de pek çok farklı şey yaşamışım elbet. Farklı duygular hissetmiş, yeni müzikler dinlemiş, hobiler edinmiş, yeni aktiviteler denemişimdir. Bazense bu dönem insanın içini o kadar karartır ki sadece oturup duvarı izleyesi gelir insanın. Hiçbir şey yapmak istemez. Boşluğa düşüp sadece oturup tavanla baktığım anlar gelir bazen, sadece düşüncelere daldığım anlar. Çok fazla şey düşünürüm bu bakışmalar sırasında. Kimi zaman eski anıları, kimi zaman arkadaşlarımı, bazen okuduğum bir kitabı ya da izlediğim bir diziyi, bazense hayatta kaçırdığım bazı duyguları düşünürüm. Adlandıramadığım ama hayatımın çeşitli anlarında hissettiğim duyguları. Bunları özlediğimi fark ederim. Mesela bir filmin bitişinde insanların salonu hızlıca boşalttığı sırada benim oturmaya devam ettiğim, filmde tamamen kopup gerçek hayata dönmeye çalıştığım o birkaç saniyeyi özlerim. Ya da bir ortamda insanlarla otururken, güldüğüm ve eğlendiğim bir anda, bir anlığına durup sadece etrafıma seyirci gibi baktığım ve hayatın devam ettiğini, bir film gibi aktığını gördüğüm birkaç saniyeyi özlerim.

Bu adlarını koyamadığım hislerin içimde bir özlem duygusu yaratması beni şaşırtmıyor değil. Günlük hayatta anlık olarak yaşayıp üstünde durmadığım duygular bile karantınada beni bir boşluğa düşürmeye yetiyordu. Bu hisleri benden alan karantina, yerine başka hisler de verdi sonrasında. Eskiden hiç oturup uzun uzun pencereden dışarıyı dikkatle izlemezdim. Çok fazla detay kaçırdım etrafımda. Şimdi bir perdeyi açıyorum ve insanlar görüyorum. Belki kötü bir haberle yıkılan ve üzgün adımlar atanlar var bir tarafta. Diğer tarafta ailesiyle mutlu bir şekilde yürüyenler. Ya da üzerinde büyük bir telaşla koşuşturanlar, hayat hep bir şeylere geç kalmasını sağlamış belki de onların. Uçan martılar görüyorum. Birkaç da güzel ağaç görüyorum sokaklarda. Şimdiyse havalar soğuyacak ve her birinin güzelliğini kaybetmesini izlemem gerek. Zaman böyle hızlı akıp geçiyorken, etrafta izlenebilecek onca şey varken zamanın durdurulamamasından şikayetçi olurum. Çok fazla detay, çok fazla duygu kaçırdık her geçen saniyede. Oysa ben tüm detaylara yetişmek istiyordum. Şimdi de biraz daha sokak aralarını izlemeye gidiyorum. Hadi geç kaldım, geç kaldım!

Deneme

Yeni Bir Dil: Yüz Yüze mi, Online mı?

 Melis YILMAZ

Yeni bir dil öğrenmek çok çaba ve istikrar gerektirir. Kişi, farklı dil öğrenme yöntemlerinden kendine uygun olanı bulup onu kullanmaya çalışır. Ama karantina döneminde çoğu insanın yeni bir dil öğrenmek için online eğitim dışında başka bir seçeneği kalmaz.

Peki online eğitim aracılığıyla yeni bir dil öğrenmek ile yüz yüze yeni bir dil öğrenmek aynı verimi sağlar mı? Online eğitimin, yüz yüze eğitimle bazı benzer yönleri olsa da aynı etkiyi verdiğini düşünmüyorum. Öncelikle yüz yüze öğrenen kişi daha iyi gözlem yapar. Dili öğrenmeye çalışan kişinin gelişmesi için o dildeki detayları, özellikleri görüp, karşıdakini çok iyi dinleyerek kendine uygun olacak şekilde o dilin mantığını kurması gerekir. Bu mantığı kursa bile, o dilin detaylarını, istisnalarını görmesi veya karşıdakinin ona anlatması çok zor bir hale gelir. Sonrasında ise nasıl bir yöntem kullanılacağını belirlemek gerekir, bu durumda da ya dilin kurallarını ve dildeki sözcükleri ezberleyerek ya da onları yavaş yavaş anlayarak ve sindirerek öğrenilebilir.

Ezberleyerek öğrenmek her iki eğitim biçiminde de aynı etkiyi gösterir çünkü ezber, yazmaya ve tekrarlamaya dayalıdır yani iki durumda da uygulanabilir ama anlayarak öğrenmek farklıdır.

Anlayarak öğrenirken iki kişi de etkileşim halinde olmalı ve dili öğrenen kişinin yönlendirmeleri ve anlatılanları iyice anlaması gerekir. Bu da online eğitimde yüz yüze eğitime kıyasla yeterince iyi yürütülemiyor. Ayrıca dersler sırasında konuşmak da çok önemlidir -özellikle hata yapma telaşı olmadan, dil seviyesi ne olursa olsun konuşmak- ama ben bunun da yüz yüze öğrenen daha etkili yapıldığını düşünüyorum çünkü online eğitimde yeterince söz hakkı alma fırsatı bulunamayabiliyor.

Örneğin ben de Fransızca'yı sıfırdan online olarak öğreniyorum. Karşıdakini dinlemek ve sonrasında not alınanları ezberlemek güç olmasa da dilin kurallarını anlamak o kadar da kolay olmuyor. Çünkü anlamadığımızı söylediğimiz zaman bazen öğretmenle veya başkasıyla sözümüz çakıştığı için o konu arada kaynatabiliyor. Hatta biz anladığımızı sansak bile, sınıfta tecrübelerine dayanarak öğretmenin anladığımızı ikna olmadığı zaman bize söz hakkı vermesi gibi bir imkân da olamayabiliyor. Üstelik söz almayı uygun bulduğumuz bir an yüz yüze olduğu kadar sık olamıyor. Hata yaptığımızda öğretmenin bizi düzeltmesi veya bir konuyu anlamadığımızda tenefüste gidip soru sorma gibi olanağımız da olamıyor.

Ancak öğretmenlerimizin özverişi ve okulumuzun sağladığı imkânlar sayesinde bu zorlukların üstesinden geleceğimizi düşünmekteyim.

Deneme

Sevmek Eylemi

Sevgi nedir? Sevmek nasıl bir eylemdir? Sevmek kendini karşılıksız olarak adamaktır. Asla üzmemek ve güzel bir şekilde karşısındakini yaşatmaktır. Sevgi bir tutkudur. Bir insana kalbi ısınyorsa birinin bu sevgidir. İhtiyaç duyulduğu için sevgi duymak değil, sevgi duyulduğu için ihtiyaç duymaktır doğru olan.

 Christopher Kaan CAUDWELL

Seven karşısındakini asla aldatmaz ve üzmez. Bunlar karşısındakinin ruhunu ve yüreğini incitir. Seven, sevdiğini asla incitmez. Sevmek, sevmek içindir; sevilme içi değildir. Sevmek hayattaki bir sürü şey gibi öğrenilir. Sevdikçe tecrübe edilir ve sevmenin nasıl farklı yollarla olabileceği görülür. Sevgi, sevdikçe artar. Sevgi aynı zamanda bir bağımlılıktır. Sevilenle her an birlikte olmak istenir. Ondan uzakta kalmaya dayanamaz insan. Sevilen bir nefestir sevene. Sevgi kendi yaşamını feda etmek değil, kendi yaşamının içinden bir şeyler vermektir. Hüznünü, heyecanını, gülüşlerini, sevincini, umutlarını...

Sevgi inanmaktır.

Sevgi yaşamın özü ve en önemli gerçeğidir. Sevgisiz kalan bir insan susuz kalmış bir bitki gibi kurur. Doğadaki her şeyin gizli bir özü vardır, yani onları oldukları şey yapan. Bakan yürekle o özü gördüğünde sevmeye de başlar insan. Sevgi bu durumda bir hak edıştır.

Ama sevgi sadece karşısındakine duyulmaz. Öz sevgi de çok önemlidir. Biri kendisine sevgi duymuyorsa başkalarının ona karşı duyduğu sevgi hiçbir şey ifade etmez. Sevenleri çok olsa da kendisine sevgisi olmadığı için o sevgi boşunadır. Kendini sevmemek bencilliktir. Kendini sevmeyen dik bir şekilde ayakta duramaz. Kendini seven ise seveni çok fazla olmasa bile o azıcık sevgiyi iyi değerlendirebilir ve dimdik ayakta durur. Birine karşı duyulan fazla sevgi bence hiçbir zaman sevilene bir zarar değildir.

Sevgi tecrübe edebileceğiniz en güzel histir. Kendinizi sevgiye bırakın çünkü gerçek sevgi asla incitmez.

Deneme

Zamanı Yorumlamak

Zaman, değeri herkese göre değişen bir olgu. Bolca olduğu düşünülen, ama aslında ellerimizden her saniye akıp giden bir hediye. Bilim insanlarının da üstüne tartıştığı bir kavram aynı zamanda, ama biz bunu nasıl yorumluyoruz?

 Sera KÜÇÜK

Her insanın farklı olması gibi, her düşünce de birbirinden farklılık gösterir. Zaman kavramı da kişiden kişiyeye göre değerini kazanır veya kaybeder. Aslında zamanın somut olduğunu iddia edenler bile, bunu anlamak için çok çaba sarf edip, yine de başarılı olamazlar. Peki ya soyut olduğunu düşünenler? Onlar, karanlığın içinde oradan oraya koşuşturan insanlardır ya ellerinden akıp gitmesini istemezler ya da çok fazla olduğunu düşünüp yavaş yaşırlar hayatı. Bir kum saati gibi akıp gider zaman bazen, bunun telaşının farkına vardığımızda hiçbir Şey yapmadığımızı, zamanımızın hakkını veremediğimizini düşünüp akan bir nehri durduramamız gibi bizi aşındırmasına göz yumarız. Peki ya neden bu telaş?

Aslında hayallerimizi hep bir sonraki güne erteleriz, hep daha fazla zamanımız olduğunun garantisini kendimize verip, sonraya iteriz her Şeyi. Ama bunun garantisini imzalayabilir miydik? Hiçbir Şey bilmediğini iddia eden insanoğlu, aslında her Şeyi bildiğinin yanılığına içten içe böylece kapılmışken, zamanı doğru yorumlayabilir miyiz?

Kimse, lmn onlara yakın olduğunu düşünmez. Bu herkese uzaktır, çünkü onları tatmin edecek tek inanış budur; bu yüzden de zamanlarının değeri azalır, ellerinde tuttukları hiçbir saniyenin kıymetini bilmezler. Her yıl, onlara bir dakika gibi görünür, dakikalar da içindeyken asırlar gibi hissettirir. Ama aslında ne kadar vaktimiz var? Hiçbirimiz bunu bilmiyoruz.

Yani zamanı kalıplara koymak yerine, belirsizliğinin farkında olarak yaşamayı öğrenmemiz gerekli.

Yaşamaya Değmiş Bir Hayat

 Nehir DİZDAR

Sınavlara hazırlandım çünkü bir hayalim var, dünyaya bir şeyler katmak istiyorum. Eğer sınava hazırlanmasaydım ortalama bir okulda okuyan ortalama bir öğrenci olacaktım ama bu benim istediğim şey değil. İnsanın entelektüel birikiminin çoğunun lise ve üniversite çağında sağlandığı söylenir ve ortalama bir okulda okumam bana bu imkânı tanımayacaktı en basitinden.

Bana göre insanlar dünyaya bir şeyler katmak için yaşarlar. Değiştirilememiş bir dünya yaşamaya değmemiş bir hayat bile demek olabilir benim için. Herkes yaşamın anlamını sorgular, ben de çoğu zaman kendimi bunu düşünürken bulurum ve bulabildiğim en kayda değer sonuç dünya için bir şeyler yapmış olmak. İsmimin hatırlanması gibi bir amacım yok ama bu dünyaya gelip geçen herhangi biri olmak istemiyorum, hayatımın son anında geriye dönüp baktığımda “Bu boşa geçmemiş bir hayat,” diyebilmek istiyorum, öldüğümde bir toprak parçasından ibaret olmak istemiyorum o yüzden ufacık da olsa dünyayı değiştirmek zorundayım.

Hugo’nun da dediği gibi “Herkes ölebilir ama herkes gerçekten yaşayamaz.” ve ben de gerçekten yaşayabilmek için elimden geleni yapmaya çalışacağım.

Şiir

Çilli Kız

 Elif İnci DÖNMEZ

çilek çilli kızın rüyasında bir ay,
nerede görülmüş nerede duyulmuş?

düne kadar bilmezdim,
körlerin rüyasını
ve bundan çıkan his pususunu.
bundandır müteessir edilmiş kızın
affına sığınırım rüyalarında.

karanlıklar arasında,
tek bir kuş uçmazken,
en derin his kuyusu ta kendisinde.

Günaydın

Yaşlı kadın, o gün yine erkenden kalkmıştı. İlk iş, yatağının hemen yanında duran rahmetli annesinden kalma saate baktı. Dünle aynı saatte uykusu bitmişti. Hava daha aydınlanmamış, şafak sökmeye yeni başlamıştı.

 Cansu ÖNAL

Yatağından doğruldu. Başının dönmesi, gözünün kararması geçince ayağa kalktı. Alışmıştı artık bu duruma. Komidinin üstünde, duvara asılı olan aynaya baktı. Kendi yansımısını görmezden geldi. Kafasını çevirdi hemen. Göz kapakları, bugün daha bir ağırdı. Yorgunluktan mıydı? Halsizlikten miydi? Belki... Ya da görülmeye değer bir şey olmadığındandır. Onu heyecanlandıran, mutlu eden şeylerin sayısı giderek azalmaya başlamıştı. Çoluğu çocuğu yoktu, evlenmemişti bile. Hep yalnız yaşamıştı. Gençken iyiydi de şu son zamanlarda pişmanlıklarının arttığını fark ediyordu.

Çayını yapmak için mutfığa doğru yürüdü. Suyun kaynamasını beklemekten yorulunca camın yanındaki koltuğa geçti. Yine aynı adam, yine aynı saatte... Nerden buluyordu sabahın köründe koşacak enerjiyi? Kadın kendi elinde olmadan hep aynı bakışı atıyordu adama. İmrenmiyor değildi. Hep de göz göze geliyorlardı. Bir gün bile aksatmıyordu adam koşusunu.

Koşan adam yaşlı kadının hep çok kaba biri olduğunu düşünürdü. Başka işi gücü yok muydu da her gün o bakışı atıyordu ona? Sanki daha önce hiç koşan biri görmemişçesine, garip garip bakıyordu, süzüyordu adamı. O çok mu istiyordu koşmak? Her gün sıırıslam olana kadar spor salonlarından çıkmamak, çok mu istiyordu? Ama hayır, hayır asla eski haline dönemezdi. Yatağında yatmak dışında hiçbir şey yapamadığı zamanlara, tek düşündüğünün yemek olduğu, çocuklarıyla oynayamadığı, vakit geçiremediği zamanlara dönemezdi. Çok yol kat etmişti. Eskiye düşünmek bile istemiyordu. İşte o yüzden bırakamazdı spor yapmayı, bir gün bile aksatamazdı. Gün geçtikçe daha da kolaylaşıyordu zaten koşmak. Hem sabah erken kalkmaya da alışmıştı artık.

Adam durdu, soluklandı. Bir bank bulup oturdu. Kendine gelince, önünde duran, o yılbaşı süsleriyle süslenmiş, kıpkırmızı sandalyeli küçük şirin kafeyi fark etti. Kafenin sahibi, kapıdaki "kapalı" yazısını sildi ve yerine "açık" yazdı. Adam sıırıttı. Ne de güzel tarçın kokmuştu. Kurabiyeler pişiyordu herhalde. Ama canı çekmemişti, kendisi bile hayret etmişti bu duruma. Kafeye girdi. Ağzı kulaklarına kadar varan kadın; "Günaydın, nasılsınız?" dedi. Adam çok şaşırılmıştı. Tanımadığı biri az önce onun nasıl olduğunu merak etmişti. Daha önce böyle bir şeyle hiç karşı karşıya gelmemişti. Suratında garip bir sırıtmayla; "Çok iyiyim, ya siz?" diye sordu. Kadın da aynı şekilde iyi olduğunu söyledi ve adamın siparişini sordu. Adam bir fincan çay istediğini ama karton bardağa koyup koyamayacaklarını sordu. Kadın "tabii" deyip dükkânın görünmeyen kısmına girdi.

Kadın mutfığa gidince kapıyı kapattı. Önüne gelen kumral saçlarını cebinden çıkardığı tel tokayla sabitledi. Derin bir nefes aldı. Neden öyle demişti ki? Tanımadığı adama neden sormuştu halini? Çok mu uygunsuzdu? Sonuçta müşterisiydi. Bir anda ağzından kaçırılmıştı. Kötü değildi ki yaptığı. İyi bir şeydi. Annesi öyle öğretmişti ona. "Kimsenin ne yaşadığını bilemezsin, nasıl olduğunu da. Tanımadığın biri için yapabileceğin tek şey içten bir gülümsemedir, nazik davranmaktır." derdi hep. Belki de onu mutlu etmiştir, diye düşündü ve suyu kaynatmaya başladı. Çayı adamın istediği gibi karton bardağa koydu ve tezgâha doğru yürüdü. Adam içten bir gülümsemeyle teşekkür etti ve kafeden çıktı.

Adam hem yürüyor hem de çayını yudumluyordu ki aklına her gün gördüğü o yaşlı kadın geldi. Yolundan geri döndü. Kafeye bir daha girdi. O güler yüzlü kadına birkaç tane kurabiye istediğini söyledi. Kadın fırından yeni çıkmış tarçınlı kurabiyelerden verdi. Bu sefer acelesi vardı. Aklına bir şey gelmişti çünkü. Teşekkür edip çıktı tekrardan. Çayını daha bitirmemişti ama masanın üzerine bardağı bıraktı ve hızlı adımlarla yürümeye başladı.

Yaşlı kadının evine gelmişti. Yine aynı koltuktaydı, elinde bir fincan, tabakta da bir dilim ekmek ve peynir. Bedenen burada ama gözleri sanki o kadar uzaklara gitmiş ki ruhu da orayı terk etmiş. Kıpırdamadan sokağa bakıyor. Adam uzun bir süre kadını izledi. Sorguladı. Yalnız yaşıyor herhalde, daha önce kimseyi görmedim yanında, diye düşündü. Belli ki bir derdi var, sıkılmış, bezmiş... Bir yıldan fazladır her sabah bu kadını görüyorum bir kez bile konuşmadım, diye geçirdi içinden. İlk katta oturduğundan apartmanın içine girmedi. Kadının baktığı pencereye yaklaştı ve camı tıklattı. Kadın şaşırdı, yerinden hopladı. Yavaşça camı araladı. İkisi de birbirini tanıyordu aslında, o yüzden garip gelmedi kadına. Adam yeni aldığı kurabiyeleri kadına uzatırken sordu: "Günaydın, nasılsınız?"

Küçük Bir Kadıköy Hikâyesi

Babaannem vefat ettiğinde 32 yaşındaydım... Çocukluğum onunla geçmişti, o büyümüşü beni. Şu an hayatta başardığım ne varsa sebebi odur diyebilirim. Kadıköy'ün tozlu ara sokaklarından birinde, dört katlı bir apartmanın ikinci katında babaanne torun yaşardık. Ben üniversite için yurt dışına çıkınca yalnız kalmış, iki kedi sahiplenmişti.

 Güliz Ece ACUN

Vefat haberini aldığım da ne hissettiğimi tarif edemem. Hemen biletimi ve kızımı alıp, ilk uçakla, yıllarımı geçirdiğim Paris'i bırakıp İstanbul'a uçtum. Babaanne evine dönüşüm böyle olacakmış demek ki. Evin satış işlemleri için avukatımla görüştüğümde sonra, doğup büyüdüğüm yerlere bir de o zamanlar beş yaşında olan kızımın gitmek istediğini. Önce babaannemle tonlarca anı biriktirdiğimiz küçük dairemize götürdüm onu. İçeriye girdiğimizde yoğun bir kedi kokusu aldık. Ama odam aynı kalmış, babaannem o odayı hep benim kabul etmiş, değişiklik yapmamış. Lisede arkadaşlarımla katıldığımız futbol turnuvasından kalan madalyamın üstündeki tozları üfleyip madalyayı kızıma gösterdim, boynuna taktı hemen. Ne kadar küçükmüşüm, çok şey bildiğimi sanırdım halbuki hiçbir şey bilmiyordum... Avukatım evraklarla ilgili bazı işlemler için benden biraz vakit istemişti. Ben de kızımı yaşlanmış ve kilo almış Kadıköy'de gezdirmek istedim. Önce Bahariye'ye çıktık. Zaten bizim apartman Bahariye'ye çok yakındı. Değişen bir sürü şey de vardı ama bazı yerler hep aynı kalmıştı, bıraktığım gibiydi. Çok nostaljik bir gezi olduğunu anımsıyorum.

Yanlış hatırlamıyorsam, önce çocukken her hafta sonu gittiğimiz, o müthiş mantıya gitmek istedim, kızımın daha önce hiç mantı yedirmemiştik, ilk kez deneyecekti fakat dükkân kapanmış olabilirdi. Üstünden yıllar geçmişti son gidişimin. Hızlı hızlı ara sokakları geçip sonunda bulduk. Açıkta da o sırada. İçeriye doluydu, son boş masaya geçip hemen siparişimizi verdik. Bayıldı Eylül mantıya...

Sonraki durağımız ise... Baylan! Futbol takımımızla ne zaman bir maç kazansak kendimizi o pastanede ödüllendirirdik. Hiç değişmemişti Baylan. Duvarların rengi belki... Ama yıllar önceki aynı sıcaklık aynı samimiyet vardı o pastanede. Çocukluğumun pastası, fare pastayı vitrinde görünce o aynı çocuksu heyecanım dolmuştu içime.

İçeride kestane püresi dolu bu fare şeklinde çikolata kaplı pastayı da sevdi kızım. Ben de unutamadığım Cup Griye'yi tekrar yedim mutlulukla...

Sonraları tekrar tekrar götürdüm onu Baylan'a... Çok kalabalıktı Kadıköy. Eskisinden daha kalabalıktı. İş yerinden çıkıp eve dönen insanlar, koşuşturmalar, yoldan geçen simitçi amcalar...

Beyaz Fırın'ın önünden geçerken aklıma oranın lezzetli poğaçaları geldi. Biraz daha ilerledik. Yolda burnuma güzel kahve kokuları geldi, yepyeni kahveciler açılmıştı. Yeni nesil minik dükkânlardan birinde, bir kahve içimi soluklandık. Güzeldi. Kadıköy'ün yeni halini de sevmiştim. Oradan geçip Akmar Pasajı'na uğradık. Buraya babaannemle küçüken gelirdik. Şimdi eski yeni bir sürü kitapla doluydu burası. Burada saatler geçirilebilirdi. Kızımın çocuklar için boyama kitabı aldım. Oradan çıkınca martılara simit atmak istemişti Eylül ama o sırada yolumuzun üstünde değildi sahil, "Sonra gidebiliriz." demişim sonra da unutmamışım, hâlâ anlatır bana, "Götürmedin beni o gün simit atmaya." diye...Çarşının içinden geçtik, yukarı doğru yürümeye başladık.

Süreyya Operası'nın önünden geçerek Moda'ya çıktık. Geçerken oranın önündeki stanttan çocuk tiyatrosu saatleriyle ilgili bir broşür aldık. Küçüken benim güzel vakit geçirdiğim bu ihtişamlı sahne, kırmızı dekorlar, freskler eminim onun da hoşuna gidecekti. Önümüzden çan sesleri eşliğinde bir tramvay geçti. Sahile inen sokaklarda yürüye yürüye kilisenin sokağında Barış Manço Müzesi'ne ulaştık. Kapıda "arkadaşım eşşeği" selamlayıp içeriye girdik. Onun ailesi ile bir dönem yaşadığı odaları, eşyalarını, giysilerini hatta arabasını bile gördük. Dönüşte Barış Abi'nin şarkılarını dinleteceğime söz verdim kızıma.

Ne anılarım vardı o sokaklarda. Saint-Joseph Lisesi'nin önüne geldiğimizde durmuştum. Onca yıldan sonra, mezun olduğum okulumun önündeydim...

Hem hiçbir şey değişmemiş hem de her şey değişmiş gibi hissediyordum. İçeri girmemize izin vermediler fakat bahçeyi bile görmek bana neler hatırlattı neler...

Kızım da çok heyecanlandı okulumun görkemli bahçesini ve o güzelim, tarih kokan binalarını gördüğünde. Bana, büyüdüğünde bu okulda okumak istediğini söyledi. Çok duygulandım...

Dönmeden önce bir de yılların dondurmacısına gidelim dedik. Moda'nın efsanevi Dondurmacı Ali'si! Eşime evlilik teklif ettiğim yer... Romantik bir ortamı yoktu belki ama onun çok hoşuna gitmişti. Kızım çilekli dondurma istedi, kendime de limonlu aldım, dondurmalarımızı alıp biraz da sahilde yürüyüş yaptık, günbatımını izledik.

Çok özlediğimi fark ettim Kadıköy'ü...

Sayıllı gün çabuk geçer, derler. Avukat ve bürokratik işler hallolmak üzereydi, bizim dönüş günümüz de yaklaşmıştı... Son gün babaannemi mezarlıkta ziyaret ettik, dönüşte dolmuştan Kadıköy sahilinde indik, konservatuvardan gelen güzel seslerin eşliğinde vapur iskelesinin üzerindeki İstanbul Kitapçısı'na uğrayıp hem bir şeyler atıştırdık hem kitaplara göz gezdirdik hem de gelen geçen vapurları izledik. Babaannemin vefat haberi üzerine kısa süreliğine geldiğim ama kızımınla birlikte gezdiğim her bir köşesini ne kadar özlediğimi fark ettiğim anayurdumdan ayrılmak bu sefer sandığım kadar kolay olmayacaktı... Kızımın da benim çok severek okuduğum sevgili okulum Saint-Joseph'te okuyabileceği fikri de çok heyecanlandırıyordu beni. Aldı mı beni bir düşünce...

Sonunda büyük bir karar verip babaanne evimi satmaktan vazgeçtim, hayatımı Paris'ten İstanbul'a taşımaya karar verdim, Paris'e de eşyaları toplama amaçlı gidip oradaki işlerimi de devredip buraya dönüverdim.

...

On sene oldu Kadıköy'e taşınalı ve bugün kızımın liseye geçiş sınavı sonucunda Saint-Joseph'ı kazandığını öğrendik. Gözyaşlarına hâkim olamadım. Verdiğim en doğru kararlardan biri buraya geri dönmekmiş meğer... İyi ki!

Lunapark Aynası

 Yeşim YAVRU

Kalabalık bir sokakta yürürken insanların aklından ne geçer? Bunu sürekli düşünüyorum. Tek ben miyim bilmiyorum ama istemsizce insanların yüzünü, kıyafetlerini, vücutlarını eleştiriyorum ve karşılaştırıyorum. Acaba diğer insanlar da benim hakkımda böyle şeyler yapıyorlar mı? Gözlerim belli bir şeyi aramış gibi etrafı taradığımda ağızma acı bir tat gelir. Bunu tam açıklayamıyorum ama ellerim, ayaklarım güçsüz düşüyor. Acaba bu duygu pişmanlık olabilir mi? Ya da üzüntü? Yaptıklarım ve yapmadıklarım konusunda birçok pişmanlığım var. Rahatsızlık duygum arttıkça içimi bir anda kaplayan karabulut büyüyor ve dışarı çıkabilmek için sınırlarını zorluyor. Bu andan itibaren artık fiziksel olarak hiçbir şey hissetmiyorum, duymuyorum, görmüyorum aslında hissettiklerim yoğunlaşırken, beynimdeki devamlı fısıltıları susturamıyorken ve insanların bakışları içime işliyorken.

Hayatım keşkeler ve ne yazık kilerle dolu. “Keşke onun kadar ince olsam, keşke yüzüm onunki kadar güzel olsa, ne yazık ki ben, benim.” Düşündükçe düşünüyorum, düşündükçe kendimden daha çok nefret ediyorum. Utanıyorum, kaçmak ve saklanmak istiyorum. Diğerlerini bilmiyorum ama kalabalık bir sokakta yürürken benim aklıma bunlar geliyor. Bir kere, bir tanıdığım bana kendimi lunapark aynalarındaki gibi gördüğümü söylemişti. Ne kadar doğru olduğunu söyleyemem çünkü sonuçta kendine bozuk bir aynadan bakan kişinin tek kaynağı o bozuk aynadır.

Nasır Tutmuş Eller

 Ceyla Leyla METE

Telefonun sesi, gecenin sessizliğini böldü. Usulca yattığı yerden doğruldu, ahizesi ağır telefonu kaldırdı. Telefondaki ses; duygusuz, mat, paslı bir ses tonuyla “Sana tekrar ihtiyacımız var!” dedi ve telefonu kapattı. Zaten yeni gelmişti. Çok uzun bir mesainin ardından gömleğindeki kan lekelerinin, terden geçilmeyen saçlarının, bütün gün işlemekten kasılan ellerinin gölgelediği vücudu insanı andırmıyordu. Telefon da duyduğu patlama sesinden yaklaşık 10 dakika sonra çalmıştı zaten. Hastaneyi geri aramak istedi ama içinden bir ses onu engelliyordu. Sesin şiddetinden patlamanın yakında olduğunu anlamıştı ve haberin şehir dışında yaşayan ablasının büyük oğlu Hasan’ın kaldığı yakınlardaki yatılı okuldan gelebilecek olma ihtimaliydi onu alıkoyan. En azından üzerini değiştirmeye vakti olduğunu düşündü ama tam o sırada duyduğu çığlık sesleri ona geçen zamanın geri gelmeyeceğini hatırlattı. Ne yapsın, etmişti bir kere o yemini, kurtaracaktı o insanları.

Sokağa inince ortalığın mahşer günü gibi olduğunu gördü. Yürümeye kalksa geç kalacaktı. Cebindeki birkaç madeni paranın şıkırtısı ona sanki “Bizi bugünler için sakladın.” diyordu. Taksi durağına kadar yürüdü. Hekim olduğunu ve şu an taksiye herkesten çok ihtiyacı olduğunu söyledi. Bindiği taksinin camından baktı. Bakış o bakış, Halep ağlıyordu, sanki bağıryordu “Beni kurtar, ölüyorum” diye.

Hastaneye ulaşması 15 dakika aldı, yol normalde 5 dakikaydı. Fakir bir ülkedeki fakir bir doktor bunu nereden mi biliyordu? Mesaisi 16 saati geçince fazladan birkaç piastre veriyorlardı, o da atlıyordu bir taksiye 5 dakikaya evde oluyordu. Acil kapısına yöneldi. Koridor kan gölüydü. Gözü yaşlı analar, uykusuz babalar, Kur’an okuyan nineler, sanki hortlak görmüş gibi bakan sıska çocuklar... Ve de sesler duydu, endişeli sesler: “Buraya bandaj lazım!”, “Bu adamın kaburgası kırılmış olabilir, röntgen cihazı yine mi dolu?”, “Kaç tane ceset torbamız kaldı?”, “Bu kadının ruhuna El Fatiha.”... Eşikten girer girmez yanı başında iki hemşire belirdi. “Ayşe hemşire, kaç kötü kaç iyi haberin var?” demek istedi ancak içinde bulunduğu ortama iyi demek imkansızdı kötü demek de az kalırdı. Yaralılarla ilgili bilgi almakla yetindi. Başından aşağı kaynar sular inseydi yeriydi o an. Dili tutuldu, konuşamadı kısa süre. İnsanoğlunun anasız, babasız meleklerin canına kıyacak kadar canileşebilen bir canavara dönüştüğünü kavraması zaman almıştı doğal olarak. 42 çocuğun dokuzu ölü, on biri bu hastanedeydi, sadece ikisinin durumu stabil tutulabilmişti toy hemşireler tarafından. Geri kalan yedi canın hayatı pamuk ipliğine bağlıydı ya da onun hali hazırda nasır tutmuş ellerine.

Hikâye

Öz suyum

Kendimi tanıtarak başlayayım: Adım Yunus ve on yaşındayım. Mahallemdeki kimse bana iyi davranmıyor, bana yaramaz deyip duruyorlar. Ha bir de unutmadan; şeker yemeyi çok seviyorum. Bugün de yine uyandım ve her günkü gibi şeker almak istedim. Tabii cepte para olmayınca, elleri kirletmek ve çalmak farz oluyor. Acaba hangi bakkal beni şekerleri çalarken göremez diye düşünürken İbrahim Efendi'nin bakkalının önünden geçtim. Bu İbrahim Efendi mahallelinin hiç doğru düzgün tanımadığı, sessiz bir amcasıdır. Eminim ki çok saf birisidir, ben ondan şekerini çalarken ruhu bile duymaz.

 Sinan GURA

Girdim İbrahim Efendi'nin bakkalına. Taktığım belli: Bir tablet çikolatanın fiyatını soracağım, o söyledikten sonra yetersiz miktarda olan paramı sayar gibi yaparken, bir çırpıda ellerime alacağım o tadına doyumaz şekerleri. Tamam, her şey planladığım gibi gidiyor, çok güzel, parayı çıkar ve şekerleri aldım! Kim tutar seni be!

"Amca, kusura bakma, cepte de mangır yokmuş" deyip şekerleri el çabukluğuyla cebe atıyorum. Plan başarılı. Çıkıyorum. Tam çıkarken, "Afiyet olsun, evladım" dediğini duyuyorum. Allah, yandım! Her başarısız denememde olduğu gibi çok fena dayak yiyeceğim. Yerimde kaldım, tir tir titreyerek bekliyorum kaderimde olanı. Ama beklemediğim şekilde karşılıyor İbrahim Efendi durumu.

"Gelsene buraya hele evlat." diye yanına çağırıyor beni. Biçare, dediğini yapıyorum. Ona döndüğümde bana soruyor:

"Ne oldu, neden bu kadar korkuyorsun? Baksana zangır zangır titriyorsun" deyip bıyıklarının altından gülümsüyor.

"Titriyorum çünkü siz hariç diğer tüm bakkallar beni uzun uzadıya dövüyorlar, sırf bir daha gelmemden caydırmak için."

"Peki neden devam ediyorsun çalmaya?" diye soruyor İbrahim Efendi. Öyle bir ses tonu var ki insanın her türlü derdini ona açası geliyor.

"Şeker yemek için her şeyimi veririm!!!"

"Anan baban ne diyor bu konuda?"

"Onlar yoklar, dört yaşımıdayken beni terk ettiler. Bana bakan teyzem ise geçen sene öldü".

"Ah be yavrum, emin ol seni anlıyorum..."

Hemen lafını kestim; "Nasıl anlayacaksınız ki? Benim için her gün bir azap. Dünya gerçekten berbat bir yer!"

"Emin ol dünya iyi bir yer. Hatta en güzeli ne biliyor musun, insan bir kez kendi dünyasını değiştirdi mi, çevresindeki dünya da daha güzel bir yer olur."

Dediklerine anlam vermekte güçlük çekiyorum, ama öyle bir bakışı ve sesi vardı ki, anlamsız şeyler söylemediği barızdı. Ne yalan söyleyeyim, adam bilge bir insana benziyordu.

Şöyle yapalım mı?" diye söze koyuldu. "Anladığım kadarıyla günlerini geçirdiğin bir ev yok. İstersen gel bugün bakkalda yanımda kal. Bir nevi çırak gibi. Sonrasında da bu akşamlik evime gelersin, bir akşam yemeği yeriz birlikte, karşılığında ise sen aldığın şekerleri hak etmiş olursun."

Kötü bir fikir değil. Hem şekerlerime sahip olabileceğim, hem de İbrahim Efendi ile bir gün geçireceğim. İlginç bir adam bu, onu biraz daha tanımaktan zarar gelmez diye düşünüp "Anlaştık İbrahim Efendi!" diyorum heyecanla...

Günün tamamını böylece İbrahim Efendi'nin bakkalında geçiriyorum. Her müşteriye karşı güler yüzlü olması gerçekten takdir edilesi.

Onun evine gidiyoruz şimdi. Kapıdan girdiğimizde, evinin adeta bir kibrit kutusu kadar olduğunu görüyorum. Neredeyse hiçbir dekoratif eşya yok, sadece eski bir televizyon, bir masa, iki tahta sandalye, bir döşek ve yığınlarca kitap var. Buradaki kitaplarla kocaman bir sahaf açılır!

"Eviniz çok güzelmiş" diyorum, sonra o bana teşekkür ediyor ve kendisi yemeği hazırlayana kadar kitaplara göz atmamı ve beklememi istiyor. Normalde ben kitap filan okumam ama İbrahim Efendi'nin evindekileri görünce esrarengiz bir biçimde insana sayfaları karıştırma hevesi geliyor.

Masaya sıcak çorbaları getirdi, yemeğe başladık. Sessizce yiyorduk. Dayanamadım, onu soru yağmuruna tuttum:

"İbrahim Efendi, siz tek mi yaşıyorsunuz?"

"Evet evladım, eşim maalesef beş sene evvel vefat etti".

"Başınız sağ olsun" dedim. Sonra aklıma gelen soruyu sormak konusunda tereddüt ettim ama dayanamayıp sordum.

"Sabahleyin bana seni anlıyorum demekle ne demek istemiştiniz?"

"Ben de çocuk yaşta ailemi kaybettim çünkü. O yüzden sen kendi durumundan bahsedince adeta geçmişime ayna tutmuşsun gibi hissettim."

“Ne oldu onlara peki?” diye sordum, merak etmiştim. Bu konu üzerine fazla konuşmak istemediği belliydi. Ama benim merakımı anlamış olacak ki beni kırmayarak açıklamaya başladı.

“Harpte vatan uğruna can verdi babam. Çanakkale’de İngiliz Ordusuyla savaşırken. Anam de onu kaybetmenin acısıyla kısa süre sonra hayata gözlerini yumdu.”

Savaş kavramı ile uzaktan yakından bir tanışıklığım olmadığından fazla bir yorumda bulunamazdım.

“Çok üzücü olmuş olmalı” dedim, fısıltıyla çıkmıştı sesim.

“Üzücüydü” diye tekrarladı, masaya doğru bakıyordu.

“İngilizlerden nefret ediyor olmalısınız” dedim. Ve bunu dediğim anda, şaşkınlıkla, neredeyse azarlanmışçasına gözlerini kaldırdı bana doğru.

“Yunuscuğum, eğer sana kötülüğü dokunan insanları kafanın içinde bağışlamazsan, onlara karşı hayatın boyunca hınç beslersen, senin etrafındaki herkes senin düşmanın olur. Oysaki bu düşmanlığı, nefreti sen kendin yaratırsın. Sadece merhametli ve hoşgörülü olarak çok daha iyimser bir insan olmak mümkün. Sen acıma ve bağışlamayı öğrenirsen etrafında bulunan insanlar da buna aynı şekilde karşılık verir. Dünyanın merhametli insanlar sayesinde daha iyi bir yer olmasını istiyorsan, çözüme giden ilk kapının anahtarı sende ya da bunun merhemi senin elinde.”

Gerçekten İbrahim Efendi’nin ailesinin korkunç bir insanlık zulmüne kurban gitmiş olmasına rağmen bu kadar olumlu bir dünya görüşüne nasıl sahip olduğuna akıl erdiremiyordum.

“Nasıl olur da böylesine olumlu bir tutum sergileyebilirsiniz anlamıyorum. Muhtemelen sizin yerinizde olsam lügatımda İngiliz kelimesi artık bulunmazdı.”

Güldü... Babacan bir tavırla güldü. “O zaman sana minik bir hikâye anlatayım ben sevgili Yunus” diyerek rafta duran kitaplardan birini alıp bir sayfayı açtı ve bana uzattı. “Şunun ilk sayfasını okur musun?”

“Okuyayım” dedim ve başladım.

“Yaklaşık on iki bin yıl önce, insan türü yerleşik hayata geçti. Bir gece, alacakaranlıkta, bir insan bir diğerini öldürdü. Soğukkanlılıkla. Peki neden yaptı bunu? Belki de o insanın yanındaki kadın yüzünden kıskançlık duydu, belki de gün içinde kendisinin hakkı olan yiyeceğin bir kısmını yemişti. Bilemeyiz. Ama bir şey kesin ki, o insana karşı bir sebeple garez ve hınç besledi. Merhametle de yaklaşabilirdi olaya. Eğer yaklaşıyorsa, o kabile ertesi gün daha huzurlu olacaktı. Ancak şu bir gerçek ki, bu olaydan beri dünya üzerinde bütün antlaşmalar kan dökerek yapılıyor.”

Bunu okurken yazının kurşun kalemle yazıldığını fark ettim. Galiba bunu İbrahim Efendi yazmıştı. Düşüncelerimi okumuşçasına konuşmaya koyuldu:

“Ben bu minik öyküyü on altı yaşında yazmıştım. O zamanlar ben adeta tüm dünyadan nefret ediyordum. Ama zaman ilerledikçe, esnafılık yapa yapa, insanlarla iç içe ola ola farkına vardım ki nefret ve savaş insanoğlunun kaderi değil. İnsanın içinde her zaman iyimserlik, bağışlayıcılık ve acıma hisleri vardır. Ve eğer tüm insanoğlunun bu sıfatlara sahip olmasını diliyorsan şayet, ilk örnek sen olman lazım”.

Demek ki insan kendi merhametli olunca etrafındaki insanlar da daha iyimser, daha bir ılımlı oluyorlar. Belki de ben insanlara karşı dürüst olursam, onlar da bana dayak atmazlar. İbrahim Efendi yorgun gözüküyordu. Biraz esnedi ve ardından bana dönerek:

“Evladım, malum yarın sabah erken kalkacağım, bakkalı erkenden açmak icap ediyor. Bugün sen benim misafirimsin. Bugün döşekte sen yat, güzelce uyu.”

Çok sevindim, her şey için çok teşekkür edip tam odaya çekilecekken dönüp sordum:

“İbrahim Efendi, bu “Efendi” kelimesini demek beni yoruyor. Size “Amca” desem bana kızmazsınız değil mi?”

O da mutlu bir tavırla gülerek, “Efendi demeye devam etseydin o vakit kızardım” dedi. Yanına gittim, sarıldım ve birbirimize iyi geceler dileyerek uyumaya gittik.

Bugün, İbrahim Amca'nın evinde kaldığım ve bakkalına gelip çıraklık yapmaya başlayalı bir hafta oldu. İlk tanıştığımın günün ertesi günü de vaktimi geçirmek için gittim bakkalına ve o an farkına vardım ki gün içinde onunla vakit geçirmekten daha çok zevk aldığım hiçbir şey yok. Hele ki kalkıp diğer esnaflara satışmak artık benim için söz konusu bile değil. Ayrıca, doğruyu söylemek gerekirse, içten içe İbrahim Amca'nın yaydığı mutluluk dolu enerjii ve felsefeyi benimsemek istiyorum çünkü öyle yapınca kendimi daha iyi hissediyorum, sanki yaşamımın gerçekten bir manası varmış gibi hissediyorum. Oysaki önceden anlamsız bir şekilde, zulüm çekerek yaşamaya mahkummuşum gibi hissediyordum.

Aynı zamanda yeni bir şey öğrendim: Meğerse kitap okumak güzel şeymiş! Hiç elime bunlardan bir tane alıp adamakıllı okumayı denememiştim. Zevkli bir uğraşmış. Galiba zevkli olmasının yanı sıra cazibesini veren bir başka şey ise merak uyandırması.

Artık elime her kitap alışımda tatlı bir merak içindeyim. Daha fazla öğrenebilmek, daha fazla insan ve hayat hikayeleriyle tanışabilmek; bunlar paha biçilmez fırsatlar. Adeta her farklı kitaptan bir yeni dünya bakışı keşfedebiliyorsunuz. Bundan daha harika, daha mühim bir fırsat olabilir mi bu hayatta? Sonunda anladım ki, eğer İbrahim Amca böylesine iyi bir insan olduysa, bunu borçlu olduğu şeyler kuşkusuz esnaf olarak tanıştığı insanlar ve kitaplar sayesinde tanıdığı insanlar ile olan mükâlemeleridir. İnsan daha çok insan görüp tanıdıkça tüm insanlara karşı daha iyimser, daha sabırlı ve daha merhametli oluyor görünüşe göre.

Amma velâkin sınırsız merhamet gösterme çabası ise yaralı olmaktan çok zararlıdır. Bunu öğrenmemi bugünkü hadiselerden sonra yeniden İbrahim Amca sağlayacaktı.

İbrahim Amca bakkalı az bir süreliğine terk edecekti. O yüzden bana dükkâna göz kulak olmamı tembihledi. Ardından, iki tane adamın dükkanının önünden geçip durmalarını gördüm. Sokakta öylesine tur atmadıkları çok barizdi. Doğrusu biraz korktum ve meraklandım. Acaba ne diye böyle yapıyorlardı?

Ben bu sorularla zihnimi meşgul ederken bu iki adam içeri girdi. Bir tanesi bana pirinç uzatmamı istedi. İbrahim Amca da onu yukarılara koymuş, bir de pirincin kendisi ağır olunca sandalyenin üstüne çıkıp onu özenle almaya dikkat ettim. Neyse, pirinci aldım ve onlara verdim. Tam sandalyeden inip pirinci uzatmışken aynı paketten bir tane daha istedi. Aynı işleme koyuldum, tabii biraz uzun sürüyor alabilmem ama en nihayetinde adama ikinci pirinç paketini de uzattım. "Eyvallah, velet!" diyerek parasını ödeyip uzaklaştılar, neden bilmiyorum ama gülererek.

Tam çıkarlarken bir şeyi fark ettim: Kenarda duran ikinci adam elinde kocaman bir siyah torba taşıyarak çıkıyordu. Öyle bir torbayla içeri girmediğinden eminim. O zaman bunun tek bir açıklaması olabilir: Ben diğer adama pirinçleri uzatmak ile cebelleşirken, yandaki adam dükkânın savunmasızlığından yararlanıp diğer tarafta ne var ne yok çalmıştı! Emin olmak için dükkânın öbür tarafına dönüp baktığımda bir de ne göreyim?

Şeker, çikolata, yağ, yumurta, peynir... Ne var ne yok hepsinin rafını talan edip götürmüşler! Allah'ım Ya Rabbim! Ne yapmalı şimdi? İbrahim Amca'ya durumu derhal izah etmeliyim, ne de olsa anlayışla karşılar. Ama ya bu adamları gerçekten tüm bu çaldıklarına ihtiyaçları vardı ise? Öyleyse şayet, belki de yapılması en doğru şey olaya anlayışla yaklaşmak. En nihayetinde geçtiğimiz bir hafta içinde yaşadıklarım ve öğrendiklerim bana öğretti ki olaylara merhametle yaklaşmak hem kişinin kendisini hem de kişinin etrafını daha mutlu ve daha huzurlu kılar. Tamamdır, eminim, kararımı verdim. Hemen adamların yaptığı dağınıklığı toparlayıp bundan İbrahim Amca'nın kesinlikle haberi olmamasını sağlayacağım.

Neyse ki İbrahim Amca dükkândan içeri girdiğinde en ufak bir değişiklik bile fark etmedi. Şimdi yapmam gereken şey bu yaşanan olaydan ona bahsetmemek ve ihtiyaç durumunda olan iki insana cömertçe yardım etmiş olmanın haklı gururunu yaşamak!

Bugün uyandıktan ve evde peynir ekmekle kahvaltı ettikten sonra İbrahim Amca bugün dükkâna uğramadan önce bir ahbabına yardıma gitmesi gerektiğine, bu yüzden de dükkânın kepenklerini benim açıp dükkâna göz kulak olmamı istediğini söyledi. İlk başta üç gün önce yaşanan hırsızlık olayına benzer bir şeyin yaşanmasından korktuğumdan tereddüt ettim ama sonra İbrahim Amca'yı üzmem istemediğimden "Elbette!" dedim.

Dükkânda yaklaşık bir saattir kitap okuyarak nöbet tutuyorum. İnsanlar sokakta yürürken dükkânın önünden geçiyorlar. Güneşli bir gün, gerçi hemen ileride bir yol çalışması var, o yüzden kitap okumak için en huzurlu vakit diyemem ama olsun.

Derken, geçen günkü iki adam yine kapıdan içeri girdiler. Yine aynı şeyi yapmayacaklarını düşünmek istiyorum. Ama boşa umut. Çünkü tam bunu düşünürken ben, geçen sefer pirinci isteyen adam yeniden bugün de "Bir paket pirinç alabilir miyim?" diye sordu. Bu sefer farklı olan ise, kafamı öbür tarafa çevirip diğer adamın poşetini açıp ne var ne yok her şeyi poşetin içine attığını görmem oldu. İnanın ki bir şeyler yapmak istedim, durdurmak istedim.

Ama son on gündür insanlara karşı iyi olmak beni daha mutlu etmişti ve bunu herhangi bir şeyi yanlış yaparak mahvetmeyi katiyen istemiyordum. Bu yüzden niyetlerinin kötü olduğunu bilmeme rağmen gıkımı çıkarmadım. Ama biliyorum ki bu hırsızlıkların her biri İbrahim Amca'nın kazancına feci şekilde zarar vermekte. Of ya, ne işin içinden çıkılmaz durummuş arkadaş!

İbrahim Amca bu olaydan bir saat sonra bakkala geldi. Tabii ki olaydan kaynaklanan dağınıklığı çoktan toparlamıştım. İbrahim Amca onu bu kadar uzun beklediğim için teşekkür etti ve günde bir veya iki kez yaptığı gibi benden "Rafları az bir şey elden geçirebilir misin yavrum?" diye talepte bulundu. Başımınla onayladım, ilk pirincin olduğu rafları düzenledim. Tam öbür tarafa geçmişken bir anda ağlamaya başlayıverdim. Kendime hâkim olamadım. İbrahim Amca'ya olan vicdan azabımı herhalde daha fazla saklayamazdım.

İbrahim Amca beni ağlarken duyup "Hayırdır Yunus evladım, neden böyle gözyaşı döküyorsun?" diyerek yanıma yaklaştı ve kollarının arasına alarak sarıldı bana. Belki de saklayamamam daha iyi olacak, bana böylesine büyük bir şefkat besleyen birinden sır saklamak zaten ağır gelmişti.

İbrahim Amca benim sakinleşmiş ve rahatlamış olduğuma kanaat getirince sordu: "Yusuf, bugün neden bir anda ağlamaya başladın?" "İbrahim Amca, gerçekten anlatmak istiyorum ama n'olursun söz ver: Bana kızmayacaksın."

İbrahim Amca ciddileşti, ama sonunda "Tamam evladım, ne olursa olsun seni azarlamayacağım." Başladım anlatmaya tüm olayları. O iki adamın nasıl çaldıklarını, kafamda ona anlatmakla ilgili yaşadığım tüm çelişkileri, o iki insana karşı merhametli kalmaya ne kadar çok çalıştığımı...

İbrahim Amca her ne kadar mallarının çalınmasından hoşnut olmadığı bariz olsa da, bana karşı anlayışlı bakışlarını halen esirgemiyordu. Biraz sessiz kaldı, sonrasında konuşmaya koyuldu.

"Yunus evladım, merhametin önemini anlamış ve onu hayatının merkezine koymuş olman beni ne kadar mutlu etti, ne kadar duygulandırdı tahmin edemezsin. Ama bilmen gereken bir şey daha var: Maalesef bu dünyada şartsız bir şekilde her durumda merhametli olmaya çalışmak senin için sağlıklı olmaz, her zaman iyi sonuç getirmez. Ne yazık ki dünyada bu tarz davranış sergileyen insanları menfaatleri için kullanacak ve tabiri caizse onların üzerinden ezip geçecek sürüce insan var. Bu dünyanın bir gerçeği."

"Ama benim kafam karışıyor İbrahim Amca. Ne zaman kendimi savunacağım ben, ne zaman insanlara sevgiyle yaklaşacağım?"

İbrahim Amca gülmeye başladı. Anlatmaya koyuldu.

“Aslında sen bence şimdiden sezdin. Elbette ki bu iki davranış biçimi arasında bir denge, bir eşitlik kuralısın. Fazla caniliğın ve kötümserliğın fayda getirmediğini sen zaten daha önce tecrübe ettin. Aynı şekilde bu hırsızlık olaylarından sonra ise hastalıklı derecede merhametin de en doğru tutum olmadığını gördün. Kıssadan hisse, insanlara karşı merhametli olmaya çalışmanın bir sınırı olmalıdır. Bazı insanlar karşına çıkacaktır bu hayatta ki senin iyilik severliliğinden her zaman bir çıkar elde etmeye çalışacaklar. İşte böyle durumlarda da kesinlikle onlara şartsız merhamet gösterme, aksi takdirde bu maraza bir duruma dönüşür hızlıca.”

Sıkıca sarıldım benim gerçek şekerime, öz suyuma.

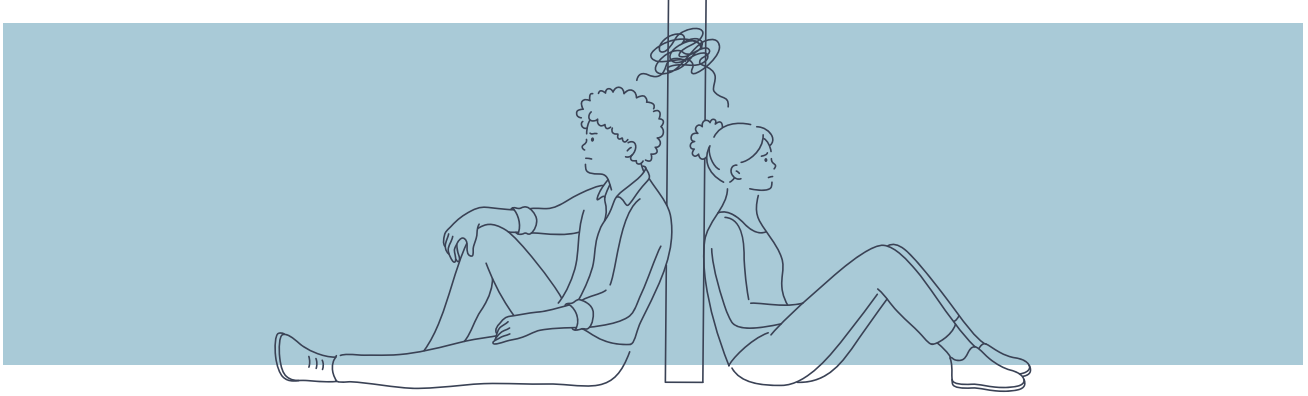
Bundan böyle hep benim yanımda olacak olan gerçek şekerimle tanışmanın hikayesiydi bu anlattığım. O benim hayatımda çok önemli bir yer kaplıyor artık ve ne zaman daha iyi bir insan olmak istesem benim idolüm olarak karşıma çıkıyor.

Sizlere hayatımı tamamen değiştiren bu kişiden son birer bilgelik sözleri bırakmadan ayrılmak istemem. Bu sözler İbrahim Amca'nın tuttuğu güncelerden birinde yazılıydı. Bu cümleler herkesin duyması gereken cümleler.

“İnsanlar etrafları tehditler ve tehlikeler ile çevriliyken kurdular bugün içinde yaşadığımız toplumları, devletleri. Tüm bu unsurlara karşı insanlar haklı olarak tedbirli davrandılar ve hâlâ da davranıyoruz. Elbette ki insan kendisine haksızlık yapılması durumunda kendini savunmalıdır. Fakat unutulmaması gereken şey şudur ki, bu güvensizliği ve kuşkuyu bir hayat biçimi olarak edinmek pek sık rastlanan bir durum olmaya başlamıştır. Bu durum insanların birbirlerine karşı sevgi ve merhamet beslemelerinin önünde en büyük engel olarak belirdi. Bu durum tüm insanoğluna bir umutsuzluk, bir mutsuzluk yaratıyor. Oysaki insanlara karşı beslediğimiz korku, kin ve kuşkunun yanılmalardan ibaret olduğu anlaşıldığı vakit dünyaya pembe gözlüklerle bakmak yeniden mümkün olur. Ve bir kişideki olumlu değişim, öyle ya da böyle tüm bir toplumda olumlu değişimi sağlar. İyilik ve merhamet, işte bunlar kişinin ve toplumun huzurunu ve refahını sağlayacak şeylerdir.”

Ben & Sen

 Naz ŞANSEL

Nereye olduğunu bilmeden, hareket ettiğimin bile farkında olmadan yürüyordum. Artık koşmayı, kaçmayı, nefes nefese kalmayı bırakmıştım. Bu noktaya nasıl geldiğimizi anlamaya çalışıyor, kalbimden dalga dalga parmak uçlarıma doğru yayılan çaresizliğin önüne geçemiyordum. Tek hissedebildiğim duygu koyu, yoğun bir öfkeye dönüşmüştü. Biz bunu hak etmemiştik, düşüncelerimiz bu kadar saklanmayı hak etmemişti. Gerçi, bütün bunlar saklanmadığımız, kaçmadığımız ve onlardan yeterince korkmadığımız için olmamış mıydı? Peki “onlar” kimdi ve nasıl “onlar” olmuşlardı? Bilmiyorum ama onların üçüncü çoğul şahsa ait olduğu kadar biz de ikinci çoğul kalmıştık, o halde biz “biz” olurken nasıl onların “onlar” olarak var olmasını sorguluyordum.

Ben bu mücadeleye girerken tutuklanmayı, baskı görmeyi hatta sevdiğlerimi toprağa vermeyi göze almamış mıydım? Sonra ne olmuştu da “biçarenin” vücut bulmuş haline bürünmüştüm; bilemiyor, anlamlandıramıyorum.

Gözlerimin, artık onunkilerle buluşamayan ellerimdeki hâkî monta kaymasına engel olamıyorum. Onun gözleri de bu renk. Sadece onunkiler yeşilin daha anlamlı tonlarında sever, güler, hüzünlenir ve içerler. Ayrıca içlerinde kanın kırmızısından hiç iz olmaz.

Sesini hatırladıkça, hissettiğim acının fizikselleştiğini sezinliyorum. Oysa kitaplarımızı yakmışlar, şiirlerimizi yasaklamışlar, sevdiğimiz dergilerin binalarını taşlamışlardı. Üstelik dizelerimizle de kalmamış dostlarımızın da canına kıymışlardı ve biz acının her çeşidini tattığımızı sanmıştık. Bunca cansızlığa rağmen neden devam etmiştik artık, niye mücadele ettiğimizin farkında olmadığımız bir “devrim” için? Sadece ideallerimiz için miydi bütün bunlar? Belki biraz evet belki biraz da hayır.

En azından benim hiçbir idealim öldürmekle başlamıyor veya bitmiyor. Zaten biz olabilebilmenin matematiği de karşı tarafı bir eksiltmekle işlemiyor çünkü onların azalması bizi çoğaltmıyor. O da asla öldürmez. Ruhu okumakla arınmış her canlı gibi bireylerin, karşı tarafa zarar vermeyecek kadar kendilerine sahip olma yetisini kazanmış olmaları gerektiğini savunur. Ne de güzel düşünür! Düşünüyor mudur acaba beni? Ben olsam, düşünmezdim şimdi beni. Acı vereceğini bilseydim hele aklıma dahi getirmezdim. Bunca ölümün arasında biz hep birlikte ağlamamış, hep birlikte kederlenip, mutsuz olmamış mıydık? Ve öylesine sevmişti ki o benliğimi ben sadece ona değil, beni seviş biçimine de âşık olmuşum. O yüzden birbirimizi de birlikte özleyecektik.

Bir kere şiir severdi o; coşkulandıkça Nâzım, hüznlendikçe Turgut Uyar, sevdalandıkça Cemal Süreya; sonra, Beyoğlu'nda Attila İlhan, Büyükkada'da Can Yücel, şiirden iyice sarhoş olunca da Edip Cansever okurdu. Bazen korkarım şair gibi fazla şiirden göçecek diye. Ama bu kadar kin varken, nefret ve öfke insanı esir almış, ve de hırs benliklerimizi kaplamışken; ölümümüz şiirden olsa kime, ne zarar gelirdi?

Ne yapayım yani ben şimdi? Bir daha görüşmemek ihtimali var diye; bu insankızı "bazı yönlerinde durup yaşamak isteyeceği" kadar âşık olduğu bu insanoğlunun özleminden vaz mı geçsin?

•SEN & BEN•

"O şimdi n'apıyordu? Şu anda, şimdi, şimdi?" Kesin üzgündür çok. Asla umutsuz değildir ama. Belki o son bakışlarım aklına geldikçe biraz hayal kırıklığına uğruyordur benimle. Ah, gözlerim! Ne kadar da itaatkarca kenetlenmişlerdi onu son görüşümde. Ama yakalanışından değildi baş eğişleri, ona rastlayışlarındandı. O, ne güzeldi onunla olmak ve dokunabilmek ona. Ya da o güzel yüzünde kaybolmanın huzuru... Saçları mesela aynı Ece Ayhan; her teli farklı, her buklesi söz dinlemez, dalgalanışlarının bile bir raconu var. Bir de burnu var ya, işte o Tomris! Hep dikine gidiyor ama beni gidişi sürüklemiyor peşinden. Kararlılığındaki eda koşturuyor arkasından. Sonra bakışları sanki Özdemir Asaf: derin, akıllı, anlamlı... Ah, güzelim! Mademki bu kadar güzel olacaktı gözlerin, nerede o zaman kanatlarım benim? Çünkü "kanatları olmalı uçurumları sevenin." İnsan kavuşamama ihtimali olunca ne kadar da özlüyormuş meğer! Uçurum gözlü sevgilim benim...

Montum kaldı ellerinde; baktıkça üzülür de şimdi o, gözlerimi hatırlar. Yalan yok, çok da sever gözlerimi. Ben de onun benim gözlerimi sevmesini... O şimdi kızgındır da fikirlerimizi, hele de beni esir ettiler diye. Ben "meselenin esir düşmek değil, teslim olmamak olduğunu" ondan öğreneli oluyor epey bir zaman. Hem haklılardır beni kilitlemekte. Sonuçta "tehlikeliyimdir" ben, çok da şirbazımdır.

Ne de olsa onlar sevmez hiç benim gibi tipleri. Sonra boş duvar gördükçe kanım kaynar, üstüne yazı yazmadan geçemem ben. Köşe başında el altından dergi satar, yanımda da kitap taşıyım. En fenası da fazla fazla düşünürüm. En çok da onu...

Saatlerce okusam ona yine dinler, daha fazlasını ister. Ben de hiç duramam ki! Sadece dinlemez, konuşur da. Bazen sözleriyle ama çoğu zaman da gözleriyle. Ben de katılıyorum tabii söylediklerine, katılmamak mümkün mü aynı anda hem keskin ve gizemli hem de bir o kadar uysal bakabiliyorsa insan? Sadece- köprülerin lirikliğini sorgulamasak da- minarelerin lirikliği tartışmaya düşürür bizi, ne zaman Cemal Süreya karışsa araya.

Şimdi bakıyorlar bana bu deli, bu halde neye gülüyor diye. Söyleyin bana ne yapayım? Zaten âşık oluyoruz, zaten hayat zor. Bir de şu kısacık dünyada sırf tarih sadece mutsuzları yazıyor diye onu düşünmenin verdiği ümidin saadetinden mi olayım yani?

•BİZ•

Herkesin:

Bir umudu vardır,

Bir savaşı,

Bir kaybedişi,

Bir yalnızlığı,

Bir hüznü.

Çünkü herkesin bir gideni vardır,

İçinden bir türlü uğurlayamadığı.

Küçük Hikâyeler

GÖZETMEN

Çocuk yine sıradan olduğunu düşündüğü bir sınavda öğrenci masalarının etrafında dolaşan o korkutucu gözetmenin ayak seslerini duydu. Fakat bu sefer adımlar gittikçe sıklaşıyordu, ona yaklaşıyordu. Elbette hayatında -herkes gibi- birkaç kez gözetmen ile karşılaşmıştı: onunla bir iki sefer çarpışacak gibi olmuşlardı okulda, ama genelde o, çocuğun zihnine girerdi. Tahayyüllerinde bile kaçamazdı ondan: hayalini kurduğu her okulda, her sınıfta, yine o. Ama hiçbir zaman gözetmen çocuğa bu kadar yaklaşmamıştı; onun sınav kağıdı asla elinden alınmamıştı-- alınmış olamazdı zaten, alınmış olsaydı sona ererdi bu sınav, bu kurulmuş hayaller.

Her sınav sonrası kalemı bırakırken kendini başarılı hissetse de her seferinde önündeki sayfanın yarısının üstü çizilmiş paragraflardan, yarısının ise yarım kalmış cümlelerden ibaret olduğunu unutuyordu.

“Çocuk”un zihninde saat başını vurmada önce son tiktaklar, son kalp atışları yankılanıyordu. Sıra ona geldi. Gözetmen kağıdı alıp yırttı, çöp kutusunda çürümüş milyarderlerca sayfanın arasına attı. Sınav bitmiş, kalp atışlarının sesi kesilmişti.

Aslı TAMAY

FARKINDALIK

Salı akşamı, dersane çıkışı... Saat 9 olmuş, yeni dinlediklerimi daha hazmedememişim; evde neye çalışacağımı düşünüyordum. Metro istasyonuna yürürken yolda bir adamla omuz omuza çarpıştım. Çok da umursamadan pardon deyip yola devam edecektim, adam birden hiddetlendi “Önüme baksana bel!” diye. İşte o zaman tipine bir bakma fırsatım oldu: yüzü kırışmış, yer yer beyazlamış saçları köşelerden dökülmeye başlamıştı. Üstündeki takım besbelli pahalıydı, deri evrak çantası, parlak ayakkabılarıyla tam takırdı. Belli ki hayatını çalışarak geçirmişti, yine de gözlerinden mutsuz olduğu anlaşılıyordu. Yoluma devam ettim, nihayetinde metroya vardım. Bir iki durak ilerledikten sonra iki çocuk bindi metroya. Ya 10 ya 11 yaşındalar. Ekim akşamının ayazında ayaklarına giyecek terlikten başka bir şeyleri yok. Hayat belli ki adil davranmamış onlara.

KARDELEN

Büyük ihtimal okula gitme fırsatları bile olmamıştır. Ben bunları düşünürken biri aklımı okumuşçasına sınırsız gülümsemi bana. Mutluluğu yüzünden okunuyordu; belki de metroya binmenin getirdiği heyecandı. Bu keyif onun mutlu olmasına yetmişti. Oflayarak test kitabımı çıkardım.

Efe DERİN

BELİRSİZLİK

Sonunda bitmişti, atlattığından emindi... Mutlu olmaya ve önüne bakmaya hazırı derken bir telefon çalmaya başladı ve susmuyordu, artık sıkılmıştı. Artık o konuşmaların devam ettiğini kimsenin bilmemesini istediğinden koşarak evden çıktı, telefon hala çalmaya devam ediyordu, biliyordu yine kalbinin kırılacağını buna rağmen saflığına, iyi niyetine yenik düşerek açtı telefonu. Konuşma beklentilerini karşılamıştı. Artık bittiğini bir daha defterin açılmayacağını ümit ediyordu. Anlam veremiyordu.

Ege SERTÖZ

KAYIP

Bir akşam evime dönerken sokak direğindeki afiş dikkatimi çekti: “Kayıp gözyaşları. Bulan onlara iyi baksın.”

POŞET

Mahallenin gençleri duvarın dibinde küçük bir poşet bulmuşlar. Kimse cesaret edememiş önce açmaya. Bir gün mahalleye yabana birisi oradan geçerken duvarın önünden onu görmüş ve yerden alarak çantasına koymuş. Eve gittiğinde poşeti açmış. Kağıda sarı bir yürek. Ertesi gün mahalle duvarının dibinde aynı poşet.

İNKAR

Her zaman inkar etmeyi seçmişti
Sevginin gerçek olduğu fikrini.
Çünkü sevginin yokluğuna inanmak
Sevilemez olduğunu kabul etmekten daha kolaydı.

İpek SAKIZ

BİP

Açtı gözlerini. Arkadan çok güçlü bir ışık giriyordu gözüne, her yer bulanıktı, hiçbir şey seçemiyordu adeta. Neredeydi? Zaman geçtikçe biraz daha belirginleşti her şey, biraz daha gözü alıştı. Çok aydınlıkta gözünü hafifçe eliyle kapamayı, karanlıkta da ışığı açmayı öğrendi. Bazen karıştırdı ne zaman neyi yapacağını. O zaman ya güneş gözlerini yaktı, ya da zifiri karanlıkta kaldı. Ama en sonunda yine ilk kendini bulduğu odadaydı, yine o gereksiz parlak, rahatsız edici ışığın altında, ne olduğunu anlamaya çalışıyordu. Ve birden her şey kesildi. Ne karanlık, ne parlak. Ve odada yankılanan tek ses kalp monitöründen gelen bip sesiydi.

Zeynep Naz Velioğlu

YILDIZ KARE

Çocuğun elinde tuttuğu tahta parçasının üzerinde farklı şekillerde delikler vardı. Yıldız şeklindeki parçayı durmadan kare şeklindeki deliğin olduğu yere çarptığından büyükler rahatsız oluyorlardı ama hiçbirinin de çocuğa bir şey söylediği yoktu. Ben en sonunda çocuğa yıldızın kareye giremeyeceğini söyledim. Bir saniyelik kafasını kaldırıp bana baktı, sonra da işine gerine döndü. Çocuğun ne dediğimi anlamamış olması lazım. Anlasaydı yıldızın asla kareye giremeyeceğini görürdü.

Cem Poyraz Özbay

BOT

Vücudunun hiçbir uzvunu hissetmiyordu, kıpırdamıyordu veya çırpınmıyordu. Bir sağa bir sola savrulmaktan fırtına midesine taşınmıştı zaten. Ciğerlerine acımasızca su doldu. Şu ana kadar aldığı tek ısı kaynağı, iki yanından onu sıkıştıran çıplak ve kemikli bacaklardı. Gerçi onlar da yoktu artık, ne ağlayan bebek sesleri, ne kısık sesle okunan dualar ne de derin ve umutsuz iç çekişler. Çıktığı yolculuğun bitiş noktasının bir kara parçası değil bu görkemli suyun dibi olduğunu biliyordu. Dalgalar giderek hiddetleniyordu, bu kızgınlık niye bize diye düşündü çocuk. Hazırlamıştı kendini karanlığa bırakmaya, aklında arkada bıraktığı vatani ve sevdikleriyle kontrolü dalgalara bıraktı.

Denizin kızgınlığı başkasınaydı ama kucakladı tüm yaşanmışlıkları. Ufuk bile battı ve her yer karardı. Oysa bir manşet bile atılmadı ve o minik bota umutlarını sığdırmış hiç kimseden bir daha haber alınamadı.

Çağla Bakan

BAKIŞ

Arabadayım. Arkamdaki arabayı sakalları aklıma, biraz da pis duran bir adam kullanıyor. Adama baktıkça sinirleniyorum ve bu çok anlamsız. Çok saygısız, sevgiden yoksun bir adama benziyor. Böylelerinin varlığı bile dokunuyor bana. Arkadan küçük bir kol çıktı, adamın boynunu sardı. Adam küçük kızın kolunu kolladı, öptü. Utandım kendimden. Yarım saat arka arkaya gittik. Onları gördüğüm bu süre boyunca adamcağız kıızıyla şarkılar söyledi, onu öptü, yüzünü güldürdü. Sevgisi bakışlarından okunuyordu.

Doğa Gürsoy

ELLER

"Son beş dakikal!". Demir teller ardında bir çift göz, kavuşamayan soğuk eller... Titreyen sesler hıçkırıklara karşılıyor. Yanaklarında göz yaşları parlıyor, feri solmuş gözlerinden sessizce süzülen... Yansı mavi pis duvarlardan kara kışın soğuğu sızıyor. Ellerin daha çok üşüyor. Ellerin, hep çok üşürdü zaten. "Az kaldı," diyorum "Dayan!". Süre doluyor. "Herkes dışarı!".

MAHALLE BAKKALI

Genç bir kadın yanıma geldi. "İyi misiniz? Üzgün görünüyorsunuz.". "Mahalle bakkalları artık ölüyor, o yüzden." dedim. Şaşkın bakışlarla uzaklaştı yanımdan. Ben de hiç yaşamadığım günlerin özlemi yüreğimde denizi seyre daldım.

DÖNME DOLAP

Kolu sargılı bir çocuk ve bıyıklı bir adam, babası olsa gerek, yanımda durdu. Çocuk, ayağını oturmakta olduğum banka koydu. Adam, çocuğun başını bağladı. "Seni lunaparka götürüyem mi? Dönme dolaba bineriz." dedi sevecen bir tavırla.

Çocuk ayağını indirdi. "Hayır," dedi, "Ben yüksekte korkarım". Yürümeye devam ettiler. Hayır, babası olamazdı. Babalar çocuklarının yüksekte korktuğunu bilirlerdi.

Elif Su Elmacioğlu

KAPI

Düşünmeliydi elindekini, ne olduğunu. Ben ona sadece bir kitap vermedim, bir kapının anahtarını verdim. Bulabilecek miydi acaba, aralayabilecek miydi kapıyı?

O da diğerleri gibiydi, eskitti raflarda onu. Yapar mıydı acaba, bilseydi o kapının arkasında ne gizlemler olduğunu? Onun suçu değildi aslında, yaşattığım her şey gibi bu da benim. Düzeltseydim yanlışını, öğretseydim doğrusunu ama iş işten geçti.

Eylül Zeynep Özgül

MERDİVEN

Seni tanımadım çocuk. Fotoğraflarını tuttum sadece, solmuş kenarlarından. Ama seni tutamadım, kaymışsın tirabzanlardan ve sonra da hayattan, kavrayamadan parmaklarından. Gülüşünü duymadım, mutluluğunu bilemedim. Saklambaç oynuyorduk uzak bir rüyada. Atlayarak saysam da takvimler beni gösterene kadar perdenin arkasında kaybolup gitmiştin.

Güzide Duru Saçını

BEN/O

Ben :
— Neden ağlıyorsun?

O:
— Gitti.

Ben :
— Herkes gider, bir kişi için bu kadar kahrolmaya değmez.

O:

— Sanki bunları yaşamış gibi konuşma, bilemezsin sevdiğini kaybetmenin ne demek olduğunu. Oysaki ben onun sayesinde öğrenmişim sevmenin ve kaybetmenin ne demek olduğunu.

İpek Akdikmen

TRAMVAY

Dizlerini ovuşturdu ve tekrar ayağa kalktı, kahvenin içinde sendeleyerek birkaç adım attı. Yürüyebileceğini umuyordu. Tramvaya gidinceye kadar üşümez miydi? Kahvenin kapısını açıp ceketinin yakasını kaldırarak dışarıya çıktı. Rüzgar yoktu. Camdan kahveciye ve öteki adama selam verdi. Gene koşamıyordu. Durağa gelene kadar topalladı. Tramvay çabuk geldi. Hemen binip oturdu. Cebindeki bozuklukları saydı. Acaba yetecek miydi? Bir kısmını düşürmüş olabilirdi. Bu korkusundan kurtuldu ve biletini aldı. Neyse ki dönüşü de parası kalıyordu. Nereye dönecekti? Ne yapmak için? Tekrar o kahveye sığınmayı düşündü.

Peren Erol

Diğer

10 Kasım Atatürk'ü Anma Günü

 Gökhan BÜYÜKENGİZ

Sayın yöneticilerim, değerli meslektaşlarım ve sevgili öğrencilerimiz;

Bugün cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ü ölümünün 82. yıl dönümünde saygıyla anıyoruz.

Sevgili gençler!

10 Kasım tarihini bir yas tutma günü olarak değil, Atatürk'ün söylem ve eylemleri üzerinde düşünmeye; cumhuriyetimizin temel niteliklerini evrensel değerlere ve kazanımlara bağlı kalarak nasıl geleceğe taşıyacağımızı tartışmaya fırsat olacak günlerden biri olarak düşünmelisiniz. Atatürk'ün "Bütün ümidim gençliktedir" sözü bu bağlamda yolunuzu aydınlatacaktır.

Sevgili gençler, biliyorsunuz ki Atatürk'ün 'gençlikten' kastettiği şey sadece biyolojik- fiziksel gençlik değildir; genç olup fikirleri çok çağ dışı ve eski olanlar olduğu gibi, yaşlı olup fikirleri ve zihni yapısı çok genç olan insanlar da vardır. Bu sebeple Atamız sizlerden hangi yaşta olursanız olun kendinizi çağın değerlerine uygun olarak sürekli güncellenenizi ve yenilenenizi de beklemektedir.

Atamızın bizlere yüklediği bu sorumluluk yaşımız geçtikçe ortadan kalkmaz, aksine yaşam boyu devam eder. Zaten, Atatürk eserini gençlere emanet ederken işte bu vesileyle devamını ve sürekliliğini de sağlamayı hedeflemiştir.

Ayrıca yine unutmamalım ki bize yüklenen bu sorumlulukla aslında sadece bir adanmışlık üzerinden kimse için özel bir şey yapıyor da değiliz; yaptığımız her şey kendimiz, ülkemiz, ulusumuz ve tüm ulusların mutluluğu- refahı ve huzuru içindir. Biliyorsunuz ki Atatürk'ün değerleri evrenseldir; barış, kardeşlik, eşitlik gibi.. Bu değerler size yabancı gelmedi değil mi? Evet, büyük Fransız Devriminin de evrensel değerleri.. Bu değerleri benimsemeyen bir birey ya da bireyler dünyamızda mutlu ve huzurlu bir yaşam inşa edebilirler mi? Bu kısa konuşmamda sizleri bu soru üzerinde düşünmeye davet ediyorum.

Bu vesileyle Atamızı bir kez daha saygıyla anarken sizleri sevgili aydınlık İzmir'imizle ve bu pandemi koşullarında mağduriyet yaşayan herkesle dayanışmaya, birlikteliğe ve acıları paylaşmaya çağırıyorum.

Diğer

İstanbul Saint-Joseph Lisesi'nin 150. yılı vesilesiyle Ziyaretçi Frer'in Yazısı

Mot du frère visiteur à l'occasion du 150ème anniversaire du lycée Saint-Joseph d'Istanbul

 Frère Fadi Sfeir

1857 senesinde, Osmanlı İmparatorluğu zamanında Hıristiyan Okulları Frerleri tarafından önce Pera'da, İmam Sokak'ta, "Pensionnat Saint-Joseph" ismiyle kurulan, ardından 1870 senesinde Asya kıtasına, Kadıköy'e taşınan bir kolejden bahsetmek duygulandırıyor insanı. 1870'te, korkunç Pera yangınının ardından Frerler, yoksulluk içinde ve son derece kırılgan koşullarda geleceğe duydukları güveni güçlü bir hamleyle kanıtladılar. O tarihte, üç başka Frer'in de desteğiyle kurucumuz Frer Hugonis, ileriye doğru adım atmaya ve geleceğe dair umudunu korumaya karar verdi. 150 yıl sonra, hâlâ şen olan aynı kurumda, bu öncü kurucuların bize miras bıraktığı vazifeyi yerine getirmeye aynı derecede kararlı olarak bir aradayız.

Sevgili dostlar, Saint-Joseph Lisesi uzun bir eğitim, yüksek nitelik arayışı ve topluma hizmet geçmişine sahip. Mezunları arasında, hepsini saymak imkânsız olsa da asker, politikacı, diplomat, öğretmen, iş insanı, sporcu, yazar, sanatçı gibi birçok alanda ün kazanmış ve saygın kişilerin olması, okulumuz için bir gurur kaynağı, dahası imtiyazdır.

Il est émouvant d'évoquer un collège fondé par les Frères des Écoles Chrétiennes en 1857, à l'époque de l'empire Ottoman, à Beyoğlu (Pera), rue Imam, sous le nom de "Pensionnat Saint-Joseph" et qui a été transféré en 1870 à Kadıköy sur la rive asiatique. En 1870, suite au terrible incendie de Pera, les frères ont posé un acte d'Espérance dans des conditions très modestes et précaires. Accompagné de trois autres frères, le fondateur Frère Hugonis a pris l'option d'aller de l'avant et de recommencer dans l'Espérance. 150 ans plus tard, nous voilà réunis dans le même établissement, toujours prospère, et toujours décidés à poursuivre la mission des ouvriers des premières heures.

Chers amis, le lycée Saint-Joseph porte dans son sein une longue histoire d'éducation, d'excellence et de service de la société. Il a le privilège et l'honneur de compter parmi ses anciens élèves des noms qui ont brillé dans tous les domaines de l'activité nationale : politiciens, diplomates, professeurs, hommes d'affaires, militaires, sportifs, écrivains, artistes, et la liste serait longue.

16 Ağustos 1870 tarihinde, sultan Abdülaziz zamanında, İmam Sokak'ta bulunan okulun büyük Pera yangınında mahvolmasının ardından yeni okul binasının temeli atıldı. Okulun kısa sürede gördüğü rağbet, öğrenci sayısında kayda değer bir artışı beraberinde getirdi. 1900 yılında okul 300 öğrenci barındırıyordu. Öğrenciler Türkiye'nin yanı sıra Suriye'den, Irak'tan, Yunanistan'dan, Romanya'dan ve hatta Tunus'tan geliyorlardı. 1903 yılına gelindiğinde ise Ticaret Lisesi kuruldu.

Verilen eğitimin niteliği ve mezunlarının sahip olduğu iş olanakları okula olan talebi artırdı. 1907'de oyun alanlarının ve bahçelerin düzenlenmesiyle okul bugünkü hâlini aldı. Okulun meşhur Doğa Bilimleri Müzesi, çoktan beri böcek ve taş örnekleri toplamaya meraklı olan Jean (Jean des Bêtes) ve Paramont-Felix adındaki Frerler tarafından, 1910 yılında kuruldu.

1912'de Balkan Savaşı sürerken okul müdürü, bugünkü Caporal Evi'ni Kızılay'ın hizmetine sundu. Frerler ve rahibeler cepheden gelen yaralıların tedavi edilmelerine yardımcı oldular. Savaş yüzünden Frerler, 25 Eylül 1914'ten Şubat 1919'a kadar okuldan ayrılmak zorunda kaldılar. Saint-Joseph Lisesi, 1987 yılına dek sadece erkek öğrencileri kabul ediyordu. Fakat bu tarihten sonra kapılarını kız öğrencilerine de açtı. 1971'de kurulan Saint-Joseph'liler Derneği, 1992'de kurulan Saint-Joseph Eğitim Vakfı ve Okul-Aile Birliği, okulun politikasını tasarlamak ve geleceği öngörmek için okulun idaresiyle iş birliği içinde çalışıyor.

Bugün Saint-Joseph Lisesi yaklaşık 980 öğrenciye eğitim vererek, sunduğu hizmetlerin ve öğretimin kalitesiyle Türk gençliğin eğitimine önemli bir katkı sunuyor. Öğrencilerimiz 5 sene süren bir tahsil alıyorlar: Fransızca dilini öğrenmeye ve Matematik, Fen, Bilişim gibi Fransızca yapılan derslere odaklanılan bir Hazırlık senesinden sonra 9. sınıftan 12. sınıfa kadar, Fen, Türkçe-Matematik ve Sosyal Bilimler olmak üzere 3 farklı bölüm sunan 4 lise eğitim-öğretim senesi boyunca okuyorlar. Lisemiz, yeni teknolojileri benimseyerek modern dünyanın meydana getirdiği yeni ihtiyaçlara uyum sağlayabildi.

La première pierre du nouvel établissement fut posée le 16 août 1870, au temps du Sultan Abdülaziz, après que l'école de la rue Imam eut été dévastée par le grand incendie. La réputation de l'école provoqua un accroissement rapide du nombre des élèves. En 1900, Saint-Joseph comptait 300 pensionnaires. Les pensionnaires provenaient de Turquie mais aussi de Syrie, d'Irak, de Grèce, de Roumanie et même de Tunisie. En 1903 fut créé l'Institut Commercial. La valeur des cours et l'étendue des débouchés qu'il permettait lui ont assuré un afflux important des candidats. En 1907, l'école prit son aspect définitif par l'aménagement des terrains de jeux et des jardins. Le célèbre Musée des Sciences Naturelles du collège fut créé en 1910 par les Frères Possesseur Jean (dit Jean des Bêtes) et Paramont-Felix. Ces deux frères collectionnaient insectes, roches et autres échantillons depuis quelques années déjà.

En 1912, au cours de la guerre des Balkans, le directeur mit l'actuelle Maison Caporal à la disposition du Croissant-Rouge pour accueillir et soigner les blessés venant du front. Du 25 septembre 1914 à février 1919, les frères durent quitter l'école à cause de la guerre. Jusqu'en 1987, le lycée Saint-Joseph ne recevait que des garçons. À cette date, il ouvrit ses portes aux filles et devint mixte. L'amicale de Saint-Joseph, fondée en 1971, la Fondation Éducative du lycée Saint-Joseph, créée en 1992, et l'association École-Parents coopèrent avec la direction de l'école pour définir la politique de l'école et en prévoir l'avenir.

Aujourd'hui, le lycée Saint-Joseph accueille près de 980 élèves et contribue activement à la formation de la jeunesse turque, grâce à la qualité des services et de l'enseignement dispensés. Nos élèves suivent un cursus scolaire de 5 ans : une année de classe préparatoire pendant laquelle ils se concentrent sur l'apprentissage de la langue française et des matières enseignées en français (mathématiques, sciences, informatique), suivie de 4 années de lycée, de la 9ème à la 12ème, offrant 3 parcours dissociés : Scientifique, Turc-Mathématiques ou Sciences sociales. Le lycée s'est adapté aux nouveaux besoins de notre monde moderne en intégrant davantage les nouvelles technologies.

Fransızca, İngilizce ve Türkçe Tiyatro, resim, karikatür, müzik, fotoğrafçılık gibi çok sayıda sanatsal faaliyet, öğrencilerimize, kişisel gelişime uygun bir ortamda ilerlemelerine olanak tanıyor... Sunduğumuz imkânların arasında başka kulüpler de yer alıyor: Fransızca Birleşmiş Milletler Modeli, çevre, satranç, moda, sosyal yardım (engelli gençlere, muhtaç kişilere, otist çocuklara yönelik yardım eylemleri), spor, kimya vs.

1978 senesinden beri gündüzlü bir okul olan lisemizin bünyesinde bugün Türk ve Fransız toplam 93 öğretmen, 14 ile 19 yaşları arasında 998 lise öğrencisine eğitim veriyor. Lisenin her bir taşı bize birkaç on yıllık hikâyeye anlatabilir. 1983'te tadilatı yapılan ve Medyatek olarak kullanılmaya başlanan şapel bunların hatırı sayılır bir örneği. Kurumumuz, başkalarına değer verme ve lasalyen değerler olan kardeşlik ve hizmet anlayışıyla öğrencilerini insani ve düşünsel düzlemde donatmaya gayret ediyor. Saint-Joseph Lisesi seçkin insanları eğitmeye çabalarken, yine de akademik zorluk çeken öğrencilere hitap etmeye özen gösteriyor. Türkiye Lasalyen Okulları'nın oluşturduğu camianın bir parçası olarak Saint-Joseph Lisesi, Türkiye'nin diğer iki lasalyen okulu olan Saint Michel - Feriköy ve İzmir Saint-Joseph ile ayrıcalıklı ilişkiler içinde ve İstanbul'un diğer Fransız okullarıyla yakın iş birliği hâlinde çalışmalar yürütüyor. Yüksek nitelik arayışı içinde olan, öğrencilerine uluslararası bir perspektif ve kişisel gelişimlerinin eksiksiz olmasına olanak tanımaya gayret eden Saint-Joseph Lisesi'nin 150. yılını kutladığını görmekten sevinç duyuyorum.

Lisemiz, 150 yıllık tarihini Kardeşlik, Tecrübe ve Geleceğe Güven olmak üzere üç kavramın ışığında kutlamak istedi.

KARDEŞLİK. Kardeşlik, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün ülkeleriyle ahenk içinde insancı ve evrensel bir proje olan eğitim projemizin kilit taşlarından biridir. Frerler ve onlarla yan yana çalışan tüm sivil öğretmenler, ikinci evleri hâline gelmiş bu itibarlı lisede kardeşler gibi yaşamaya gayret ettiklerini tereddütsüz söyleyebileceğim dürüst insanlardan oluşan bir camiayı inşa etmek uğruna uzun zamandır çabaladılar ve çabalamaya devam ediyorlar.

De nombreuses activités artistiques permettent aux élèves d'évoluer dans un cadre propice à l'épanouissement personnel : activités théâtrales en français, en anglais et en turc, dessin, caricature, musique, photographie... D'autres clubs viennent compléter notre offre de formation : Modèle des Nations Unies en français, environnement, échecs, mode, aide sociale (actions d'aide auprès de jeunes handicapés, de déshérités, d'autistes) sport, chimie...

Depuis 1978, notre établissement est un externat. Il accueille actuellement 998 lycéens de 14 à 19 ans et compte 93 professeurs turcs et français. Chaque pierre du lycée peut nous raconter une histoire vieille de plusieurs décennies. Je signale la chapelle qui a été transformée en 1983 et affectée à la médiathèque. L'établissement s'efforce de fournir une formation humaine et intellectuelle ouverte sur autrui et reposant sur les valeurs lasalliennes de fraternité et de service. Le lycée Saint-Joseph a le souci de former une élite, mais fidèle à la tradition lasallienne, il n'en demeure pas moins ouvert à ceux qui présentent des difficultés scolaires. Le lycée Saint-Joseph fait partie du réseau lasallien de Turquie et entretient des liens privilégiés avec les deux autres établissements lasalliens de Turquie : Saint Michel - Feriköy et Saint-Joseph d'Izmir, et travaille en étroite collaboration avec les autres lycées bilingues francophones d'Istanbul. Je me réjouis que le lycée Saint-Joseph célèbre son 150ème anniversaire. C'est un lycée d'excellence et soucieux de former ses élèves à l'international et de leur assurer un plein épanouissement.

Le lycée a voulu fêter l'évènement de ses 150 ans d'histoire sous l'égide de trois mots : Fraternité, Expérience et Espérance.

FRATERNITÉ. La fraternité est au cœur de notre projet éducatif, qui est un projet humaniste et universaliste avant toute chose, en conformité aux idéaux du fondateur de la république de Turquie, Mustafa Kemal Atatürk. Les frères et tous les professeurs laïcs associés ont œuvré et continuent à œuvrer incessamment à l'instauración d'une communauté de gens de bien, d'« honnêtes personnes », s'efforçant, je le dirais sans exagérer, de vivre « en frères et sœurs » dans ce prestigieux lycée qui est devenu leur deuxième maison.

TECRÜBE: 150 YILLIK EĞİTİM HİZMETİ. Lisemiz 21. yüzyıl vatandaşları eğitmeye özen gösteriyor. Lasalyen okullarımızın meydana getirdiği tüm pedagojik yenilikleri herkese göstermeye çalışıyoruz zira işleyişimiz ahenk içinde; kardeşlik, hizmet, ruhanilik ve Frankofon kültürü etrafında dünyaya açıklık değerlerine bağlı bir eğitim anlayışına ve camiamıza dayanıyor.

GELECEĞE GÜVEN. Geleceğe güvenmemizin sebebi, kendimize tasarladığımız insani projeye ve frerlerin bize emanet ettiği mirasa sadık kalışımızdır. Dünyamız hızla değişime uğramakta. Modern iletişim araçlarının etkisiyle küreselleşmiş bir dünyada yaşıyoruz artık.

Bugün Lasalyen ülkeye sadakatimizi; burada, Türkiye’de 1841’den bu yana hayatlarını eğitime adayan tüm frerlere ve halefleri olan, Türkiye’de geleceğe güvenin, hizmetin ve kardeşliğin tohumlarını atmaya devam eden hevesli eğitimcilerimize duyduğumuz minneti ifade ediyoruz. Bugün hâlâ bu gayretlerin semerelerini toplamaya devam ediyoruz. Bu kişilerin şevki ve özverisi; sadık hizmetçileri oldukları bu ülkeye olan bağlılıklarını ortaya koyuyor.

Sözümü bitirmeden Saint-Joseph Lisesi’nin, tüm bu süre zarfında öğrencilerine güvenden, kardeşlikten ve hizmetten beslenen bir ortamda büyümelerine olanak sunduğunu hatırlatmak isterim. Bundan böyle hepimiz, Saint-Joseph Lisesi’nin öğrencisi kimliğini içimizde taşıyacağız. Böylelikle yetişkinler olarak Lasalyen kardeşlik anlayışını yayıyor olacağız. Zira Kadıköy Saint-Joseph Lisesi’nin vazifesini beraber ve ortaklaşa ifa edeceğiz.

Yıl dönümümüz hepimize hayırlı uğurlu olsun.

Yaşasın Saint-Joseph Lisesi,

Yaşasın Türkiye’deki Lasalyen kurumlar,

Yaşasın Türkiye.

Frer Fadi, Ziyaretçi.

EXPÉRIENCE : 150 ANS DE SERVICE ÉDUCATIF. Le lycée est attentif à former les citoyens du XXIème siècle. Nous cherchons à faire reconnaître toutes les innovations pédagogiques de nos écoles lasalliennes parce que nous fonctionnons en réseau, dans une vision éducative harmonieuse, liée aux valeurs de fraternité, de service, d’intériorité et d’ouverture au monde à travers la culture francophone.

ESPÉRANCE. L’espérance, c’est la confiance dans l’avenir tout en étant fidèles au projet humain que nous nous sommes donnés et à l’héritage qui nous a été transmis et légué par les frères. Notre monde est en train de changer rapidement. Nous vivons dans un univers mondialisé par les moyens de communication modernes.

Aujourd’hui, nous témoignons notre fidélité à l’idéal lasallien et notre reconnaissance envers tous les frères qui ont offert leur vie ici en Turquie depuis 1841, suivis par des éducateurs engagés qui continuent de semer les germes de la confiance dans l’avenir, du service et de la fraternité en Turquie. Nous en cueillons les fruits jusqu’à nos jours. Leur zèle et leur dévouement témoignent de l’esprit d’attachement à ce pays dont ils ont été les fidèles serviteurs.

Pour terminer, permettez-moi de rappeler que le lycée Saint-Joseph a donné à ses élèves, durant toutes ces années, l’opportunité de vivre dans une ambiance de confiance, de fraternité et de service. Dorénavant, l’identité du lycéen de Saint-Joseph vivra en chacun de nous afin qu’à travers nos vies d’adultes rayonne le message de la fraternité lasallienne. Car, c’est ensemble et par association que nous maintiendrons la mission du lycée Saint-Joseph de Kadıköy.

Bonne fête à toutes et à tous.

Vive le lycée Saint-Joseph,

Vive les établissements lasalliens en Turquie,

Vive la Turquie.

Frère Fadi, visiteur.

Diğer

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı

 Gökhan BÜYÜKENGEZ

Sayın idarecilerim, değerli meslektaşlarım, sevgili öğrencilerimiz;

Bugün cumhuriyetimizin 97. yıl dönümüne ulaşmanın mutluluğunu yaşamaktayız. Mütareke döneminin acılarını Kurtuluş Savaşı'nı kazanarak silen ve saltanat sistemine son vererek cumhuriyet idaresine geçen yeni Türk Devleti rotasını akla ve bilime sarılarak yükselmek olarak çizmiştir.

Atatürk bu nedenle cumhuriyeti siz gençlere emanet etmiş; biz öğretmenlerinize de sizleri fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür bireyler olarak yetiştirme görevi vermiştir. Saint Joseph Fransız Lisesi öğretmenleri olarak bizler de, geçmiş 150 yılı bulan okulumuzun kuruluş değerleriyle de örtüşen bu söylem çerçevesinde sizleri çağdaş, yapıcı eleştirilere açık, düşünce ve ifade özgürlüğünden yana, sorgulayan, yaratıcı, ön yargısız, emeği en yüce değerlerden biri olarak özümsemiş, çalışma arkadaşlarını rakip olarak değil ekip olarak gören ve bu doğrultuda ortak projeler üretebilen, çevreci, doğadaki canlılara karşı sevecen, insan haklarından ödün vermeyen bireyler olarak yetiştirme inanç ve kararlılığımızı sürdüreceğiz ve bizden sonraki meslektaşlarımıza devredeceğiz.

Sevgili gençler!

Konuşmamı Atatürk'ün cumhuriyet hakkındaki sözlerinden birkaç alıntıyla tamamlamak istiyorum:

- "Cumhuriyet, yeni ve sağlam esasları ile, Türk milletini emin ve sağlam bir istikbal yoluna koyduğu kadar, asıl fikirlerde ve ruhlarda yarattığı güvenlik itibarıyla, büsbütün yeni bir hayatın müjdecisi olmuştur."

- "Ey yükselen yeni nesil! gelecek sizsiniz. Cumhuriyeti biz kurduk, onu yükseltecek ve yaşatacak olan sizsiniz."

- Cumhuriyet rejimi demek, demokrasi sistemi ile devlet şekli demektir.

- Türkiye Cumhuriyeti mesut, muvaffak ve muzaffer olacaktır.

Hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Mektup

Öğretmenler Günü

Fête des professeurs

 SJ'21

Sevgili Öğretmenlerimiz,

Unutmayın ki sadece bugün değil, her gün sizin gününüz.

Normalde bugünü sizinle, okulda kutlayabilmeyi çok isterdik ama koşullar gereği birbirimizi sadece ekranlar üzerinden görebiliyoruz. Bugüne özel yaptığımız planları ve kafamızdaki fikirleri istediğimiz gibi gerçekleştiremiyor, size söylemek istediklerimizi sözcüklere sığdıramıyor olsak da; maalesef elimizden başka bir şey gelmiyor.

İşte tam bu nedenle, hem gününüzü kutlamak hem de size teşekkür edebilmek adına bu mektubu yazıyoruz. Biliyoruz, her birinizle farklı anılar biriktirdik. Fakat siz de bilmelisiniz ki hepsinin kalbimizdeki yeri ayrı ve büyük... Siz; bizim yolumuzu aydınlatan, bize her zaman önderlik eden ve gerek bilginizle gerek tecrübenizle bize hep doğru yolu gösteren insanlarsınız. Bunun bizim için değeri ölçülemez. Eğer biz şu an özgür, özgüvenli, kültürlü, adaletli bireyler - Josephliler - olduysak ; bu, beş yıl boyunca bize yaşattığınız her an, kattığınız her bilgi ve değer sayesinde mümkün olmuştur. Biz, bu beş yıllık birikimle Saint Joseph'ten mezun olurken arkamızda sadece bir okul değil bir aile bırakıyoruz. Sizin temelini attığınız, bizim her gün büyüttüğümüz bir aile... Biz mezun oluyor olabiliriz ama siz, her zaman aklımızda ve kalbimizde olacaksınız. Bizi yetiştirdiğiniz için, bizi biz yaptığınız ve hep yanımızda yürüdüğünüz için her birinize ayrıca teşekkür ederiz.

Sizi çok seviyoruz. Ve özlüyoruz.
Öğretmenler Gününüz kutlu olsun.

SJ'21

Chers professeur.e.s,

N'oubliez pas que chaque jour est votre fête et non pas seulement aujourd'hui.

Normalement, on voudrait bien qu'on fête ce jour avec vous à l'école, mais sous ces conditions-là, ce n'est qu'à travers les écrans que l'on peut se voir. On ne peut pas concrétiser, tel qu'on le souhaiterait, les plans qu'on avait en tête pour cette journée si exceptionnelle qui nous tient autant au cœur. Bien entendu, l'être humain ne peut pas s'exprimer que par des mots, mais a-t-on l'occasion de le faire autrement ?

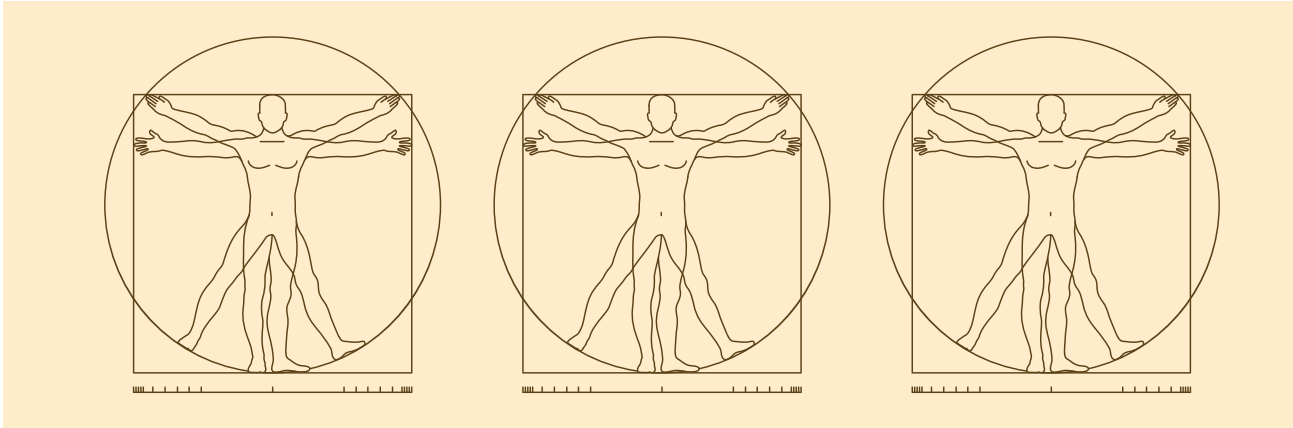
C'est pour cela qu'on vous écrit cette lettre. Pour fêter votre journée des professeurs ainsi que pour vous remercier du fond de nos cœurs. On sait qu'on a des souvenirs différents avec chacun.e de vous. Mais vous devez également savoir que ceux-ci ont tous un lieu distinct et exceptionnel dans nos cœurs... Vous, les professeurs, êtes les personnes qui nous éclairent le chemin, qui nous guident et qui nous montrent toujours le bon chemin pas seulement avec les connaissances que vous nous transmettez, mais aussi avec vos expériences. C'est très précieux pour nous. Si on est devenu.e.s des individus - des Josephien.ne.s - libres, confident.e.s, intellectuel.le.s et justes, c'est grâce aux moments qu'on a vécus avec vous, aux leçons qu'on en a tirées; à toutes les choses que vous nous avez apprises et à toutes les valeurs que vous nous avez ajoutées. On ne laisse pas seulement une école, mais une famille derrière nous en étant diplômé.e.s de Saint-Joseph. C'est une famille au sein de laquelle on a grandi, une famille que vous aviez fondée il y a 150 ans. On sera peut-être diplômé.e.s, mais vous serez toujours dans nos esprits et dans nos cœurs. On remercie chacun.e d'entre vous de nous avoir enseignés, d'avoir fait de nous, ce qu'on est et bien sûr de toujours marcher à nos côtés.

On vous aime tellement et vous nous manquez beaucoup.
Bonne fête des professeurs.

SJ'21

Les différences entre le Moyen-âge et la Renaissance

 Elif Ayda ATALAY

Le Moyen-âge et la Renaissance sont deux époques différentes dans l'histoire de l'Homme et chacune d'elles jouent un grand rôle dans l'histoire. En observant les différences entre elles, nous pouvons voir clairement le développement et la libération de la mentalité des gens.

Le Moyen-âge a commencé en 1476, c'est-à-dire au cinquième siècle avec la chute de l'Empire Romain. La date de la fin du moyen-âge peut être différente selon les sources. Certains disent qu'il prend fin en 1453 avec la prise de Constantinople et d'autres proposent 1492, la date de la découverte de l'Amérique. D'autre part, la Renaissance a duré du quinzième siècle au seizième siècle. Outre la différence des siècles, il y a aussi beaucoup de différences comme la médecine, les modes de vie, l'art, l'architecture, les préoccupations, la géographie etc.

Si on se concentre sur l'architecture des deux époques, on peut voir clairement qu'il y a une grande différence de modes de vie entre le Moyen-âge et la Renaissance.

Les personnes qui vivaient au Moyen-âge ont construit des châteaux-forts avec de grandes murailles, des meurtrières, des tours de manière à se protéger de l'ennemi. Les gens sont fermés au monde à cause de la peur. Mais ce n'est pas la même chose pour les constructions qui ont été bâties lors de la Renaissance. Des rois ont ordonné de construire des châteaux pour montrer qu'ils étaient riches, forts et civilisés. C'est pour ça qu'ils les ont construits avec de grands jardins, de grandes fenêtres et décorés pour l'esthétique et la beauté. Les personnes sont ouvertes au monde et ils n'ont ni crainte ni peur.

Le centre des préoccupations a aussi beaucoup changé. Pendant le Moyen-âge, Dieu était le centre des préoccupations. C'était la chose la plus importante. Au lieu de penser comme ça, à la Renaissance la mentalité des humains a changé et l'humanisme est devenu plus important. C'est-à-dire que les gens ont commencé à mettre l'Homme au centre, au lieu d'y mettre Dieu.

Plus l'humanisme est devenu important, plus le corps humain est devenu important et ça a influencé les artistes et l'art. Dans les œuvres qui ont été faites dans le moyen-âge, nous pouvons voir qu'il y a moins de détails sur l'anatomie des humains comparé aux œuvres qui ont été faites à la Renaissance. Le visage de la femme n'est pas peint de façon très détaillée dans les tableaux du Moyen-âge parce que les gens considéraient que le corps humain féminin était une source de péché, en revanche ce mode de penser a changé et les humains ont commencé à être représentés de façon à être plus réalistes, avec plus de détails. L'arrière-plan du paysage aussi évolue. Il y a maintenant la profondeur qui s'ajoute à la liste !

Si nous nous concentrons sur la conception de l'univers c'est facile à dire que l'église influence beaucoup les pensées et la conception de l'univers. Pour illustrer cela, je citerai les scientifiques Ptolémée et Copernic. Selon Ptolémée, la Terre était le centre de l'univers. Il pensait que les autres planètes et le soleil tournaient autour d'elle, c'est ce qu'on appelle le géocentrisme tandis que Copernic pensait que le soleil était le centre et les planètes tournaient autour de lui. Autrement dit, l'héliocentrisme. Bien qu'il accepte aussi l'idée que le soleil soit au centre, devant l'église qui est tellement puissante, forte et dominante, il a accepté le géocentrisme de peur d'être tué.

Les avantages de vivre dans une ville multiculturelle

 Güliz Ece ACUN

Tout d'abord, de nos jours, beaucoup de villes comptent des personnes de cultures, de religions et d'origines différentes. À mon avis, c'est bien que les villes multiculturelles soient courantes étant donné qu'elles vous donnent l'occasion de découvrir et de comprendre d'autres cultures. De plus, elles vous aident à accepter des points de vue culturellement différents. Je pense que dans une ville multiculturelle, il y a plus de créativité. Par exemple, si vous cherchez une solution pour quelque chose et si vous demandez à des gens de cultures différentes leurs opinions, ils peuvent tous vous donner de bonnes idées apprises dans différentes sociétés donc cela augmentera la créativité dans la société. De plus, quand nous comparons les villes multiculturelles à d'autres villes moins riches, nous voyons que les villes multiculturelles ont plus de réussite, je veux dire par là qu'elles peuvent être sources de solutions créatives et nous permettront d'inventer des choses qui amélioreront la qualité de notre quotidien.

Dans un second temps, je suppose que cela donnerait un élan au tourisme. Pour illustrer cela, parlons des touristes qui viendraient en masse dans une ville multiculturelle : ils pourraient trouver une trace de leurs cultures sur place tout en explorant la culture locale. De plus, être multiculturel signifie que c'est une ville ouverte d'esprit. Je suis sûr que vous pouvez y trouver des sculptures ou des lieux historiques appartenant à d'autres cultures. Il existe différents types de cuisines que vous pouvez goûter. En fait, de cette façon, les gens peuvent se sentir comme des touristes dans leur pays d'origine parce qu'ils peuvent toujours trouver de nouveaux endroits à explorer. Pour conclure, je peux dire que les villes multiculturelles sont plus touristiques que les autres villes et je crois que celles-ci sont meilleures que les autres à bien des égards. Nous, les habitants d'Istanbul, avons de la chance de vivre dans une ville multiculturelle.

La route des Los Angeles Lakers vers le titre de la NBA 2019-2020

 Mehmet Hasan BÖREKÇİ

Menés par le duo de LeBron James et Anthony Davis, les Los Angeles Lakers sont devenus les champions de la NBA 2019-2020. Avec cette victoire, les Lakers ont égalé le nombre de championnats avec Boston Celtics, avec dix-sept championnats, les meilleurs de NBA. Ça faisait dix années depuis le championnat derrière de Lakers avant ce triomphe. Les Lakers ont passé une partie de ces dix années en cherchant le joueur qui formera le duo avec Kobe et qui gagnerait le championnat pour les Lakers et l'autre partie, ils l'ont passé en cherchant le joueur qui remplacerait Kobe.

Lebron essayait pour beaucoup d'années de gagner NBA avec Cavaliers, mais après son échec, il est allé au Miami et a gagné deux titres de championnat. Puis, il est retourné au Cavs pour finir ce qu'il avait commencé et a gagné une de plus avec les Cavaliers. Mais Cleveland Cavaliers était encore une fois en déclin et il y avait les rumeurs que Lebron voudrait quitter le bateau qui était en train de couler. Une grande équipe qui n'a pas gagné le championnat pendant dix années et un vétéran du basket-ball qui avait encore faim de victoires... C'était là où leurs routes se sont croisées. Lebron a rejoint les Lakers dans la saison de 2018-2019. Dans cette équipe, il y avait de jeunes talents comme Kyle Kuzma et Brandon Ingram et le draft pick le plus anticipé: Lonzo Ball. Mais cette équipe n'était pas l'équipe qui gagnerait la NBA.

Ils ont raté les playoffs, Lonzo Ball n'était pas aussi en forme que prévu. Dans cette saison, Lebron James a raté les playoffs pour la première fois de sa vie. Mais lors de la saison 2019-2020, les Lakers ont fait comprendre qu'il voulait gagner le championnat avec des transferts prétentieux comme Anthony Davis et le superman Dwight Howard.

Anthony Davis était la pièce manquante du puzzle et avec son arrivée, les Lakers ont absolument dominé la saison régulière. Golden State sans Durant était comme un loup sans dents et ils ont vécu une saison horrible. Les Lakers avaient enfin un duo dynamique - Lebron et Davis- et leur dynamisme était contagieux. Ils ont fini la Conférence Ouest à la première place devant les Clippers et les Nuggets. Avec la pandémie du COVID-19, la saison extraordinaire des Lakers a été interrompue. Personne ne savait ce qui allait se passer et les rencontres étaient arrêtés pour quelques mois. Après ce long arrêt, la NBA a annoncé que la saison continuerait dans un lieu appelé « Disney Bubble ». Disney Bubble représentait un investissement de plus de 190 millions de dollars pour la NBA et cela pour protéger la saison 2019-2020, initialement suspendue par la pandémie le 11 mars 2020. Les équipes ont même travaillé ensemble pour que ce lieu commun soit aussi utilisé pour un événement de sensibilisation : le mouvement Black Lives Matter organisé après le meurtre de George Floyd.

Après quelques matchs éliminatoires, les playoffs ont commencé le 17 août. La Conférence Ouest avait beaucoup d'équipes fortes. Pour en nommer quelques-unes, l'équipe menée au sommet par le duo Harden et Westbrook : les Houston Rockets. Kawhi Leonard et Paul George pour les Clippers. Jokic impressionnait tout le monde avec les Denver Nuggets. Et les Dallas Mavericks emporté par le jeune Luka Doncic qui faisait de grandes choses dans la ligue. La Conférence Est n'était pas mal non plus, les Milwaukee Bucks avec le « Greek Freak » Antetokounmpo. Jimmy Butler pour les Miami Heats et une équipe de Boston avec Kemba Walker et Jayson Tatum étincelants.

Les Lakers ont choisi Portland Blazers de Damian Lillard au premier tour des playoffs. Comme prévu, les Lakers ont remporté une victoire rapide avec un score de 4-1. Les Clippers ont gagné 4-2 contre Dallas Mavericks, mais Houston et Denver avaient des difficultés et se sont rendus au prochain tour éliminatoires avec le score de 4-3. Pendant ce temps, à la Conférence Est, nous avons vu certaines équipes dominer les playoffs. 3 matchs se sont terminés avec le score de 4-0 et un de 4-1.

Les Lakers ont affronté Harden et Westbrook au tour suivant, en jouant contre Houston. Beaucoup de personnes prévoient une longue série de rencontres, mais les performances incroyables de LeBron et Davis ont aidé le géant Los Angeles à dépasser les Houston Rockets sur le score de 4-1. Les Nuggets ont joué contre les Clippers et après une série de victoires, les finalistes de la Conférence Ouest étaient finalement définis. Les finalistes de la Conférence Est étaient Miami Heat et Boston Celtics. Les Lakers sont sortis vainqueurs contre les Denver Nuggets et Miami Heat est venu à bout des Boston Celtics.

Les Lakers étaient les favoris de cette finale. Peu de gens ont prévu que Miami arriverait aussi loin. Tout au long de la série, nous avons vu des performances extraordinaires de LeBron James et Anthony Davis. Le meneur vétérinaire Rondo aux côtés du duo de James et Davis, brillait à son tour. Ces performances semblaient être contagieuses car toute l'équipe détruisait Miami sur cette série. Miami s'est tout de même bien battu, en gagnant deux des rencontres mais la série était clairement celle des Lakers et ils ont effacé tous les doutes avec leur performance lors du sixième match.

La finale s'est terminée sur un score de 4-2 pour les Lakers, LeBron James a remporté le prix MVP de la NBA 2020 et a réalisé son onzième triple-double en finale avec 28 points, 10 assists et 14 rebonds. Les 10 dernières années ont été difficiles pour les fans du Los Angeles Lakers. Les Lakers avaient raté 7 fois les playoffs et ont dû surmonter la mort de Kobe Bryant cette même année. Mais ce championnat leur a finalement donné le sourire aux lèvres.

Un musée, un éveil...

 Ahmet BİRSEL

Coordinateur du Centre de Sciences naturelles et du développement durable

"Qu'elles sont belles ces défenses d'éléphant !"
"Il paraît que les zèbres se distinguent grâce aux stries sur leurs peaux, comme les empreintes de doigts !"
"Les braconniers continuent à tuer les rhinocéros pour vendre leurs cornes en Asie du sud-est, pourtant ce n'est que de la kératine !"

Selon l'âge, des questions, des réflexions, des constatations...

Oui, c'est universel, l'intérêt de l'enfant vers les animaux s'éveille souvent dès le jeune âge durant une visite au musée d'histoire naturelle. Partout dans le monde nous voyons des cohortes de classes de tout niveau, des enfants et des jeunes de tout âge, visiter ces musées, guidés par leurs maîtres, profs ou parents. L'histoire est complète. Ce n'est pas seulement les animaux taxidermisés qui passionnent, mais aussi l'évolution des singes, les espèces endémiques, les espèces éteintes ou en voie de disparition, la structure du squelette de la baleine et tant d'autres choses... Quand tout jeune vous êtes exposés à quelque chose de bien expliqué, de cohérent dans sa continuité à travers des milliards d'années, cela ne peut que vous marquer, vous intéresser, vous interroger. Pas tout le monde certes, mais une grande majorité. Et même les autres deviennent conscients de ce qui s'est passé

autrefois et de ce qui se passe aujourd'hui sous leurs yeux... De retour à la maison le jeune visiteur appuie sur le bouton du téléviseur pour se brancher sur National Geographic dans l'espoir de continuer à vivre sa visite au musée, de rester dans cette atmosphère magique, souvent bien plus intéressante que les événements de sa vie quotidienne.

C'est là que ce développe la volonté de toujours vouloir en savoir plus sur les animaux, la nature. Avec l'âge cela s'enchaîne sur la biodiversité, les écosystèmes, la pollution, les chaînes alimentaires, l'histoire du carbone. Avec la chimie s'accroît un intérêt pour les minéraux, sans oublier bien sûr la physique optique et mécanique et les maths qui cimentent tout l'ensemble.

Cet intérêt ne s'arrête pas.... il ne s'arrêtera jamais...

Aujourd'hui il nous dicte que l'enjeu le plus important de notre époque, aussi minuscule qu'il l'est dans l'ère des temps, est le changement climatique qui depuis un certain temps déjà bouleverse notre planète.

Certains ne veulent pas y croire, d'autres fatalistes, haussent les épaules mais certains comme les jeunes qui ont grandi depuis leur visite au musée d'histoire naturelle, qui sont devenus ingénieurs et qui travaillent aujourd'hui pour développer des centrales solaires et éoliennes sont conscients de l'enjeu. Ce sont des scientifiques qui comprennent les chiffres, les statistiques, les formules, ils croient à la science.

Nous devons quitter à tout prix, et le plus rapidement possible, les énergies fossiles. Nous devons décarboniser nos économies si nous voulons sauvegarder notre planète et léguer un avenir viable aux générations futures.

Les énergies renouvelables sont là, et bonne nouvelle... nous les maîtrisons. Il ne nous reste plus qu'à investir à tous les niveaux pour réaliser cette transition énergétique. Cette transition créera sans aucun doute des millions de nouveaux emplois et développera l'économie mondiale au profit de tous.

Avons-nous le choix de ne pas le faire... de ne pas nous diriger vers la sortie de secours...

La vue du premier étage

 Bahar ÖZEN

De mon balcon je pouvais voir les plantes, le vélo et les armoires de cuisine de l'appartement en face de moi. Le seul appartement sans rideaux dans un immeuble de six étages.

Il m'ignorait.

Il faisait du vélo quand je lui ai fait signe et dès qu'il m'a remarqué, il s'est levé et est parti rapidement. Je me tenais là, sentant la froideur et l'agitation croissantes d'être ignorée dans mon estomac. J'étais gêné et je suis retourné dans ma chambre, les joues rouges.

L'été a rendu impossible de rester à l'intérieur. Alors mon café, ma cigarette et moi sommes allés sur le balcon.

La chaleur, la fumée et le soleil...

J'avais rêvé de lire sous le soleil mais le papier collait à mes doigts moites. J'appréciais mes jambes et mes épaules brûlées par le soleil. J'ai regardé à ma droite et j'ai vu l'homme.

Il me regardait.

Je voulais qu'il se sente embarrassé alors je l'ai regardé en retour. Lui, avec tout le calme du monde, a pris une bouffée de cigarette entre ses doigts, les coudes appuyés contre le rebord de la fenêtre.

Il ne se cachait pas et je ne l'avais pas attrapé et il regardait encore.

Depuis quand?

Était-ce le premier jour de juillet ou le mardi où j'ai épousseté mes tapis ? Peut-être que la première fois, c'était ce jour-là, il partageait ma joie. Mais ma réponse préférée, que j'accepte comme vraie, c'est le jour où je lui ai fait signe.

Il a fait signe en retour.

Depuis ce jour, nous nous sommes rencontrés presque tous les jours. Je fumais, lisais et il faisait surtout du vélo et de temps en temps me rejoignait quand je buvais du café. Nous écoutions de la musique. J'ai commencé à apprécier notre amitié jour après jour une nouvelle intimité se formait sur le silence et l'étrangeté. Je n'étais pas timide et lui non plus.

Certains jours, il jetait un coup d'œil par la fenêtre pour voir si j'étais là et c'est comme ça que je savais qu'il était seul et que je me précipitais sur mon balcon. Je crois qu'il faisait la même chose, comme moi.

Le mois de décembre est arrivé trop vite et mes affaires rentraient dans les boîtes.

Savait-il que c'était la dernière fois ? J'ai ressenti une tristesse que je n'ai pas comprise et que je ne peux pas expliquer. J'étais assis par terre. Avait-il remarqué ?

Nous avons bu du café.

Je ne sais pas si je préfère penser qu'il connaissait et partageait ma tristesse ou s'il n'en avait aucune idée.

Le lendemain matin, espérant que je le rejoindrais, il avait préparé son petit-déjeuner devant la fenêtre. Combien de temps devrait-il faire du vélo avant de savoir que je ne viendrai pas ? Ça prendrait des heures.

Quand il était temps de partir, je lui ai fait signe.

Petits Poèmes

EMMÈNE-MOI

J'ai cru en toi, maintenant je me demande juste pourquoi ?
Tu as rendu ma vie lumineuse une fois, maintenant sombre..
Tu m'as aimé autrefois, maintenant c'est quelqu'un d'autre.
La liberté, c'est tout ce que je veux.

Emmène-moi dans un monde d'argent.
Sans chagrins, sans larmes, sans ivresse.
Emmène-moi, si tu veux, dans un lieu inconnu.
Là où tout a commencé, tout au début.

Ali PENDAR

J'ÉTAIS

J'ai fait du vélo dans la rue
Sous la pluie
J'avais froid
J'étais seule.

J'ai regardé un film dans le salon
J'ai éteint la télévision
Et j'ai pleuré
J'étais seule.

Je me suis promenée dans les bois
J'ai regardé les arbres
J'ai écouté les oiseaux
J'étais seule.

Je suis allée au café
J'ai bu un café au lait
J'ai écouté le silence
J'étais seule.

Elif ÖZEL

LA RUE DES FLEURS

Je suis allée à la rue des fleurs
Avec moi et ma voix cassée
Je n'ai pas parlé
J'ai regardé les gens passer.

Quelques heures après
Je regardais toujours
J'ai regardé les papillons
Voler au dessus des fleurs

J'ai pensé à toi en les regardant
Toi et moi et nos souvenirs parfaits
J'aimerais pouvoir retourner à ces jours
Et te dire combien je t'ai aimé

Quelques heures après
Je regardais toujours
J'ai regardé cette fois les feuilles de l'arbre
Sans parler

J'ai pensé à nous en regardant les gens autour
Nous et notre amour parfait
J'aimerais pouvoir retourner à ces jours
Et rires avec toi pendant des heures

Je suis allée à la rue des fleurs
Avec moi et ma voix cassée
J'ai une question pour toi mon amour
Pourquoi suis-je seul dans notre rue des fleurs ?

Hatice Naz DOĞAN

ENFERMÉ

Je me suis levé ce matin
Dans ma chambre
J'ai ouvert le rideau
Dans ma chambre
J'ai lu un livre
Dans ma chambre
J'ai pris mon petit-déjeuner
Dans ma chambre
Mais quand vais-je sortir
De cette chambre ?

Enes Tuna TUNCER

SANS

Je vais à l'école
Sans sortir

Je joue avec mes amis
Sur un ordinateur

J'aime mon école
Sans l'avoir vu vraiment

Je fais mes devoirs
Sans utiliser de crayon

Je fais..
Mais sans..

Erhan ERDOĞDU

LOIN DE TOUT

Il a fait du jogging dans les bois
Avec les oiseaux et les arbres

Il s'est promené dans les rues
Seul, tout seul

Il a joué au foot dans le parc
Sans adversaire

Il a joué aux jeux de société à la maison
Sans ses amis

Il a fait de la peinture dans sa chambre
Avec du gris et du noir

Erhan ERDOĞDU

MUN

MFINUE

 İrem DURU

À la fin des trois journées bien remplies, le 6 décembre 2020, les larmes me sont venues aux yeux alors que mes collègues, présidents de l'assemblée générale, prononçaient leur discours pendant la cérémonie de clôture. Je me suis rendu compte que nous nous sommes surpassés, que nous avons réalisé avec succès une conférence au-delà des attentes de tous : Le tout premier MFINUE en ligne, la plus grande conférence en ligne réalisée en Turquie.

Mais avant de vous en dire plus, laissez-moi reprendre depuis le début.

Notre histoire commence au début du mois de février 2020, lorsque l'on m'a annoncé mon poste de secrétaire générale. Je me souviens encore du moment exact où je l'ai appris. J'avais reçu la notification par mail, mais j'avais trop peur de l'ouvrir et de l'affronter. Puis, tout d'un coup, mon téléphone a explosé. J'ai pensé que c'était probablement des appels de pitié. Oh, comme j'ai eu tort !

Et c'est là que mon aventure a commencé. J'étais toujours investie dans les simulations des Nations Unies. En observant plus de 20 conférences en tant que participante, je savais ce que je devais faire pour en organiser une ; ou du moins c'était ce que je pensais. Avec la volonté d'en faire le meilleur MFINUE jamais organisé, nous avons eu la toute première -et sans le savoir, la dernière- réunion en présentiel avec l'équipe d'organisation.

Cependant, l'année 2020 n'était pas être face à cette pandémie ; et a fait des ravages dans ce que je croyais savoir et m'a poussée, ainsi que toutes et tous, sur la voie de la résolution des problèmes sans précédent, certes avec un peu de désespoir mais finalement avec beaucoup de créativité et de travail.

Pendant le premier confinement début mars 2020, nous étions encore pleins d'espoir ; nous avions toujours prévu une conférence en présentiel donc nous avons planifié notre deuxième rencontre pour le premier jour où nous pensions retourner à l'école...

jusqu'à ce que nous soyons encore plus coincés à la maison et que la réunion soit en ligne. Afin de dynamiser notre page Instagram, nous avons même fait des photoshoots sur le thème "en attendant la fin de la quarantaine". Toutefois, le confinement n'a jamais pris fin !

Pour être honnête, j'étais tout à fait contre l'idée d'une conférence en ligne. Je détestais tous les aspects d'une conférence en ligne : il n'y a pas de tables de café et de superbes tenues en ligne ! En fait, nous allions organiser une conférence exclusivement destinée aux écoles de la Turquie, face à face, avant que tout ne soit à nouveau bouleversé avec l'ouverture des écoles... en ligne ! Les vrais problèmes sont alors arrivés à la fin du mois d'août 2020 où nous avons finalement accepté l'idée que nous devrions faire la conférence en ligne.

Quand même, comment organiser une conférence jamais réalisée en moins de 3 mois ?

Après une nouvelle vague de fatalisme dépressif, nous avons repris les inscriptions pour une conférence gratuite et à distance, reconstruit les comités pour qu'ils soient plus adaptés aux conditions des plateformes en ligne, créé de nouvelles solutions pour les élèves de 9e année qui avaient normalement le rôle de Respos. Tout fonctionnait à merveille : de nombreuses écoles nous rejoignaient, les rapports se préparaient, les délégués recevaient une formation, les nouveaux mini-délégués de 9e étaient ravis de faire partie d'un comité spécial et l'équipe d'organisation travaillait dur.

Cependant, je n'étais pas prête à laisser tomber l'aspect social du MFINUE, surtout pas pendant son 10e anniversaire ! Non, j'ai refusé de faire de cette conférence une série de "cours en ligne", il fallait un peu de "touche" pour qu'elle ait un côté social. Une grande innovation se dessinait alors que la solution me vient à l'esprit. Je me suis retroussé les manches pour coder un serveur sur Discord qui est en fait une plateforme de gamers, tout dans le but de créer une plate-forme où tout le monde se trouve, comme dans l'école, où chacun peut interagir et rester en contact avec l'ensemble de la conférence.

Tout le monde était un peu réticent au début lorsque j'ai expliqué mon idée de réunir tout le monde sur une plateforme dont beaucoup n'avaient encore jamais entendu parler. Mais j'étais prête à faire le travail difficile et je savais que mon équipe était aussi prête que moi à se sacrifier pour notre conférence.

Avec la responsable informatique et les vice-SG, nous avons commencé à travailler sur des essais de Discord et des créations des guides pour les deux principales plates-formes avec lesquelles nous avons finalement décidé de travailler : Discord et Zoom. Puis, grâce à l'investissement de tous les membres de l'équipe, qui ont fait en sorte que les participants puissent être accompagnés dans leur prise en main de Discord, nous sommes maintenant ici pour dire que ce fut un succès. Et un succès immense !

Le 10ème anniversaire du MFINUE a été, en un mot, légendaire avec plus de 7 experts du monde entier, 12 comités, un total de 375 participants de 27 écoles différentes dispersées dans 6 pays différents. Du thème de la conférence au sujet des commissions en passant par les cérémonies abouties d'ouverture et de clôture et la fluidité des commissions, tout s'est déroulé mieux que prévu. Personne n'a arrêté de travailler, et bien au contraire, tout le monde était encore plus déterminé dans son travail. Alors que l'équipe de presse a réalisé les magnifiques visuels de la conférence et immortalisé ce voyage épique avec une coordination jamais vue, notre équipe de tourisme a surmonté l'un des plus durs travaux de mise en ligne d'un aspect indispensable de MFINUE. L'équipe de tourisme a donc proposé un ensemble de quatre parcours touristiques interactifs et virtuels, durant 30 minutes chacun, réalisés en majorité grâce à Google street view !

J'ai encore beaucoup de mots à dire sur cette conférence épique que je pourrais poursuivre jusqu'à ce qu'elle devienne une épopée d'Homère. Mais je terminerai mes propos en remerciant encore une fois chaque personne engagée, car rien ne serait possible sans cette équipe d'organisation et son travail acharné.

Merci chères cheffes des respos, Ceren et Misra, aux futurs délégués bien formés grâce au Mini-MNU dont elles étaient à la fois les secrétaires générales, les présidentes, tout en étant mes parfaites assistantes. Merci Bahar, la responsable de IT, de m'avoir aidée beaucoup en informatique. Si nous avons pu réaliser cette conférence, c'est grâce à elle. Merci aux responsables de presse, Ceren, İpek et Deniz, non seulement pour les vidéos, les articles et les photos, mais aussi pour leur soutien sans faille. Merci Garen et İdil, responsables des visites culturelles, c'est grâce à leur travail acharné qu'un aspect indispensable du MFINUE a pu être réalisé. Merci Buse, pre-Covid responsable logistique, et responsable des ressources humaines après-Covid, merci pour sa patience et sa vigilance qui nous ont permis d'accueillir des intervenants aussi fascinants. Cheffe des Délégués, Esin, merci du fond du cœur; cette conférence n'aurait pas été si merveilleuse sans elle et ses délégués. Merci Melis pour son engagement pour la MFCPI dont la préparation demandait un investissement particulier. Alors, merci mes chers présidents de l'Assemblée Générale, Ayşesu et Efe. Merci surtout pour leur amitié, de me donner l'impression qu'ils étaient à mes côtés même en ligne pendant chaque nuit blanche que nous avons passée tous ensemble - et il y en avait beaucoup. Et bien sûr, nos chers conseillers, Monsieur Stan, Madame Elise, Monsieur Paul, et Monsieur Metin, je les remercie de tout cœur pour tout.

Je remercie également tous les participants, pour leur contribution au MFINUE pour ce dixième anniversaire qui me tient à cœur. Comme je vais terminer le lycée cette année, je m'étais faite à l'idée de ne pas pouvoir participer en présentiel, en "vrai", à mon dernier MFINUE. Cependant, je sais que mon amour pour cette conférence sera de même chez mes successeurs et chez tous les participants qui rendent cette conférence possible et qui ont fait de cette communauté une famille mondiale qui se réunit pendant trois jours les plus incroyables de chaque année.

Merci de maintenir l'esprit de MFINUE vivant et persévérant comme toujours et merci pour tous les souvenirs.

Dünya Yolsuzlukla Mücadele Günü

Journée mondiale de lutte contre la corruption

 Bahar ÖZEN

2003 yılında Birleşmiş Milletler tarafından 9 Aralık, Dünya Yolsuzlukla Mücadele Günü olarak ilan edilmiştir. Günümüzde ise, küresel sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin önünde büyük bir engel olan yolsuzlukla ilgili dünya çapında farkındalık yaratmak hala hedeflerimiz arasında.

Fakat, öncelikle yolsuzluk nedir? Yolsuzluk, bir kişinin kamu hizmetindeki konumunu kendi kişisel yararı için kullanmasıdır. İnsanları hukuktan bağımsız olarak istediklerini yapmaya, bazılarının haklarını ihlal etmeye ve dolayısıyla adaletsizliğe itiyor. Günümüzde yolsuzluk pek çok biçim almakta, örneğin: kamu görevlilerine rüşvet, zimmetine para geçirme, görevi kötüye kullanma, yasadışı zenginleşme, özel sektörde rüşvet, suç gelirlerinin aklanması, gizleme, adaletin işleyişine engel olmak.

Zengin ya da fakir, Kuzey veya Güney, gelişmiş ya da gelişmekte olan fark etmeksizin tüm ülkelerde yolsuzluğu gözlemlemek mümkündür. Her şirket, sektör ve birey günlük yaşamlarında yolsuzluğa karşı birleşmekten faydalanacaklardır. Çünkü yolsuzluk sosyal, ekonomik ve hukuki düzeyde birçok kötü sonuç doğurmaktadır: adalet eksikliği, güvensizlik, sağlık, eğitim ve barınmaya erişimin bozulması, doğal afetler ve iş imkanlarının ve kalitesinin azalması bunlardan sadece birkaçıdır.

Le 9 décembre marque la journée mondiale de lutte contre la corruption. Déclarée par l'ONU en 2003, cette journée vise à sensibiliser le monde sur la corruption, qui est un grand obstacle aux objectifs mondiaux de développement durable.

Cependant, qu'est-ce que la corruption ? La corruption est le fait d'utiliser sa position de responsable d'un service public à son bénéfice personnel. Elle pousse les individus à faire ce qu'ils veulent indépendamment de la loi, à violer les droits de certaines personnes et donc à l'injustice. La corruption connaît plusieurs formes; notamment la corruption d'agents publics, le détournement des fonds, le trafic d'influence, l'abus de fonction, l'enrichissement illicite, la corruption dans le secteur privé, le blanchiment du produit du crime, le recel, l'entrave au fonctionnement de la justice.

C'est possible d'observer la corruption dans tous les pays, riches et pauvres, du Nord et du Sud, développés et en développement. Chaque société, chaque secteur et chaque citoyen gagneraient à s'unir contre la corruption dans leur vie quotidienne. En effet, la corruption est source de nombreuses difficultés au niveau social, économique et juridique: manque de justice, l'insécurité, la dégradation de l'accès à la santé, l'éducation et à logement, catastrophes naturelles, réduction des possibilités et de la qualité d'emploi en sont exemples.

Hala devam etmekte olan pandemi sırasında tüm devletler günümüzün sağlık kriziyle yüzleşmek ve derin bir ekonomik çöküşten kaçınmak için ciddi önlemler aldılar. Tıbbi ekipman satın almak ve zor durumdaki vatandaşlar ve işletmeler için ekonomik bir güvenlik ağı sağlamak adına milyarlarca fonu seferber ettiler. Ancak pandemi sırasında gereken acil müdahaleler, yolsuzluk için önemli fırsatlar yaratabilmekte. Bu yüzden yolsuzluğa karşı dimdik durmaktan vazgeçmemeliyiz. Çoğu zaman sadece bir "yaşam tarzı" olarak görülen yolsuzluğa karşı bütün dünya seferber olmalı ve sorunun ciddiyetini kavramalıdır.

Özetle, Fransızca ve İngilizce MUN Kulüpleri olarak, bu özel günün önemini aktarmaya çalışan gönüllü öğrencilerimizle bir proje gerçekleştirdik. Öğrencilerimiz ciddi bir farkındalık projesi başlatarak makaleler yazdılar, afişler hazırladılar, iki kulüp bünyesinde toplu münazara ve sunumlar düzenlediler ve iki dilli güzel bir video çektiler.

Bugünün siz de bir parçası olmak istiyorsanız, sizi Saint Joseph Lisesi'nin Youtube kanalında videomuzu izlemeye ve Fransızca MUN Klübünün Instagram hesabına göz atmaya davet ediyoruz. Bu sorunun önemini kavramaya ve UNODC'nin yolsuzlukla mücadelede ve özellikle dünyamız için daha iyi bir geleceğe yönelik çağrısına cevap vermeye bugün, hep beraber başlayalım.

Efe DEMİRAL
Fransızca Model Birleşmiş Milletler
Kulübü Başkanı

Ali SUKAN
İngilizce Model Birleşmiş Milletler
Kulübü Başkanı

Au cours de la pandémie en cours, tous les États ont pris des mesures importantes pour faire face à l'urgence sanitaire et éviter un effondrement économique mondial. Ils ont mobilisé des milliards de fonds pour acheter du matériel médical et offrir un filet de sécurité économique aux citoyens et aux entreprises en détresse. Mais les réponses urgentes requises pendant la pandémie créent d'importantes opportunités de corruption. Pour récupérer avec intégrité, nous devons rester debout. Il faut sensibiliser le monde à propos de la corruption étant donné qu'on pense souvent qu'elle ne représente qu'un « mode de vie ».

Ainsi, au nom des Clubs MNU francophone et anglophone, nous avons réalisé un projet avec nos élèves volontaires, qui ont tenté de faire entendre l'importance de cette journée. Lançant un vrai projet de sensibilisation, ils ont écrit des articles, préparé des affiches, organisé un débat et une présentation collectifs au sein de deux clubs, et filmé une belle vidéo bilingue.

Pour vous engager vous-mêmes dans cette journée, nous vous invitons à regarder notre vidéo sur la chaîne Youtube du Lycée Saint Joseph et à jeter un coup d'œil sur le compte Instagram du Club MNU Français.

Commençons aujourd'hui à prendre conscience de l'importance de ce problème et à répondre à l'appel de l'UNODC dans la lutte contre la corruption, et surtout vers un meilleur avenir pour notre monde.

Efe DEMİRAL
Président du Club MNU Francophone

Ali SUKAN
Président du Club MNU Anglophone

Une poignée de main envahissante

 Burak ERPOLAT

Imaginez. Nous sommes au début du XVIème siècle. Après avoir fini un dîner mémorable, Michel et Jean, très bons amis, veulent donner un pourboire au serveur qui les a accompagnés pendant toute la nuit. Ils prennent un pot-de-vin, mettent quelques pièces de monnaie et le laissent pour le serveur. C'est une action très innocente, qui ne symbolise que leur gratitude.

Au début du XVIIème siècle, cette fois, Marc et Gustave, les arrière-arrières-petits-fils de Michel et Jean, ne réussissent pas à obtenir les papiers nécessaires pour partir à l'étranger. C'est pourquoi ils donnent un «pot-de-vin», soit une importante somme d'argent, au maire de leur ville, pour qu'il puisse leur octroyer ces papiers.

Cette petite histoire, qui nous explique le développement historique du terme «donner un pot-de-vin», nous éclaire également sur la signification de ce que l'on appelle aujourd'hui «la corruption».

Pour bien comprendre la gravité et la profondeur de ce sujet très actuel, qui continue à nuire à nos systèmes démocratiques, il faut bien avoir en tête deux aspects de la corruption : la corruption active et la corruption passive. La corruption active, c'est un délit commis par une personne qui propose des offres, dons, avantages ou cadeaux pour obtenir, d'une autorité publique ou privée, une faveur relevant de ses fonctions. La partie passive est, elle, une autorité publique ou privée qui sollicite ou agréé, sans droit, des offres, promesses de dons ou avantages pour accomplir un acte relevant de ses fonctions ou facilité par elles.

On pourrait presque représenter la corruption comme une poignée de mains entre deux parties, une poignée de mains illégale et dangereuse. Cette poignée de mains est malheureusement très commune aujourd'hui. Si vous en demandez les raisons, on dirait qu'il faut y voir l'avidité, l'égoïsme, et l'absence d'un attachement envers l'égalité et la démocratie...

Quant à la lutte contre la corruption, c'est un sujet extrêmement compliqué car le plus souvent, les gens coupables de corruption sont des gens qui ont un pouvoir politique ou économique. C'est une spirale paradoxale et injuste, dont il est difficile de s'extraire. Alors comment résoudre ce défi de la lutte contre la corruption ? Puisqu'on convient aisément que la corruption se développe en un cycle ou une spirale, la meilleure façon d'éviter ce cycle de corruption est sans doute de ne pas le laisser commencer.

La proposition peut sembler un peu trop simple et même puérile, mais c'est en fait la solution la plus facilement applicable. La condition sine qua non : une constitution bien écrite et des lois qui protègent et soutiennent la transparence politique.

Selon les estimations de la Banque Mondiale (2012), 1000 à 2000 milliards de dollars sont perdus chaque année à cause de la corruption. Ces chiffres sont parlants, et on voit bien qu'il s'agit d'un problème international. Cet ordre de grandeur est aussi exprimé dans une Déclaration de l'ONU: « Nous sommes convaincus que la corruption est nuisible, car elle fait obstacle à la croissance et au développement économiques, entame la confiance du citoyen dans la légitimité et la transparence des institutions...». Pourquoi donc ne faisons-nous rien, direz-vous ? Certains agissent en réalité, et on vous propose de faire connaissance avec une organisation appelée «Transparency International», fondée en 1993, dont le but principal est la lutte contre la corruption des institutions gouvernementales, qui publie aussi un classement des États et de leurs fonctionnements démocratiques chaque année.

L'exemple de «Transparency International» présente de vraies solutions face au problème de corruption dans le monde entier . Ce problème a vraiment besoin d'une prise de conscience massive pour être résolu. On peut voir que chaque jour, la corruption sous toutes ses formes rend notre monde de plus en plus injuste et plus difficile à vivre. Aujourd'hui, à l'époque de la COVID-19, la corruption est devenue une grande menace pour nos systèmes médicaux. Selon Transparency International, depuis la pandémie de COVID-19, "les risques de corruption se sont également multipliés. Plus de 1 800 femmes et hommes ont contacté le réseau mondial des Centres d'assistance juridique et d'action citoyenne de Transparency International pour signaler des actes de corruption et rechercher de l'aide sur des questions liées à la COVID-19." Les gens qui donnent des pots-de-vin pour des médicaments et des tests de COVID-19, et les aides ou subventions COVID promises qui se retrouvent perdues rendent ce processus de lutte contre la pandémie encore plus difficile. Cet exemple nous montre aussi comment la corruption s'adapte à des circonstances variées. C'est pourquoi Transparency International appelle la corruption "La Pandémie Ignorée".

Le rôle de l'ONU et des institutions internationales, comme des sanctions qui doivent être appliquées aux gens qui ferment les yeux sur des mécanismes corrompus, est essentiel dans ce défi de la lutte contre la corruption. La Convention des Nations Unies contre la corruption est le seul traité multilatéral international anti-corruption juridiquement contraignant. Négocié par les États membres de l'ONU, il a été adopté par l'Assemblée générale des Nations Unies en octobre 2003 et est entré en vigueur en décembre 2005 . L'objectif désormais doit être d'agrandir les limites de cette convention en créant un système de contrôle plus transparent.

<https://www.un.org/fr/chronicle/article/les-defis-de-la-lutte-contre-la-corruption-aux-niveaux-national-et-international>

<https://www.transparency.org/en/end-corruption>

<https://www.transparency.org/fr/news/how-corruption-is-making-people-sick>

https://www.unodc.org/res/ji/import/international_standards/united_nations_convention_against_corruption/uncac_fr_ench.pdf

À l'ère moderne, face à ce fléau qui entrave le développement, ce dont nous avons le plus besoin, c'est la transparence et la justice dans nos systèmes politiques. Pour réussir ce défi, on a bien sûr besoin de lois et de systèmes concrets, imperméables à la corruption.

Pour commencer, et à l'appel du 9 décembre, journée internationale de la lutte contre la corruption, on vous invite tous à réfléchir à deux fois avant de donner ou d'accepter un petit «pot-de-vin» (quelle que soit sa forme ou sa quantité) acte qui peut vous sembler innocent, mais qui est en fait la base de la culture de corruption dans le monde.

The Great Handshake

 Burak ERPOLAT

Imagine, we are at the beginning of the 16th century.

After finishing a memorable dinner, Michel and Jean, very good friends, want to give a tip to the waiter who accompanied them through the night. They pull out a “pot-de-vin”, meaning tip money, and leave it to the waiter. It’s a truly innocent action, only symbolizing their gratitude, and nothing else.

At the beginning of the 17th century, this time, Marc and Gustave, the great-great-great-grandsons of Michel and Jean, can’t succeed in obtaining the necessary papers to go abroad. It is why they offer a “pot-de-vin”, a large sum of money, a bribe, to the mayor of their city so that the aforementioned documents are acquired rapidly and without headache.

This short history explains the historical development of the French phrase “pot-de-vin” whilst shedding light on what we call corruption today.

To fully understand the significance and depth of this vital subject which continues to harm democratic institutions on a global scale, we must keep in mind that there are two different definitions of corruption-being active and passive corruption. Active corruption is an offense committed by a person who proposes various offers, donations, advantages, or gifts to secure, from a public or private authority, a favor falling within their functions. The passive form is a public or private authority that solicits or approves, unlawfully, promises of gifts or advantages to accomplishing an activity facilitated by them or related to their functions.

We can define corruption as a handshake between two parties, an illegal and dangerous handshake. This unlawful accord is, unfortunately, extremely common in today’s political world. The reasons for this stem from greed, selfishness, and a lack of commitment to equality and democracy.

As for the fight against corruption, it must be noted that this is a rather delicate subject because most often than not, the people guilty of corruption are the ones who have political or economic power. It's a paradoxical and unjust spiral that is difficult to extract oneself from. So how to combat this fight against corruption, one may ask. Since we can all agree, at least to some extent, that corruption develops as a cycle or as a spiral, the best way to avoid it is not letting it lead off in the very beginning.

The proposition may seem a little too simple and even childish, but it is the most easily applicable solution, the sine qua non condition, which is a well-written constitution and laws that protect and support political transparency.

According to the estimates of the World Bank (2012), 1,000 to 2,000 billion dollars are lost each year due to corruption. These numbers speak volumes, and it is clearly an international problem. This order of magnitude is also published in a UN Declaration: "We are convinced that corruption is harmful because it hinders growth and economic development, undermines citizens' trust in the legitimacy and transparency of institutions..." Why are we not doing anything, one would ask. But, in fact, many proves the opposite like "Transparency International", founded in 1993, whose main objective is to fight against corruption in the governmental institutions, and which also publishes a rank of states and their democratic functionings every year.

Transparency International presents impactful solutions regarding the problem of corruption around the world. The most effective solution that can't be found in the process doesn't get through to the public. It can be seen that every day, corruption in all its forms, makes our world more and more unfair and difficult to carry out an honest and complacent life. Especially "during these trying times" of COVID-19, corruption has become a great threat for our medical institutions. According to Transparency International, "Ever since the time COVID-19 has exploded into a pandemic, the dangers of corruption have equally increased."

More than 1800 citizens have contacted Transparency International's global network of Legal Support and Citizen Action Center to report acts of corruption and seek help on questions related to COVID-19. The people who are responsible for bribery of medication, COVID-19 tests, and the promised COVID aids that have been lost in the way, make this process of fighting against the pandemic even harder by adding an aspect of corruption. This example also shows us how corruption adapts to various circumstances, hence why Transparency International calls corruption "The Ignored Pandemic".

The role of the UNO, along with other international institutions, in this muddled subject is to implement the sanctions that must be applied to the ones who turn a blind eye to corrupt systems in this fight against corruption and corrupt officials themselves. The United Nations Convention against corruption is the only legally binding international multilateral anti-corruption treaty. Negotiated by the UN Member States, it was adopted by the United Nations General Assembly in October 2003 and entered into force in December 2005. Our main goal, in cooperation with the Member States and the UN, is to extend the limits of this convention by creating a more transparent monitoring system against corruption.

In the modern age, in face of this development-hampering scourge, what we need the most is transparency and fairness in our political systems. To succeed in this fight, we need concrete laws and systems that are impervious to corruption.

To begin reparation, we must turn inward. Calling all of you, on December 9th International Anti-Corruption Day, to think twice before giving or accepting a small "pot-de-vin" (in whatever form or quantity) which may seem innocent to you, but is the basis of the culture of corruption in the world.

Essay

Intellectual Property

 Yasmin ABBASOY

In 2016, those behind the popular Youtube channel the Fine Brothers were revealed to have filed a copyright claim on the word “React”. This situation, which is quite frankly absurd, is a prime example of how the very concept of intellectual property has been watered down beyond recognition in the modern age. The current situation regarding intellectual property and the laws and customs pertaining to it is very different from the atmosphere that was present when the notion of IP was being proposed. Against a backdrop of Enlightenment Europe, a system of limited monopolies on certain texts granted by monarchies was revolutionized, transforming both the industry and man’s view of himself. Intellectual Property, the ownership of an idea, is a concept that came into existence because of and framed by the transformative values of the ongoing Enlightenment and the effect these values had on the perception that humans had of themselves and the world.

By appealing to reason and rationality as core principles, Enlightenment philosophy recasted man as a being who knows, instead of one who is granted knowledge by his master.

Mankind, who at that point had only known by way of divine intervention, was now being invited to make use of its mental faculties, to draw its own conclusions about life and the world, and to live freely according to these conclusions. This avenue of thought precludes the idea that humans, who now formulated their own thoughts and knowledge using their imaginations, were the owners of their intangible ideas. The ownership of knowledge, which was solely the domain of God, was now poised to be extended to mortal humans. An early instance of this can be attributed to Enlightenment thinker John Locke, whose labor theory of property states that although God gave the Earth to all of humanity in common, one man can own property if this property is the fruit of his labor. This illustrates the fact that mankind was beginning to see itself differently with the advent of Enlightenment era humanism. A later thinker, Edward Young, asserted that an author put both his labor and his unique personality into a book. Therefore, the book (or any idea, which was now the product of both labor and a personality unique to the specific person) and all that was in it was regarded as the property of the author.

This was, of course, one of the first stages in the development of intellectual property. It was the emphasis placed on the human mind and capacity to create during the Enlightenment which paved the way for the formation of intellectual property as a concept. Yet another important principle of the Age of Reason, individualism, was a key factor in the introduction of a point of view in direct contrast to the status quo of public good over individual rights. Individualism, which valued the liberties of the individual rather than the community or the state, was in direct opposition to the idea of the state getting involved in the publishing process—the state laying claim to books or inventions was the same as the state laying claim to any piece of physical property. The individualist view was that the author or inventor, who was in effect the owner of the idea at hand, had the liberty to decide whether or not to share or sell his idea. While the utilitarian doctrine of the “common good” had been used in the past to justify state monopolies on certain texts, the notion of intellectual property as a right, the precursor to modern intellectual property laws, was introduced with the Enlightenment value of individualism. While the debate raged on through the Enlightenment, it is evident that the importance placed on individualism and the natural rights of the author as an individual, in relation to property, was a large stepping stone on the path to modern intellectual property laws.

Intellectual property, then, can be traced directly to several key concepts of the Enlightenment—the use of reason, individualism, liberalism. These concepts, at their core, were humankind understanding and assigning value to itself. No longer were we observers in our universe. We became the actors, those who set the scene and those who moved the story forward. The development of intellectual property rights as we know them today are a direct of this value being placed on the human mind. The importance given to rationality and reason in this era translated directly into the idea that humans owned what they labored over, as the fruits of their labor came about as a direct result of their unique mind. The emphasis on personal liberties introduced a new element to the utilitarian doctrine, one which rendered intellectual property and all liberties associated with it the natural right of the author. Intellectual property, a child of the Enlightenment, has fundamentally changed the way human beings view themselves and the rights they believe they are entitled to.

A Commentary On One Flew Over The Cuckoo's Nest

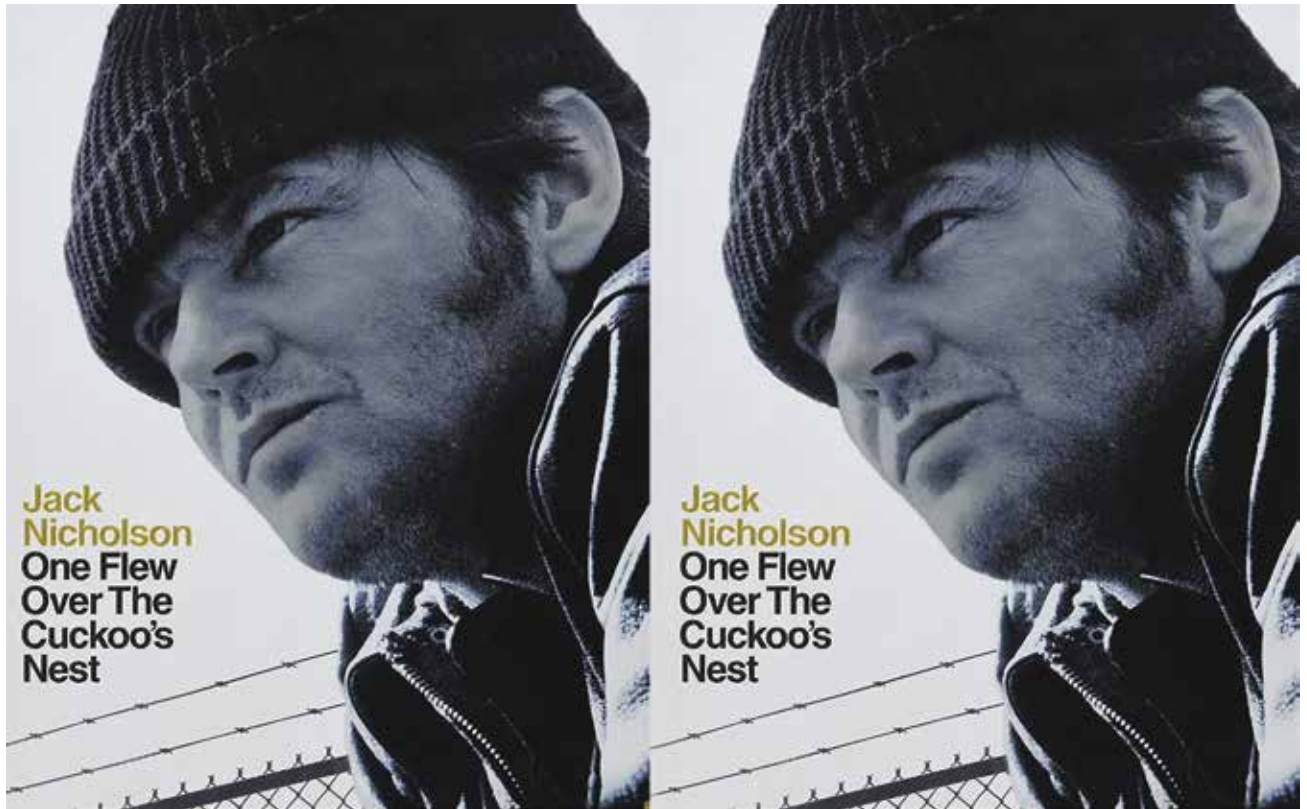
 İdil Ekin TAŞAR

Ken Kesey's racially charged, society-inspecting 1962 novel "One Flew Over the Cuckoo's Nest" recently got revisited by Ryan Murphy, someone many would dub "The Producer of The Century". His works include many of the most influential pieces of modern, mainstream media such as the rather interesting series, American Horror Story, Glee, the best musical/highschool drama/romantic comedy/teenage feel-good/tearjerker series since... Well, I honestly couldn't come up with anything even remotely resembling the trainwreck Glee was, and of course over the top horror series Scream Queens starring one of Glee's leading ladies Lea Michele. Overall, I think it is safe to say that Ryan Murphy knows how to capture the viewer's attention so the anticipations were through the roof when this new series inspecting the backstory of the stoic and scary nurse Mildred Ratched and her wretched (?) practice was announced.

Starting with the first scenes, I have to say that they could not be any more different. The movie opens with calming scenery followed by the disturbed men of the ward and Miss Ratched walking down the corridor whereas the series starts with a gruesome homicide accompanying the unemoting face of our nurse in a car. These two drastically contrasting opening scenes explain each of the pieces perfectly, one is a cinematic interpretation of a modern masterpiece and the other is the product of commercialization of literary work for monetary gain in America, and effectively the rest of the world.

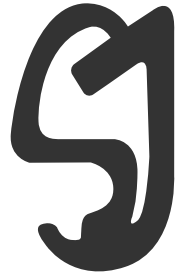
Broadly speaking, one might say that Ryan Murphy wanted to create a crowd-pleaser with the project whilst giving the false sense of expanding horizons. I came to this depressing conclusion based on the fact that the younger generation tends to consume media unquestioningly and uncaringly, making the series, that has received the approval of Netflix for a second reason (which is honestly baffling to me because Netflix recently canceled Mindhunter, which can only be called the pinnacle of "perfectly directed David Fincher compositions", in my humble opinion, along with many other interesting shows with racially and ethnically diverse casts), a perfect "silence suppressor" and nothing more than that.

In addition to these, I found it peculiar that Nurse Ratched needed a backstory, to begin with! Most often than not, prequels are reserved space for over-the-top villains like Joker whose motives are impossible to sympathize with and comprehend without the prequel. Mildred Ratched of the movie, on the other hand, does not provide us with anything inherently wrong in her actions other than when she asks the patients to continue the day as planned after Billy kills himself, and even then, she's merely trying to keep the order in a place filled with mentally unstable patients.

If anything stands out, it's her composure through the movie. Yes, she raises her voice when her routine is compromised and yes, it is a bit odd when she doesn't want to send McMurphy away even though he is her biggest problem at that point but all those could be explained once we understand that she is just a by-the-book person who wants to feel safe in a place filled with a bunch of loonies by laying out rules, and as she IS in charge she has the right to do so. She is putting the fact that disobedience has consequences under her authority. Her methods are not cruel, she doesn't hurt anybody, obviously, that is only if we agree on the fact that the lobotomy performed at the end of the story isn't confirmed as Nurse Ratched's work, she simply likes the comfort rules and routines provide for her AND her patients.

At the end of the day, no one in their right mind would compare a gum-like "chew-and-spit" Ratched is and an Oscar-winning movie, and yet, I never said I was in my right mind...

İstanbul Özel Saint-Joseph Fransız Lisesi
Dr. Esat Işık Cad. No:62 34710
Kadıköy / İstanbul - Türkiye

sj.k12.tr